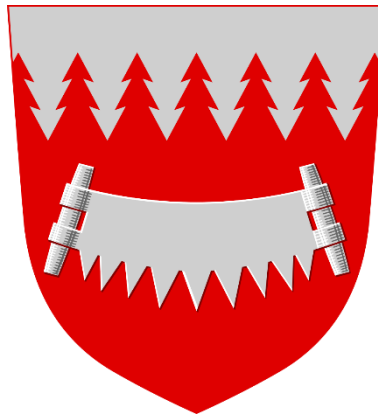

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

TAIVALKOSKEN KUNTA TILINPÄÄTÖS 2023

Kunnanhallitus 20.3.2024 § 94
Valtuusto 18.6.2024 § 25

Sisällysluettelo

1.	TOIMINTAKERTOMUS.....	3
1.1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
1.1.1	Kunnanjohtajan katsaus.....	3
1.1.2	Kunnan hallinto	5
1.1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	11
1.1.4	Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	14
1.1.5	Kunnan henkilöstö	15
1.1.6	Ympäristöasiat	20
1.1.7	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	24
1.1.8	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	25
1.2	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	27
1.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	32
1.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	32
1.3.2	Toiminnan rahoitus	37
1.4	Rahoitusasema ja sen muutokset	39
1.5	Kokonaistulot ja -menot	42
1.6	Kuntakonsernin toiminta ja talous	43
1.6.1	Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	43
1.6.2	Konsernin toiminnan ohjaus.....	44
1.6.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	44
1.6.4	Selonteko konsernivalvonnasta	44
1.6.5	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	45
1.7	Tilikauden tuloksen käsittely	52
2.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	53
2.1	Käyttötalouden toteutuminen	53
2.2	Keskusvaalilautakunta	53
2.3	Tarkastuslautakunta	54
2.4	Valtuusto.....	58
2.5	Kunnanhallitus	59
2.6	Sivistyslautakunta	77
2.7	Tekninen lautakunta	101
2.8	Tytäryhtiöt.....	108
2.9	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	111
2.10	Investointiosan toteutuminen	113
2.11	Rahoitusosan toteutuminen	117
2.12	Yhteenveto sitovien erien toteutumisesta.....	118
3.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	119
3.1	Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet	119

3.2	Tuloslaskelma.....	119
3.3	Rahoituslaskelma	120
3.4	Tase	121
3.5	Konsernilaskelmat	123
4.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	127
4.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	127
4.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	130
4.3	Tasetta koskevat liitetiedot.....	133
4.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	138
4.5	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	139
5.	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	140
5.1	Vesihuoltolaitoksen erillistilinpäätös	140
5.2	Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus	142
6.	LUETTELOT JA SELVITYKSET	145
7.	TILINTARKASTUSMERKINTÄ	146

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Taivalkosken kunta on opetellut toimimaan muiden kuntien tavoin vuoden 2023 ilman vastuita sosiaali- ja terveystalouden hoitamisesta. Muutos on ollut taloudellisesti vaikuttava, joka on näkynyt verotulojen ja valtionosuuksien merkittävänä vähennyksenä kunnassamme. SOTE-muutoksen jälkeen yhteistyön rakentaminen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa on päässyt pikkuhiljaa alkuun vuoden 2023 aikana. Yhteistyön rakentaminen on hyvin tärkeää, jotta löydetään toimiva ja vaikuttava toimintamalli kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden ylläpitämiseksi. Hyvinvointialueen suorat leikkaukset Taivalkosken kunnan sosiaali- ja terveystaloudessa ovat herättäneet suurta huolta kuntalaisissamme ja on erittäin tärkeää saada palvelut kuntoon mahdollisimman pian. Hyvinvointialueen palvelutason keskittämiseen liittyvillä leikkauspäätöksillä on vaikutusta kunnan elinvoimaan ja talouteen. Tämän vuoksi hyvinvointialueen on syytä tehdä ennen sopeuttamistoimenpiteitä päätöksen vaikutusten arvioinnit, jotta saadaan näkyviin muutosten tosialliset vaikutukset.

Vuosi 2023 on ollut kaiken kaikkiaan tapahtumarikas Taivalkoskella. Alkuvuoden kunnanjohtaja vaihdokset ja loppuvuoden sivistystoimenjohtajan rekrytointi olivat keskeisimmät henkilöstömuutokset, jotka tapahtuivat kuluneen vuoden aikana. Saimme valmiiksi myös kauan odotetun uuden kuntastrategian, jonka tavoitteita ja toimenpiteitä tulemme viemään konkreettisesti eteenpäin vuosien 2023–2030 aikana. Uusitun kuntastrategian pohjalta olemme lähteneet uudistamaan kunnan ulkoista ilmettä loppuvuoden aikana, joka tulee näkymään vahvasti vuodesta 2024 eteenpäin kunnan ulkoisessa ja sisäisessä viestinnässä sekä markkinoinnissa.

Olemme valmistautuneet myös vuoden 2023 aikana TE2024-muutokseen ja Taivalkosken kunta päätti, kuluneen vuoden aikana, että se on mukana Kainuu-Koillismaa yhteistoiminta alueessa 1.1.2025 lähtien. Taivalkosken kunnan päätös oli myös se, että hoidamme Taivalkoskella TE-palvelujen lakisääteiset henkilöasiakaspalvelut 1.1.2025 lähtien lain hengessä tuoden palvelut lähelle kuntalaisia. Tällä päätöksellä Taivalkosken kunta haluaa vaikuttavasti edistää kuntalaisten työllistymistä ja estää kuntalaisten syrjäytymistä vaikeissakin elämäntilanteissa.

Koronavuosien jälkeen kunnan elinvoimaan ja talouteen on edelleen vaikuttanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sen heijastevaikutukset inflaation korkeaan tasoon ja maailmanlaajuiseen energiavajeeseen. Taivalkoskella Ukrainan sota on näkynyt isoimmassa yrityksissä kaupankäynnin hidastumisena ja vaikeutena, jonka seurauksena yritykset ovat joutuneet lomauttamaan henkilöstöään. Kaikkien yritysten ja kuntalaisten ostovoimaa on heikentänyt sähkön ja ruoan kallistuminen. Muuttuneesta maailman tilanteesta huolimatta Taivalkoskelle perustettiin vuonna 2023 20 uutta yritystä. Matkailupalvelujen kysyntä kasvoi myös loppuvuotta kohti, joka kertoo myös matkailun palautumista parempaan suuntaan vaikeasta maailmantilanteesta huolimatta.

Venäjän hyökkäyssodan vuoksi Taivalkosken kunta on muiden kuntien ohella kehittänyt valmiustoimintaansa tilinpäätösvoiton 2023 aikana. Esihenkilöt ovat olleet mukana erilaisissa valmiuskoulutuksissa. Evakuoinnin osalta on tehty yhteistyötä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen kanssa. Taivalkosken kunta oli mukana myös aluehallintoviraston ja pelastuslaitoksen järjestämässä Pohjoisen 23 harjoituksessa, jossa Pohjois-Pohjanmaan kunnat saivat harjoitella eri tehtävien kautta oman kuntansa valmiustoiminnan toimivuutta.

Taivalkosken asukasluku oli ennakkotiedon mukaan vuoden 2023 lopussa 3.731. Aiemmin koronavuosina ollut muuttovoitto on kääntynyt edelleen laskuun vuoden 2023 aikana. Kaiken kaikkiaan väestö väheni Taivalkoskella 94 henkilön verran. Uusia Taivalkoskelaisia syntyi vuoden 2023 aikana 22. Kaiken kaikkiaan väestöennusteen näkökulmasta lasten ja nuorten määrä tulee vähenemään ja ikääntyvän väestön määrä kasvamaan tulevaisuudessa. Tämä tarkoittaa myös huoltosuhteen voimakasta muutosta tulevien vuosien aikana. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Taivalkoskella joulukuussa 13,7 %. Työttömien osuuden kasvaessa yrityksissä kuitenkin vahvistuu osaajapula ja siten voidaankin puhua jo kasvavasta kohtaanto-ongelmasta, joka haastaa yrityksiä saada töihin osaavaa työvoimaa. Osaajapula tulee vaikuttamaan myös kuntalaisille tarjottavissa palveluissa jatkossa, mikäli asiaa ei saada lähivuosien aikana korjattua. Osaajien saamiseksi kunta on tehnyt jo vuosia koulutusyhteistyötä OSAOn kanssa, joka on kouluttanut osaajia eri koulutusaloille laajalle alueelle valtakunnallisesti. Yhteistyötä tullaan tiivistämään tulevien vuosien aikana ja pyritään löytämään ratkaisuja, joilla voidaan parantaa ja tuoda koulutustarjontaa yhä lähemmäksi kuntalaisia, jotta koulutukseen hakeutuminen helpottuisi.

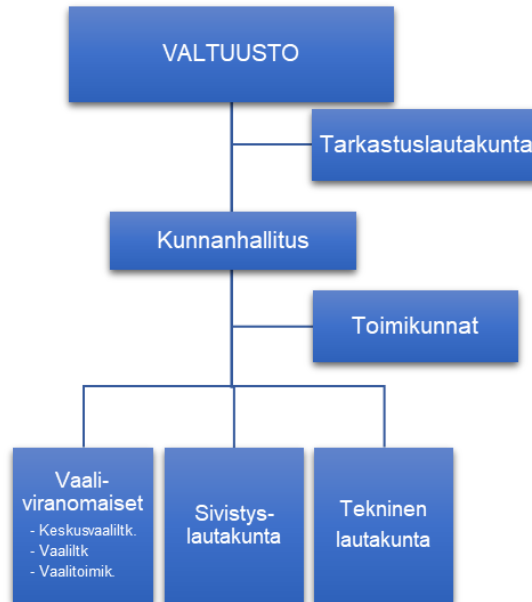
Taivalkosken kunnan vuoden 2023 tilikauden tulos on 561.125,86 euroa ylijäämäinen. Tulosta voidaan pitää hyvänä. Tulokseen vaikuttivat useat kiinteistöstä johtuvat poistot negatiivisesti, mutta positiivisesti tulokseen vaikuttivat OSAOn koulutuksen alijäämän kattamisen pienentyminen, ja Kuusamon kaupungilta tullut taloudellinen tuki OSAOn koulutukseen seudullisen kehittämistyön rahasto osuudesta. Talousarvioon nähden kunnan verotulot ja valtionosuudet toteutuivat arvioitua pienempinä. Vertotulot pienentyivät 49,8 % ja valtionosuudet laskivat 57,7 %. Tuloveroja leikattiin 12,64 % soteuudistuksen rahoituslain mukaisesti ja kiinteistöveroprosentit pysyivät edellisvuoden tasolla. *Kunnan velkaosuus vuoden lopussa oli 1.387 € euroa per asukas ollen edelleen merkittävästi alle kuntien välisen keskitason.* Taivalkosken kunnan omavaraisuusaste on 78,3 % ja suhteellinen velkaantuneisuus 37,1 %. Kunnan talouden pitämiseksi hyvällä tasolla myös jatkossa Taivalkosken kunta on reagoinut asiaan käynnistämällä etupainotteisesti talouden tasapainottamistoimenpiteet, jota myös jatkamme tulevina vuosina. Lisäksi kunta tarvitsee muita tulovirtoja, jotka mahdollistaisivat paremman kyvykkyyden laajemmin toteuttaa isompia investointeja. Kuntastrategian pohjalta tulovirtojen parantamistoimenpiteet on käynnistetty, joita viedään tiivistä eteenpäin jatkossa.

Kiitän kaikkia kunnassa vuoden 2023 aikana toimineita johtavia viranhaltijoita, työntekijöitä ja luottamushenkilöitä työstänne kuntamme hyväksi. Harmaista tulevaisuutta varjostavista pilvistä huolimatta Taivalkosken kunta jatkaa kunnan kehittämis- ja elinkeinoelämän edistämistoimenpiteitä tavoitellen uusia asukkaita ja tulolähteitä tulevaisuudessa. Aidolla johdonmukaisella ja tulevaisuuteen suuntavalla yhteisillä tavoitteilla ja hyvällä yhteistyöllä voimme tehdä isoja asioita kuntalaistemme hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi, kunnan kehittämiseksi, elinolojen sekä palvelujen parantamiseksi nyt ja lähitulevaisuudessa.

Mirva Haataja
va. kunnanjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto

LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

HENKILÖSTÖORGANISAATIO

Vuonna 2023 voimassa olleen hallintosäännön 17 §:n mukaisesti keskushallinnon toimialaa johti hallintojohtaja, sivistyspalvelujen toimialaa kirkonkylän peruskoulun rehtori ja teknisten palvelujen toimialaa tekninen johtaja.

Valtuuston kokoonpano 1.1.–31.12.2023

Jäsenet

Buller Osmo, VAS
Elehvä Markku, SDP
Ervasti Hannu, KESK
Hietala Heli, SDP
Huovinen Petri, SDP
Ihme Maaret, KESK
Karjalainen Harri, pj., KESK
Keränen Niilo, KESK
Keskitalo Joonas, SDP
Kivelä Jaana, KESK
Kivimäki Pasi, TKENSI
Käsmä Pekka, TKENSI
Nevanperä Ahti, 2. vpj., PS
Pulkkanen Anneli, KESK
Puolakanaho Raimo, PS
Savolainen Ritva, SDP
Tauriainen Aimo, SDP
Tauriainen Aira, TKENSI
Turpeinen Vesa, KESK
Tyni Kauko, 1. vpj., TKENSI
Tyni Risto, KESK
Vääräniemi Anna Leena, KESK
Vääräniemi Turo, PS

1.varajäsenet

Paloniemi Markku, KESK
Pauna Sirpa, SDP
Turpeinen Jouko, TKENSI
Tyni Matti, PS

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.1.–31.12.2023

Puheenjohtaja	Kivimäki Pasi
Varapuheenjohtaja	Turpeinen Vesa
Jäsenet	Buller Osmo
	Pyttynen Tuula
	Tiihonen Outi
Vastuunalainen tilintarkastaja	Väärälä Juha, JHT; KHT
Sihteeri	Virkkunen Leena

Kunnanhallituksen kokoonpano 1.1.–31.12.2023

Hietala Heli, pj.
Keskitalo Joonas
Kivelä Jaana
Käsmä Pekka, 2.vpj.
Tyni Risto
Vääräniemi Anna Leena, 1.vpj.
Vääräniemi Turo

Keskusvaalilautakunnan kokoonpano 1.1.–31.12.2023

Puheenjohtaja	Taivalkoski Maria
Varapuheenjohtaja	Vääräniemi Sanna
Jäsenet	Jakkila Eeva-Kaisa
	Kehusmaa Juha
	Pesälä Matti

Sivistyslautakunnan kokoonpano 1.1.–31.12.2023

Puheenjohtaja	Käsmä Paavo
Varapuheenjohtaja	Huovinen Petri
Jäsenet	Alatalo Mika
	Lohilahti Pirjo
	Paloniemi Markku
	Polojärvi Terttu
	Tauriainen Irene
Khall edustaja	Kivelä Jaana
Esittelijä, toimialajohtaja, rehtori	Turpeinen Pekka
Sihteeri, hallinto- ja taloussihteeri	Jokela-Pätsi Irma

Teknisen lautakunnan kokoonpano 1.1.–31.12.2023

Puheenjohtaja	Tauriainen Aimo
Varapuheenjohtaja	Ervasti Hannu
Jäsenet	Hanhela Sisko <u>Anneli</u>
	Lohilahti Anu
	Pauna Sirpa
	Ronkainen Pertti
	Turpeinen Jouko
	Keskitalo Joonas
Khall edustaja	
Esittelijä, toimialajohtaja,	
tekninen johtaja	Paakinaho-Heikkinen Varpu
Sihteeri, toimialasihteeri	Käsmä Liisa

HYTE-toimikunta 1.1.–31.12.2023

Puheenjohtaja	Pulkkanen Anneli
Varapuheenjohtaja	Elehvä Markku
Jäsenet	Keskitalo Rauno
	Lämsä Kerttu, 28.8.2023 saakka
	Keskitalo Henna, 28.8.2023 alkaen
	Majava Tarmo
	Tauriainen Aira
	Turpeinen Aune
Toimialajohtaja	Paakinaho-Heikkinen Varpu
Toimialajohtaja	Turpeinen Pekka
Esittelijä, va. hallintojohtaja	Pyttyynen Anna
Sihteeri, HYTE-koordinaattori	Virkkunen Leena

Kuntasuunnittelutoimikunnan kokoonpano 1.1.–31.12.2023

Puheenjohtaja, valtuuston puheenjohtaja	Karjalainen Harri
Varapuheenjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja	Hietala Heli
Kunnanhallituksen jäsen	Keskitalo Joonas
Kunnanhallituksen jäsen	Kivelä Jaana
Kunnanhallituksen 2. varapuheenjohtaja	Käsmä Pekka
Kunnanhallituksen jäsen	Tyni Risto
Kunnanhallituksen 1. varapuheenjohtaja	Vääräniemi Anna Leena
Kunnanhallituksen jäsen	Vääräniemi Turo
Valtuuston 1. varapuheenjohtaja	Tyni Kauko
Valtuuston 2. varapuheenjohtaja	Nevanperä Ahti
Teknisen lautakunnan puheenjohtaja	Tauriainen Aimo
Sivistyslautakunnan puheenjohtaja	Käsmä Paavo
Vasemmistoliito r.p.:n edustaja	Buller Osmo
Perussuomaisten edustaja	Puolakanaho Raimo
Taivalkosken Sitoutumattomien -yhteislistan edustaja	Tauriainen Aira

Henkilöstön edustaja
Henkilöstön edustaja
Va. kunnanjohtaja

Tolkinen Susanna, 31.5.2023 saakka
Määttä Kari, 1.6.2023 alkaen
Haataja Mirva, 7.3.2023 alkaen (hoitanut vs.
kunnanjohtajan tehtävää 13.2.–6.3.2023
saakka)
Pyttynen Anna, 7.3.2023 alkaen
Paakinaho-Heikkinen Varpu
Turpeinen Pekka
Roivainen Eila

Va. hallintojohtaja
Toimialajohtaja, tekninen johtaja
Toimialajohtaja, peruskoulun rehtori
Talouspäällikkö, sihteeri

Kunnan johtoryhmä 1.1.–31.12.2023

Va. kunnanjohtaja
Va. hallintojohtaja
Toimialajohtaja, peruskoulun rehtori
Toimialajohtaja, tekninen johtaja
Talouspäällikkö
Henkilöstön edustaja
Henkilöstön edustaja

Haataja Mirva
Pyttynen Anna
Turpeinen Pekka
Paakinaho-Heikkinen Varpu
Roivainen Eila
Tolkinen Susanna, 31.5.2023 saakka
Määttä Kari, 1.6.2023 alkaen

Ansio- ja kunniamerkkitoimikunnan kokoonpano 1.1.–31.12.2023

Luottamushenkilöjäsen, puheenjohtaja
Luottamushenkilöjäsen, varapuheenjohtaja
Viranhaltijajäsen, sihteeri

Nevanperä Ahti
Käsmä Pekka
Pyttynen Anna

Kunnan edustajat

Kuntayhtymät

Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntavaltuusto 1.1.–31.12.2023

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Karjalainen Harri	Pulkkanen Anneli

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto 1.1.–31.12.2023

Jäsen
Keränen Niilo

Alueelliset toimielimet

Oulun poliisilaitoksen poliisin neuvottelukunta 1.1.–31.12.2023

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Turpeinen Aune	Virkkunen Juha

Oulu–Koillismaan pelastusliikelaitoksen neuvottelukunta 1.1.–31.12.2023

Jäsen
Karjalainen Harri
Pyttynen Anna

Kuusamon kaupungin yhdyskuntatekniikan lautakunnan ympäristöjaosto 1.1.–31.12.2023

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Jakkila-Parkkinen Tiina	Taivalkoski Marja
Käsmä Pekka	Papinaho Arttu

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Maailmantalouden näkymät olivat loppuvuonna 2023 epävarmat ja jännitteet pysyivät korkealla Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen ja Lähi-idän konfliktin vuoksi. Korkeiden korkojen välittyminen yksityiseen kulutukseen ja siihen liittyen kuluttajien heikko luottamus ja maailmankaupan vaatimaton kehitys heikensivät näkymiä. Inflaation nopea hidastuminen ja työllisyyden pysyminen korkealla monessa taloudessa tukee kasvunäkymiä. Yhdysvaltojen talousnäkökymät ovat melko suotuisat, talouskasvun arvioidaan kuitenkin hidastuvan vuonna 2024, mutta talous ei ajaudu taantumaan. Maailmantalous kasvaa 2,7 prosenttia vuonna 2024 ja kasvu nousee kolmeen prosenttiin vuonna 2025.

Euroalueen talouskasvu on pysähtynyt loppuvuonna 2023. Teollisuuden ja palveluiden ennakoivat indikaattorit ovat tasaantuneet heikolle tasolle, ja rakentaminen on useassa maassa syvässä kriisissä. Talouskasvu elpyy vuoden 2023 0,5 prosentista 0,9 prosenttiin vuonna 2024 reaalityulojen kasvaessa. Kasvun arvioidaan kiihtyvän edelleen 1,8 prosenttiin vuonna 2025 maailman talouden elpyessä.

Kotimaassa reaali-palkkojen lasku on pysähtynyt inflaation hidastuttua. Kotitalouksien tulot ylittivät alkuvuonna 2023 kulutuksen ja nettosäästäminen on kääntynyt positiiviseksi. Kulutuksen voimakkaan laskun arvioidaan perustuvan poikkeuksellisen suureen varovaisuuteen ja luottamuksen puutteeseen. Osa tulojen kasvusta on todennäköisesti ohjautunut asuntolainojen ylimääräisiin lyhennyksiin, joilla kotitaloudet ovat pyrkineet vähentämään korkokuluja. Kestokulutustavaroiden kulutuksen kasvu on pysähtynyt, mutta kulutus jää vuonna 2023 hyvin matalalle tasolle, jopa selvästi alle vuoden 2019 tason. Yksityinen kulutus vähenee 0,8 prosenttia vuonna 2023 ja kulutuksen väheneminen loppuvuonna vaikuttaa negatiivisesti myös vuoden 2024 ennusteeseen. Työllisyystilanteen vuoksi reaali-palkkojen kasvu jää vuonna 2024 noin yhteen prosenttiin. Ansiotuloverotuksen keventyminen lisää työllisten käytettävissä olevia tuloja, mutta sosiaalietuuksien leikkaukset heikentävät pienempituloisten kotitalouksien tulokehitystä. Yksityinen kulutus kasvaa 0,7 prosenttia vuonna 2024 ja vuonna 2025 yksityisen kulutuksen kasvu nopeutuu korkojen laskiessa ja ostovoiman kasvaessa.

Julkisen kulutuksen arvioidaan kiihtyvän kolmeen prosenttiin vuonna 2023. Kulutusmenoja ovat kasvattaneet mm. ikäsidonnaisten menojen kasvu, hyvinvointialueiden kasvaneet kustannukset ja Venäjän hyökkäyssodasta johtuva puolustusvälinehankintojen ja maahanmuuttomenojen kasvu. Julkisen kulutuksen kasvu pysyy nollan tuntumassa vuosina 2024–2026. Kasvua hidastavat kuntien, kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden omat pysyvät sopeutustoimet. Julkisen kulutuksen arvoa nostaa etenkin hintojen ripeä kasvu. Inflaation hidastuessa vaikuttaa jo kiihtyneen inflaation vaikutus pitkien ostopalvelusopimusten vuoksi julkisen kulutuksen hintaan ennustevuosille. Julkisen sektorin ansiokehitystä vauhdittaa kunta- ja hyvinvointialueille sovitut palkkausjärjestelmien kehittämissuunnitelmat sekä hyvinvointialueiden palkkaharmonisointiin liittyvä sopimus.

Rakentamista lukuun ottamatta useimmilla toimialoilla on tapahtunut käänne sekä odotuksissa, että tuotannon määrissä vuonna 2023. Vuoden kahdella ensimmäisellä neljänneksellä nähtiin kasvua useilla teollisuustoimialoilla ja toisella vuosineljänneksellä lähes kaikkien palvelutoimialojen tuotanto lisääntyi. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla palvelutuotannon pudotus on johtunut lähinnä rakentamisen pudotuksesta ja sen vaikutuksista. Ulkomaankauppa on tukenut BKT:n kasvua, koska nettovienti on ollut positiivista eli tuonti on vähentynyt voimakkaammin kuin vienti vuonna 2023. Vienti kääntyy kasvuun vuonna 2024. Kysynnän elpyminen vuodesta 2025 vauhdittaa tuotantoa viennin lisäksi myös rakentamisessa ja sitä tukevilla palveluilla ja kotimarkkinoille menevässä tuotannossa. Suomen BKT:n arvioidaan supistuvan 0,5 prosenttia vuonna 2023 ja kasvavan 0,7 prosenttia vuonna 2024 ja kasvu vahvistuu edelleen vuosina 2025–2026.

Lähde: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, Talvi 2023 Talousnäkökymät. Valtiovarainministeriön julkaisu - 2023:95.

Kuntien ja kuntayhtymien talous

Kuntaliiton ennakkollisen tilinpäätösanalyysin mukaan kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot jäivät hieman odotuksista, mutta kokonaisuutena kuntatalouden tunnuslukuja voidaan pitää vahvoina. Vuoden 2023 tulos selittyy sote-uudistukseen liittyvillä kertaluonteisilla poikkeuserillä, joita ilman talous olisi ollut huomattavan alijäämäinen. Tulos nousi 1,8 miljardiin euroon ja koostui täysin kertaeristä, josta verohännät eli aiempien verovuosien kunnallis- ja yhteisöverotulot paransivat tulosta 1,4 miljardia euroa ja sote-uudistuksen vuoksi takaisinperittävät valtionosuudet 0,5 miljardia euroa. Kertaeristä putsattu tulos olisi -0,1 miljardia euroa eli vakavasti alijäämäinen.

Kuntatalouden toimintakate pieneni 59 % (-20 miljardia euroa). Toimintakulut laskivat 52 % (-22,5 miljardia euroa ja toimintatuotot laskivat 28 % (n. -2,8 miljardia euroa). Kunnallisverotulot laskivat 53 % (n. -11 400 miljoonaa euroa), yhteisöverot laskivat 32 % (-990 miljoonaa euroa), kun taas kiinteistöverotulot kasvoivat 4,4 % (n. 90 miljoonaa euroa). Valtionosuudet laskivat 66 % (n. -7,1 miljardia euroa). Ulkoiset toimintakulut puolittuivat sote-uudistuksen seurauksena. Palkat ja palkkiot laskivat -52 %, henkilösivukulut -53 %, palvelujen ostot -56 %, aineet ja tarvikkeet -57 % ja energiakulut -3 %.

Soten taloudelliset vaikutukset alkavat selkeytyä vasta vähitellen, mutta tilinpäätösarviot kertovat kuntakentän taloudellisen eriytymisen kiihtyvän edelleen. Vuosikate kasvoi kunnissa edellisestä vuodesta ja kattoi poistot. Pienissä alle 5000 asukkaan kunnissa se pysyi kuitenkin vain lähes samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000–100 000 asukkaan kunnissa ja sitä pienemmissä kunnissa selkeästi heikompi. Aivan pienissä alle 5 000 asukkaan kunnissa tilikauden tulos, jopa heikkeni edellisestä vuodesta verohännistä huolimatta. Yksittäisen vuoden ja kunnan taloutta voi herkästi heilauttaa kertaluonteinen omaisuuden myynti tai alaskirjaus. Omaisuuden myyntituotot laskivat edellisestä vuodesta.

Kuntien lainakanta laski 300 miljoonaa euroa, mutta korkokulut kaksinkertaistuivat edellisestä vuodesta kasvaen n. 150 milj. euroa. Myös korkotuotot kasvoivat n. 100 miljoonaa euroa. Investoinnit vähenivät -0,9 miljardia euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli lievästi plussalla. Kertynyttä alijäämää oli 16 kunnan taseessa, mikä on lähes sama määrä kuin edellisenä vuonna.

Lähde: Kuntaliitto, Tiedote 6.2.2024 ja tilinpäätösarvio 2023.

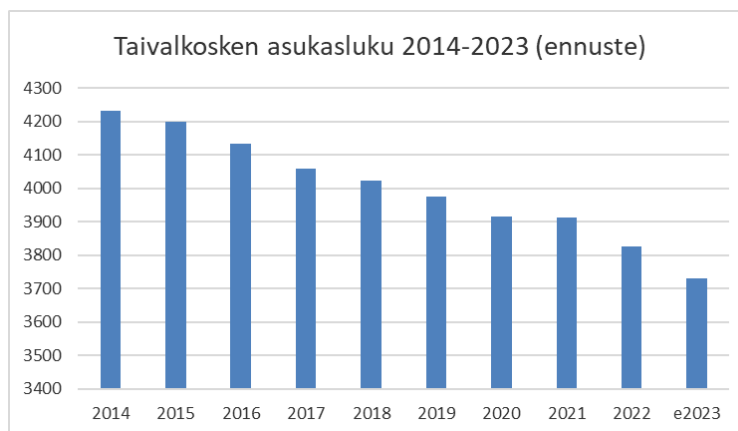
Oman talousalueen kehitys

Väestö

Ennakkotietojen mukaan Pohjois-Pohjanmaan maakunnan väkiluku oli 31.12.2023 yhteensä 418 212. Lisäystä edelliseen vuoteen oli 1 669 henkilöä. Kuolleisuus oli suurempaa kuin syntyvyys, ja luonnollinen väestönmuutos oli -253 henkilöä. Samoin kuntien välinen nettomuutto oli negatiivinen (-1 022 henkilöä), ja maakunnan väestönlisäyksen muodosti nettomaahanmuutto (2 955 henkilöä).

Taivalkosken kunnan asukasluku oli vuoden 2023 lopussa 3 731. Vuoden aikana lapsia syntyi 22 henkilöä, mutta kuolleisuus oli syntyvyyttä suurempi, 73 henkilöä, joten luonnollinen väestönmuutos oli -51 henkilöä. Kuntien välinen nettomuutto oli myös negatiivinen, -56 henkilöä. Kaiken kaikkiaan väestö väheni vuoden 2023 aikana 94 henkilön verran.

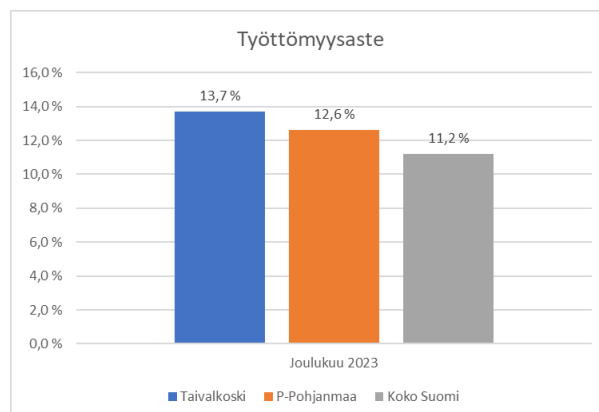
Lähde: Tilastokeskus, väestön ennakkotilasto/Väestörekisterikeskus

Työttömyys

Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimiston alueella oli joulukuun lopussa 24 000 työtöntä työnhakijaa, mikä on 3 400 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Pohjois-Pohjanmaan työttömyysaste joulukuun lopussa oli 12,6 %, kun koko maan työttömyysaste oli 11,2 %.

Koillismaalla työttömänä oli 982 henkilöä, jossa lisäystä vuoden takaiseen on 130 henkilöä. Taivalkoskella työttömiä työnhakijoita oli joulukuun lopussa 218 henkilöä, jossa on lisäystä vuoden takaiseen 30 henkilöä. Työttömistä työnhakijoista pitkäaikaistyöttömiä oli 64 henkilöä ja nuoria alle 25-vuotiaita työttömiä 16 henkilöä. Taivalkosken työttömyysaste oli joulukuun lopussa 13,7 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 11,8 %.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Taivalkosken kunnan toimintatuotot vähenivät -1,6 milj. euroa edellisvuodesta. Vähennystä oli myyntituottojen, maksutuottojen sekä tukien ja avustusten ryhmässä. Kasvua puolestaan oli muissa toimintatuotoissa. Toimintakulut puolestaan vähentyivät -19,2 milj. euroa. Eniten vähentyivät palvelujen ostot -8,0 milj. euroa ja avustukset -0,7 milj. euroa.

Kunnan verotulot vähenivät -7,0 milj. euroa edellisvuodesta. Tuloveroon tehtiin historiallinen -12,64 prosenttiyksikön leikkaus/siirto valtion verotukseen soteuudistuksen rahoituslain mukaisesti. Vuoden 2023 kunnallis- ja yhteisöverotuloissa näkyvät aiempien verovuosien ns. verohännät, jotka on tilitetty kunnille korkeammilla aiempien vuosien veroprosenteilla. Kiinteistöveroprosentit pysyivät edellisvuoden tasolla, mutta rakennusten jälleenhankinta-arvon korotus nosti rakennusten verotusarvoja ja samalla kiinteistöveron tuottoa. Myös kunnan valtionosuudet vähenivät -11,8 milj. euroa edelliseen vuoteen nähden. Maaliskuussa on oikaistu kaikki virheelliset kotikuntakorvauspäätökset koskien noin puolta kunnista ja marraskuussa palautettiin kuntaliitosavustuksiin varatut käyttämättä jääneet rahat noin 19 miljoonaa eli 3,43 euroa asukasta kohden lisäyksenä kaikkien kuntien valtionosuuksiin. Tammikuussa 2024 saapuneessa lopullisessa opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuspäätöksessä oikaistiin Taivalkosken vuoden 2023 valtionosuutta -53.305 euroa.

Poistot kasvoivat edellisvuodesta 0,5 milj. euroa. Lisäpoistoja rakennuksista tehtiin yhteensä 0,7 miljoonaa euroa.

Tilikausi oli 0,6 milj. euroa ylijäämäinen ja ilman tehtyjä lisäpoistoja tulos olisi ollut 1,3 milj. euroa ylijäämäinen. Positiiviseen lopputulokseen vaikuttivat suurelta osin saadut ennakoitua paremmat myyntituotot yhteensä 2,4 milj. euroa, OSAOn ylijäämän kattamiseen saatu Kuusamon kaupungin avustus 0,2 milj. euroa, sekä toimintakulujen vähentyminen kaikilla toimialoilla ja kululajeissa lukuun ottamatta aineita, tarvikkeita ja tavaroita, joissa oli kasvua talousarvioon nähden.

Taivalkosken kunnan nettoinvestoinnit olivat vuonna 2023 3,9 miljoonaa euroa, mikä on hieman yli puolet enemmän kuin vuonna 2022. Lainaa kunnalla oli vuoden 2023 lopussa 5,2 miljoonaa euroa, mikä on 1 387 euroa/asukas. Vuonna 2023 ei nostettu talousarviolainaa. Kunnan lainat on sidottu kiinteään korkoon.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyivät hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Siirtymä on aiheuttanut vielä 2023 vuonnakin paljon erilaista selvitystyötä hyvinvointialueen ja kunnan välillä sekä tietopyyntöihin vastaamista. Kunnan ateria- ja puhtauspalvelut on tuottanut 1.1.2023 alkaen in-house -yhtiö PPP-Köökki Oy. Muutos kokonaisuutena pienensi kunnan henkilöstömäärää noin puolella.

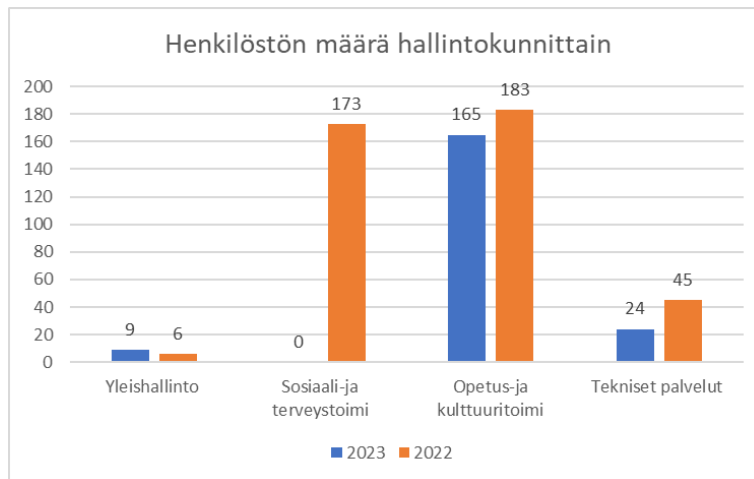
1.1.5 Kunnan henkilöstö

Taivalkosken kunnan henkilöstöstä siirtyi noin 200 työntekijää 1.1.2023 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle ja n-house -yhtiö PPP-Köökki Oy:lle. Tällä on merkittävää vaikutusta tässä luvussa esitettyihin muihin tietoihin.

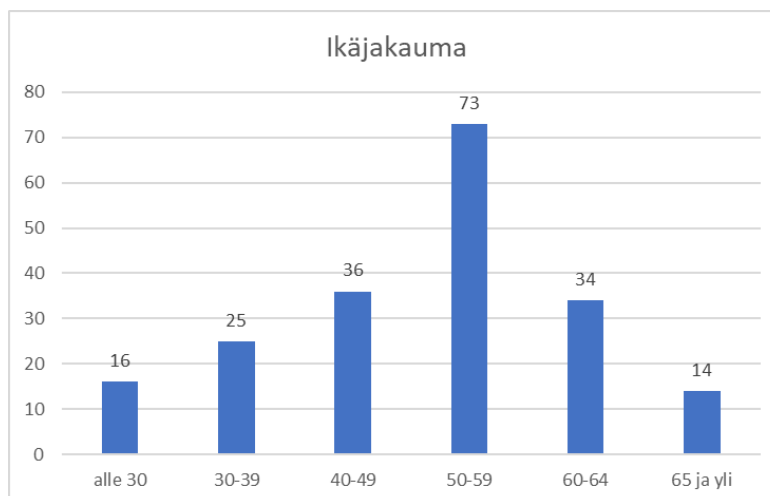
Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrä	31.12.2023	31.12.2022
Vakinaiset	103	240
Määräaikaiset	86	156
Työllistetyt	9	11
Yhteensä	198	407

Kunnan henkilöstön määrä 31.12.2023 oli 198 henkilöä, joista vakinaisia 103 henkilöä. Henkilöstömäärien tarkastelu vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaisena antaa poikkileikkauksen tuon päivän henkilöstöresursseista.

Henkilöstön ikäjakauma

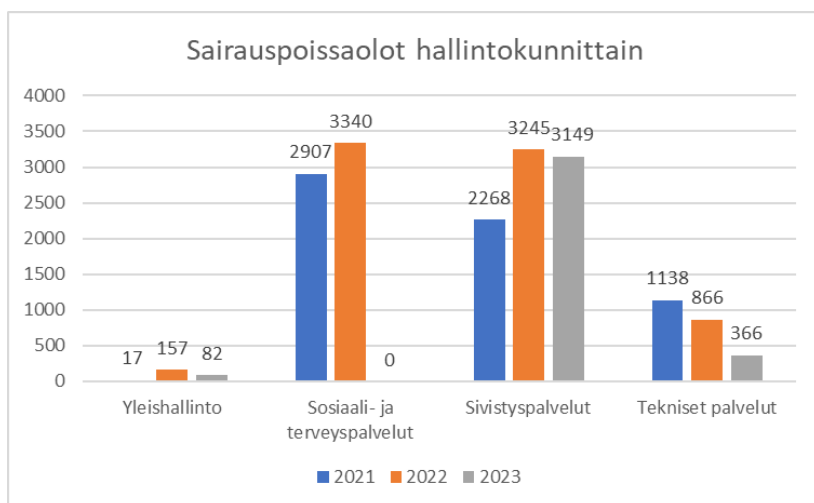
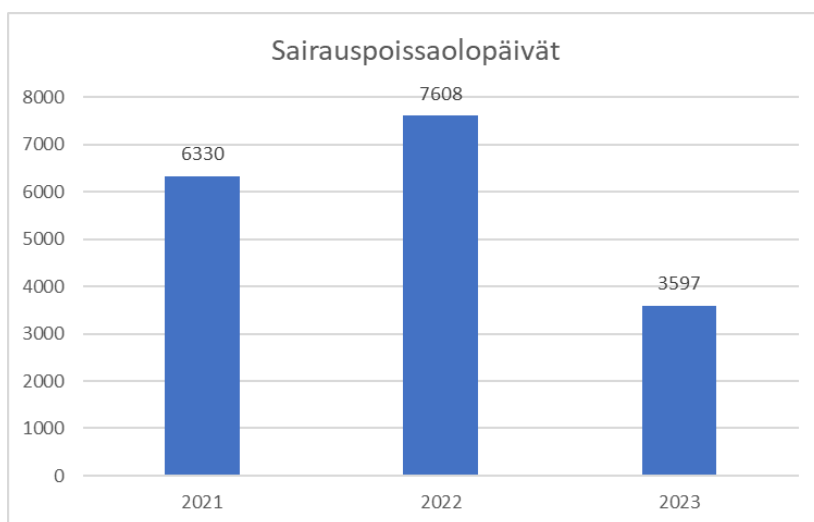

HTV

Henkilötyövuosi	2023	2022
HTV	159,91	352,50

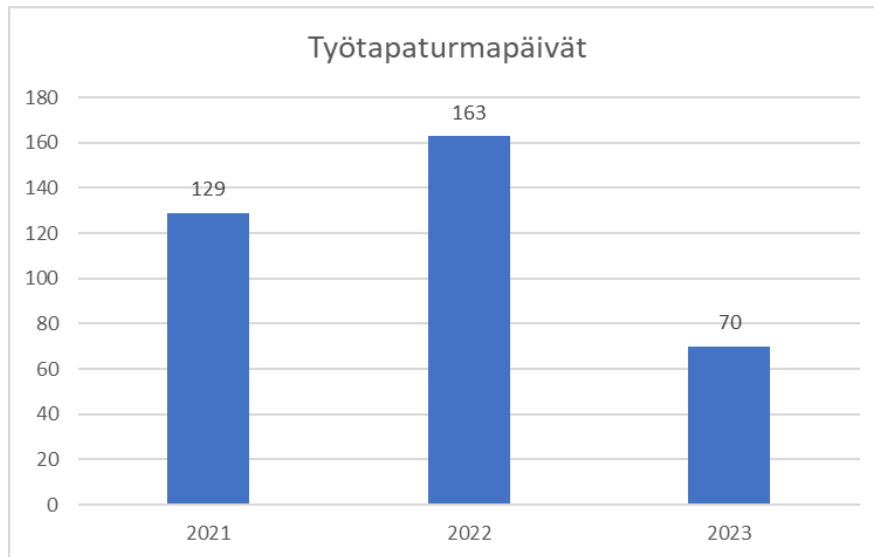
Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti (esim. osa-aikaisuus 50 %, koko vuoden työssä = 0,5 henkilötyövuosi). Osa-aikaisuus lasketaan työajasta. Vain osan vuotta palvelussuhteessa olleen työ lasketaan suhteessa koko vuoden työpäiviin (esim. työssä 1.3.–31.5. = 92/365 = 0,25 henkilötyövuotta).

Sairauspoissaolopäivät

Sairauspoissaolopäivien määrä vuonna 2023 oli 3 597 kalenteripäivää; vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna on -53 % eli 4 011 kalenteripäivää. Samanaikaisesti henkilöstömäärä on vähentynyt -51 %. Sairauspoissaolojen määrä on 18,2 päivää/henkilö (2022 18,7 pv/hlö).

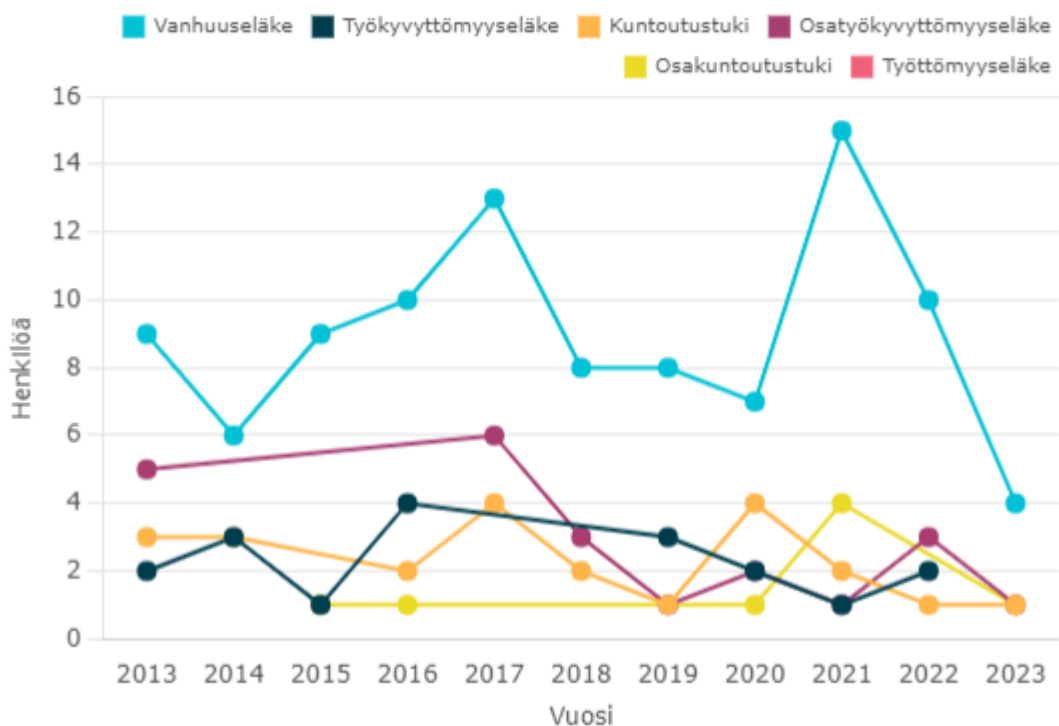
Työtaturmapäivät

Työtaturmista johtuvia poissaoloja vuonna 2023 oli 70 kalenteripäivää. Työtaturmista johtuvat poissaolot vähenivät 93 päivällä.

Eläköityminen

Eläkkeelle siirtyneiden määrä

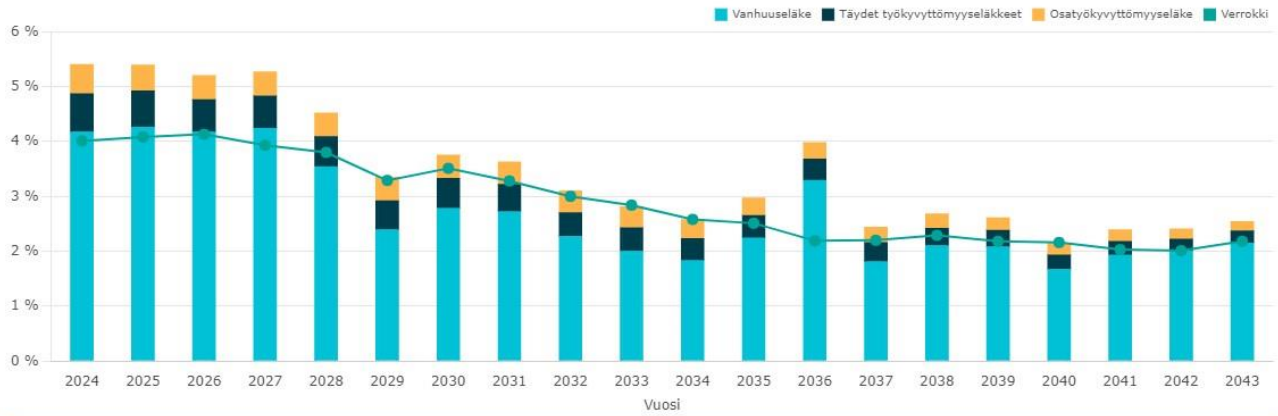

Lähde. Kuntien eläkevakuutus (KEVA)

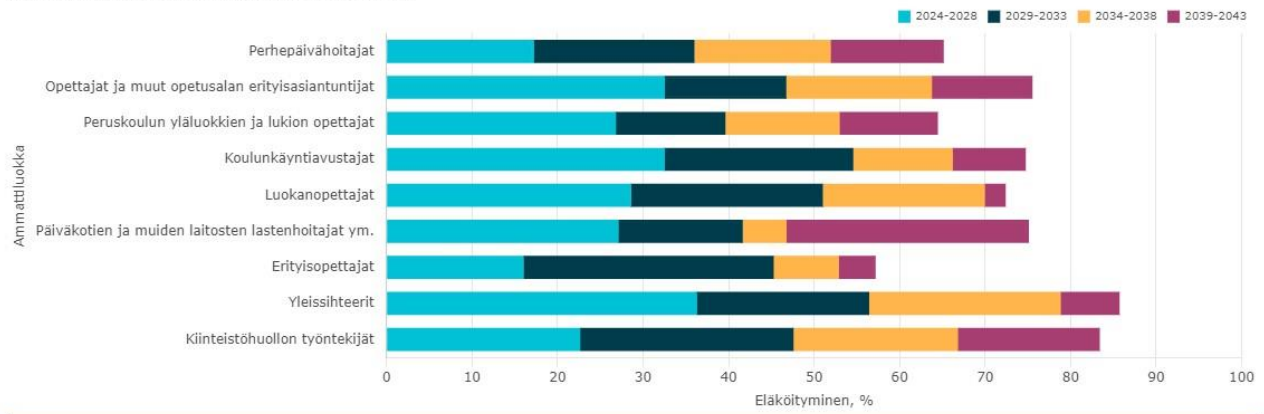
Taivalkosken kunnan palveluksesta siirtyi vuonna 2023 eläkkeelle yhteensä 7 henkilöä. Keski-ikä eläkkeelle siirtyneillä on ollut 61,6 vuotta (2022 63,5 v.).

Eläköitymisennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen aikasarjana vuosittain. Ennuste perustuu vuoden 2023 lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2023 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt.

Eläköitymisennuste

Eläköitymisennuste ammattitasoinen kuvaaja

Lähde. Kuntien eläkevakuutus (KEVA)

Henkilöstökustannukset

	2023	2022
Palkat ja palkkiot		
* Palkat ja palkkiot	-6 841 800,59	-14 439 321,80
* Henkilöstökorvaukset	135 558,46	355 096,80
Palkat ja palkkiot yhteensä	-6 706 242,13	-14 084 225,00
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut	-1 449 890,93	-3 188 966,56
* Muut henkiösivukulut	-248 590,12	-639 278,18
Henkiösivukulut yhteensä	-1 698 481,05	-3 828 244,74
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	-8 404 723,18	-17 912 469,74
Henkilöstökuluja aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin	-69 433,83	-42 434,97
Henkilöstökulut yhteensä	-8 474 157,01	-17 954 904,71

Kunta-alan sopimuskauden 1.5.2022-30.4.2025 palkkaratkaisu toi palkkoihin korotuksia vuonna 2023 yleiskorotuksen 1.6.2023, jonka suuruus oli 2,2 prosenttia (KVTES ja TS) ja 2,02 % (OVTES) sekä paikallisen järjestelyerän 0,7 % ja kehittämisohjelmaerän 1,20 %. Lisäksi kesäkuussa maksettiin euromääräinen kertapalkkio 467 euroa niille työntekijöille/viranhaltijoille, joiden yhdenjaksoinen työ-/virkasuhde oli alkanut viimeistään 2.5.2023 ja oli ollut voimassa 31.5.2023. Osa-aikaisen kertapalkkio on maksettu osa-aikaisuuden suhteessa.

Henkilöstökustannukset ovat laskeneet edellisvuodesta (0,9 milj. euroa). Edellisvuonna henkilöstökustannusten kasvu oli 0,6 milj. euroa. Vuonna 2023 henkilöstökulut laskivat kaikilla toimialueilla, sivistyspalveluiden osalta 0,2 milj. euroa ja teknisten palveluiden osalta 0,6 milj. euroa.

1.1.6 Ympäristöasiat

Taivalkosken kunnan ympäristösuolelun valvontatehtävät toteutetaan Kuusamon, Posion ja Taivalkosken kuntien ympäristönsuojelun yhteistoiminta-alueella sopimuksen mukaisesti.

Kertomusvuoden aikana ei tullut kunnalle tietoon yhtään maaperän eikä pohjaveden pilaantumista.

Kunnan jätevedenpuhdistamolla oli pieniä lyhytaikaisia poikkeamia, jotka saatiin nopeasti korjattua. Poikkeamat johtuivat siitä, että fosforin raja-arvot ylittyivät yhden mittauksen osalta syyskuussa. Viemäriulaitokselle oli tullut näytteen oton aikoihin uusi fosforin saostukseen tarkoitettu kemikaali erä. Saostuskemikaalin syötössä oli tuolloin muutaman päivän häiriö, josta ylitys johtui. Häiriöt viemärilaitoksen toiminnassa ovat olleet hyvin lyhytaikaisia.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (AVI) on myöntänyt pohjaveden ottamista ja vedenottamon rakentamiseksi Julmaharjun entiselle soranotto paikalle. Taivalkosken keskustaajaman varavedenottamohanke on edennyt vuoden 2023 aikana rakentamisen ensimmäiseen vaiheeseen. Varavedenottamohankkeen valmistuminen suunniteltu vuosille 2024–2025.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (AVI) on myöntänyt vesilain mukaisen luvan Taivalkosken keskustan läheisyydessä olevalle lijoen koskimelontaradalle toistaiseksi voimassa olevana.

Taivalkosken ilmasto-ohjelman kirjatulla toimenpiteillä kunta pyrkii vähentämään Taivalkosken kunnan hiilijalanjälkeä.

Ympäristötulostusalueen (Kuusamo, Posio ja Taivalkoski) toimintakertomus

Toiminta-ajatus

Tulosalue tuottaa yhteistyösopimuksen mukaisesti ympäristöterveydenhuollon (terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto) ja ympäristönsuojelun palvelut Kuusamon, Posion ja Taivalkosken kuntien alueella.

Ympäristö- tulosalue ja ympäristöjaosto toimivat lakisääteisenä viranomaisena ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja maaseutuhallinnon osa-alueilla. Tulosalue tuottaa ympäristön ja maaseudun kehittämiseen liittyviä palveluita. Tulosalue toimii maa-aineslain mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena.

Toiminnan tavoitteena on turvata eläinten hyvinvointi, turvalliset elintarvikkeet ja kuluttajapalvelut sekä terveellinen, turvallinen, viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Eläinlääkintähuollon toimintoja on järjestelty palveluiden turvaamiseksi. Jokaiseen eläinlääkintähuollon toimipisteeseen on palkattu eläinlääkintähoitaja. Kuusamossa ja Posiolla on henkilö vakinaisessa työsuhteessa sekä Taivalkoskella määräaikaisena. Valvonta- ja hygieenikkoeläinlääkärin tehtävät on hoidettu osa-aikaisesti.

Toimialalle perustettuihin ympäristöterveys- ja ympäristönsuojelun tulostusyksikön kahteen ympäristötarkastajan virkaan rekrytoitiin virkahenkilöt maaliskuu- ja joulukuussa. Uusien virkahenkilöiden perehdytykseen on panostettu kaupungin käytännön mukaisesti.

Uusi yhteistoimintasopimus hyväksyttiin sopimuskuussa ja se tuli voimaan 1.1.2023. Tulosalueen virkahenkilöstön jatkuva vaihtuvuus, rekrytoinnin vaikeudet sekä toistuva uusien viranhaltijoiden perehdyttäminen ovat vienneet paljon voimavaroja sekä terveysvalvonnan että ympäristönsuojelun puolella.

Keskeisimmät tunnusluvut

	TA 2023	TP 2023
Tarkastukset	500	499
Toimintamenot euroa/asukas	118	126

Huom. Tunnuslukujen laskennassa on käytetty Kuusamon väkilukua 15 016.

Ympäristöjaosto

Vuoden 2023 aikana yhdyskuntatekniikan ympäristöjaosto kokoontui 9 kertaa ja kokousasioina merkittiin yhteensä 49 §:ää. Nämä päätökset jakaantuivat seuraavasti:

- 9 tiedoksi saatettavia asioita koskevia päätöksiä
- 9 yhteistoiminta-alueen ja ympäristöjaoston hallintoa ja toimintaa koskevaa päätöstä
- 1 ympäristöterveydenhuoltoa koskevaa päätöstä, lausuntoa, mielipidettä, muistutusta tai vastinetta
- 3 ympäristönsuojelun lausuntoa, mielipidettä, muistutusta tai vastinetta koskevaa päätöstä
- 27 ympäristönsuojelu- ja maa-aineslakiin liittyvää lupapäätöstä

Kuntien maksuosuudet

Kuntien maksuosuudet määräytyvät nettomenoista, eli ulkoiset ja sisäiset menot lasketaan yhteen ja niistä vähennetään toimintatuotot (mukaan ei lasketa Posion ja Taivalkosken kuntien yhteistoimintatuloja).

Maa-aineslakiin liittyvien tehtävien hoidosta vastaavan viranhaltijan palkkakulut on sisällytetty ympäristönsuojelun toimintakuluihin. Maa-ainesvalvontaan sisältyvän ostetun valvontatyön kulut on sisällytetty maa-aineslupien kuluihin.

Koko tulosalueen esitetyissä laskelmataulukoissa osa kustannuksista ja tuloista on vain Kuusamolle kuuluvia. Näitä ovat:

- maaseudun subventiot	- 41 737 €
- lomituspalvelut	- 52 000 €
- Kuusamon toimistotilavuokrat	- 56 011 €
- löytöeläintoiminnan maksut	- 9 432 €

Edellä kerrotut maksut poistetaan yhteistoiminnan kuluista lopullisessa nettolaskelmassa.

Nettomenot **ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun** yhteistoiminnan osalta ovat vuodelle 2023 yhteensä **- 1 102 324 euroa**. Posion ja Taivalkosken osuuksiin on lisätty sopimuksen mukainen järjestämisvastuukorotus 5 %.

Kuntien osuus		korotus 5 %	yhteensä	Laskutettu ennakko	Tasauslasku
Kuusamo 64,70 %	- 713 204		-713 204		
Taivalkoski 18,28 %	- 201 505	- 10 075	-211 580	214 548	2 968 (palautus)
Posio 17,02 %	-187 616	- 9 381	-196 996	199 764	2 768 (palautus)
Netto	-1 102 324				

Nettomenot **maaseutuhallinnon** yhteistoiminnan osalta ovat vuodelle 2023 yhteensä **-277 275 euroa**. Posion ja Taivalkosken osuuksiin on lisätty sopimuksen mukainen korotus 5 %.

Kuntien osuus		korotus 5 %	yhteensä	Laskutettu ennakko	Tasauslasku
Kuusamo 55,73 %	-154 525				
Taivalkoski 16,82 %	- 46 638	-2 332	-48 970	48 299	-671 (lisämaksu)
Posio 27,45 %	-76 112	-3 806	-79 918	76 152	-3 766 (lisämaksu)
Netto	-277 275	-6 137	-128 887		

Tarkastukset 2023

Tarkastuksia ja vastaavia toimenpiteitä tehtiin yhteistoiminta-alueella vuonna 2023 seuraavasti:

Terveysvalvonta	294
Eläinlääkintähuolto	85
Ympäristönsuojelu	<u>120</u>
Yhteensä	499

Tarkastusmäärätavoitteista jäätin vuonna 2023. Tähän vaikuttivat erityisesti toistuvat henkilövaihdokset sen aiheuttama henkilöstöresurssipula sekä jatkuvaan rekrytointiin panostaminen ja siihen liittyvä perehdyttäminen. Ympäristönsuojelussa vuoden aikana työllistivät erityisesti maa-aineslupien valvontaan sekä maa-aines- ja ympäristölupien valmisteluun liittyvät tehtävät eikä luvanvaraisten toimintojen valvontaa ehditty tekemään riittävästi.

1.1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Historiallinen hyvinvointialueuudistus astui voimaan 1.1.2023, ja kunnat olivat kuluneena tilivuonna uuden edessä, kun karkeasti noin puolet kunnan tuloista ja menoista siirtyivät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelutuotannon sekä niihin liittyvän henkilöstön mukana hyvinvointialueille. Kunnan tehtäviksi jäivät edelleen koulutus ja varhaiskasvatus, kulttuuri-, nuoriso-, kirjasto- ja liikuntapalvelut, kaupunkisuunnittelu ja maankäyttö, vesi- ja jätehuolto sekä ympäristöpalvelut.

Taivalkosken kunta laati tavoitteiden mukaisesti vuoden 2023 aikana uuden kuntastrategian vuosille 2023–2030. Kuntastrategiassa määritellään toiminnan ja talouden suunnittelun suuntaviivat jäljellä olevalle sekä seuraavalle valtuustokaudelle. Taivalkosken edellinen kiinteistöstrategia on hyväksytty kesäkuussa 2022 ja vuodelle 2023 suunniteltu strategian päivitys siirtyy vuodelle 2024. Kunnalla on paljon ikääntyneitä kiinteistöjä ja niihin liittyvää merkittävää korjausvelkaa. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen vuokrattujen sotekiinteistöjen vuokrasopimukset on solmittu vuoden 2025 loppuun saakka sisältäen option vuodelle 2026. Tällä hetkellä tiedossa on, että hyvinvointialue ei tule jatkossa tarvitsemaan kaikkia nyt vuokraamiaan kiinteistöjä, mikä luo lisäpainetta kiinteistöihin liittyville ratkaisuille lähivuosina. Vuoden 2023 tilinpäätöksen yhteydessä on aloitettu suunnitelmallisesti kiinteistöstrategian salkutukseen ja kategorioihin perustuvat käytöstä poistettujen tai lähiaikoina poistuvien kiinteistöjen tasearvojen alaskirjaukset. Kiinteistöjen korjaus- ja kehittämistarpeet aiheuttavat kunnalle merkittäviä investointipaineita tulevina vuosina.

Taivalkosken kunnan tilinpäätös oli alijäämäisestä talousarviosta huolimatta ylijäämäinen, minkä mahdollisti ennakoitua suuremmat toimintatuotot ja pienemmät toimintakulut, kuin talousarviossa oli arvioitu. Myös investointeja toteutui ennakoitua vähemmän osasyynä se, että sotekiinteistöjen osalle suunnitellut investoinnit eivät toteutuneet. Kunta ei ottanut uutta lainaa, minkä vuoksi kunnan kassavarat pienenivät tilikauden aikana. Vuoden 2024 talousarviossa on varauduttu nostamaan uutta talousarviolainaa. Kunnan talousarvio vuodelle 2024 on alijäämäinen, minkä myötä kunta jatkaa edelleen vuonna 2023 aloitettua talouden tasapainottamisohjelmaa.

Yleinen kustannustason nousu ja kunta-alan palkkaratkaisut luovat haasteita kuntataloudelle. Kunta-alan tämänhetkinen työehtosopimus on voimassa vuoteen 2025. Palkkaratkaisun sisältämä perälauta nosti alkuperäisiä sopimuskorotuksia vuosille 2023–2024. Vuonna 2024 palkkakustannukset nousevat 2,99 % vuoden 2023 keskiarvoon verraten. Osa palkankorotuksista on kaikille maksettavia yleiskorotuksia ja osa paikallisesti sovittavia järjestelyeriä.

Vuoden 2023 tulosta kunnissa paransi huomattavasti kunnille poikkeuseränä tilitetty aiempien vuosien verotulot eli ns. verohännät, joissa perusteena olivat aiempien vuosien korkeammat tuloveroprosentit. Lisäksi kunnille maksettiin ennakolliseen sote-siirtolaskelmaan perustuen noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionavustuksia, joka on määrää periä takaisin lähivuosina. Verotulojen ja valtionosuuksien pieneneminen tulee näkymään tulevina vuosina kuntien tuloksissa merkittävässä määrin menojen ja tulojen epätasapainona.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Lähivuosien merkittävimmät riskit liittyvät verorahoituksen jakoon kuntien ja hyvinvointialueiden kesken sekä valtionosuuksiin mahdollisesti tuleviin leikkauksiin ja TE2024-uudistuksen rahoitukseen ja kustannuksiin. Kunnan taloutta rasittavat ikääntyvät kiinteistöt ja niihin liittyvä korjausvelka.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystoimen sekä palo- ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille. Tehtävien mukana siirtyviä kustannuksia vastaava määrä rahoitusta siirtyi samalla kunnilta hyvinvointialueille sote- ja pelastustoimen toiminnan rahoittamiseksi. Taivalkosken kunnan osalta talousarviossa 2023 on Kuntaliiton laskelmien pohjalta verotuloista arvioitu hyvinvointialueelle siirtyväksi noin 50 prosenttia ja valtionosuuksista noin 58 prosenttia.

Kuntaliiton arviolaskelmat oli laadittu pohjautuen vuoden 2021 tilinpäätöstietoihin sekä vuoden 2022 talousarvioletoihin. Jo syksyllä 2022 oli nähtävissä, että kuntien sote-kustannukset ovat kasvamassa vuoden 2021 tasosta eikä kuntien tuloveroprosentteihin vuodelle 2023 tehty leikkaus -12,64 %-yksikköä riitä kattamaan kustannusten kasvua. Valtiovarainministeriön sote-siirtolaskelmien valmistuttua syksyllä 2023 varmistui, että kunnille oli maksettu vuonna 2023 liikaa valtionosuutta n. 500 miljoonaa euroa, joka alun perin oli tarkoitus huomioida vuosien 2024–2025 valtionosuuksissa, mutta päätöstä muutettiin kuntakentältä tulleen palautteen vuoksi pikaisesti niin, että muutokset huomioitaisiin vasta vuodesta 2025 alkaen. Mikäli kyseiset leikkaukset valtionosuuksiin toteutuvat suunnitellusti, tuo se kunnalle merkittävät sopeuttamistarpeet talouden tasapainossa pitämiseksi. Valtionosuusjärjestelmää ollaan uudistamassa 1.1.2026 alkaen. Rahamäärä ei ole lisääntymässä, mutta jakoperusteita ollaan uudistamassa, mikä aiheuttaa mahdollisen riskin.

TE2024-muutoksen myötä kunta on päättänyt olla mukana Kainuu-Koillismaa yhteistoiminta-alueessa 1.1.2025 alkaen. Samalla on päätetty, että TE-palvelujen lakisääteiset henkilöasiakaspalvelut hoidetaan Taivalkoskella. Muutoksen valmisteluun on varauduttu vuoden 2024 talousarviossa toimitilojen ja henkilöstön palkkauksen osalta. Lopullista kustannusvaikutusta ja rahoituksen riittävyyttä ei tässä vaiheessa voida arvioida. Palvelujen rahoitus sisältyy yleiskatteiseen valtionosuuteen ja kunnan rahoitusvastuu laajenee sekä sen myötä taloudellinen riski.

Hyvinvointialueuudistus toi kunnalle riskin Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen palvelutasoon ja -verkkoon liittyvien päätösten osalta. Palvelutasolla on merkitystä kunnan asukkaille ja elinvoimalle, mutta myös kunnan taloudelle liittyen hyvinvointialueelle vuokrattuihin sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen kiinteistöihin. Kiinteistöriski realisoituu, mikäli hyvinvointialue ei vuokraa niitä vuoden 2025 jälkeen. Hyvinvointialue on velvoitettu ilmoittamaan kiinteistöjen jatkovuokrausta koskeva ratkaisunsa vuoden 2024 loppuun mennessä. Hyvinvointialueen jatkossa vuokraamat kiinteistöt on yhtiötettävä viimeistään vuoden 2026 alusta alkaen. Tällöin kyseiset kiinteistöt tuloineen ja kustannuksineen siirtyvät uudelle perustettavalle yhtiölle pois kunnan taloudesta.

Valtuusto hyväksyi päätöksellään 20.12.2023 § 78 Taivalkosken kunnan talousarvion vuodelle 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2026. Vuoden 2024 talousarvio on 0,2 milj. euroa alijäämäinen ja suunnitelmavuodet 1,4 milj. euroa alijäämäiset. Yhteensä suunnitelmakaudelle kertyy alijäämää 1,7 milj. euroa. Kunnalla on taseessa kertynyttä ylijäämää viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen 31.12.2022 mukaan 16,1 milj. euroa. Kunnan viimeisimmän vahvistetun taseen 31.12.2022 kertynyt ylijäämä kattaa taloussuunnitelmakauden alijäämän. Talousarvion ja -suunnitelmavuosien alijäämäisyyden vuoksi vuoden 2024 talousarvion tavoitteisiin asetettiin kuitenkin talouden tasapainottamissuunnitelman laatiminen, sillä hyvinvointialueuudistuksen jälkeisen kunnan on löydettävä talouden tasapaino pitkällä aikavälillä ja sopeutettava toiminta uuteen tilanteeseen.

Tasapainottamissuunnitelman laatimisen jatkaminen on luontevaa vuonna 2023 aloitetun jatkumona, kun päätetään kunnan toiminnan ja panostusten painopisteistä pidemmällä aikavälillä. Talouden tasapainon ylläpitäminen myös tulevaisuudessa vaatii toiminnan kehittämistä sekä palvelurakenteen arvioimista. Väestön muuttoliike ja ikärakenteen kehitys vaikuttavat merkittävästi toiminnan arviointiin.

Taivalkosken kunnalla on ikääntynyttä kiinteistömassaa, johon kohdistuu korjausvelkaa. Toimitilojen korjaus ja kehittäminen luo kunnalle investointipaineita tulevaisuuteen. Talousarvion 2024 nettoinvestoinnit ovat 2,9 miljoonaa euroa, ja suunnitelmakauden nettoinvestoinnit 8,6 miljoonaa euroa. Mittavat investointitarpeet luovat painetta ja riskiä kunnan taloudelle nykyisessä markkinatilanteessa, kun rakentamisen ja rahoituksen kustannukset ovat kasvaneet huomattavasti.

Henkilöstön osalta suurin toiminnallinen riski on osaavien työntekijöiden saatavuuden varmistaminen sekä pitkien sairauspoissaolojen vaikutukset palvelutuotantoon. Sairauspoissaolojen osalta haasteena on töiden suunnittelu, organisointi sekä aikataulutuksen niin, että palvelutuotanto kestää tilapäisen henkilöstövajeen. Kunnan henkilöstö eläköityy tulevina vuosina edelleen kiihtyvällä tahdilla, ja rekrytointien yhteydessä on esiintynyt henkilöstön saatavuusongelmia. Työntekijöiden saatavuuden osalta on tärkeää, että kunnan maine työnantajana säilyy ja onnistuneet rekrytointiprosessit varmistetaan. Yhteistyötä alueen vetovoimaisuuden ja erilaisten työskentelyvaihtoehtojen tiedottamisessa ja kehittämisessä tehdään muun muassa erilaisten kehittämishankkeiden kautta.

Kunnan takausvastuut vuoden 2023 lopussa ovat noin 9,0 miljoonaa euroa. Takauksiin liittyy taloudellinen riski. Uudessa kuntalaissa (1.5.2015 alkaen) takauksien antamisen edellytyksiä rajoitettiin. Rajoituksista esimerkkinä voidaan mainita mm. rajaus siitä, että kunta ei voi antaa kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yksityisen yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta takausta.

Kunnan takausvastuut 31.12.2023	euroa
Kiinteistö Oy Koillismaakeskus	240 000,00
Kiinteistö Oy Siikataival	2 387 973,00
Taivalkosken Vanhustentaloyhdistys r.y.	1 107 065,00
Kiinteistö Oy Taivalkosken Hallit	1 190 000,00
Naturpolis Oy	300 000,00
Kairan Kuitu Oy	2 320 282,72
Taivalkosken Kyläverkot Oy	1 395 350,00
Taivalkosken Näyttämöyhdistys ry.	11 958,32
Yhteensä	8 952 629,04

Mahdollisten omaisuusvahinkojen, tapaturmien, keskeytysten yms. vahinkojen varalle kunnalla on asianmukaiset vakuutukset. Voimassa on myös vastuuvakuutus. Vakuutusyhtiönä toimi 31.3.2023 saakka If Vahinkovakuutus Oy ja 1.4.2023 alkaen Pohjola Vakuutus Oy. Vahinkovakuutusasioiden hallinnassa kunnalla on ollut apuna vakuutusmeklari Rewenda Oy.

1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauksen käytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Valtuusto on hyväksynyt 21.3.2014 § 21 Taivalkosken kunnan sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa koskevan ohjeen **Sisäinen valvonta ja riskien hallinta osana hyvää hallinto- ja johtamistapaa Taivalkosken kunnassa**. Yleisohje koskee kaikkia kunnan toimielimiä, johtoa ja esimiesasemassa olevia.

Lautakunnat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta toimialoillaan. Toimialat antavat toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kertomusvuonna 2023 voimassa ollut hallintosääntö on hyväksytty valtuustossa 20.12.2023 § 80. Sääntö tuli voimaan 8.1.2024 ja siinä on määritelty toimielinten toimivallan jako.

Valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien esityslistat ja pöytäkirjat ovat julkisilta osin nähtävissä kunnan internetsivuilla. Esityslistojen julkaisemisesta on säännökset edellä mainitussa hallintosäännössä. Pöytäkirjojen nähtävänä pitäminen kunnan internetsivuilla perustuu kuntalain (410/2015) 140 §:ään.

Viranhaltijapäätökset tehtiin Tweb-järjestelmässä. Kunnanhallitus ei käyttänyt kertaakaan kuntalain mukaista otto-oikeutta lautakuntien tai viranhaltijoiden päätöksiin vuoden 2023 aikana. Henkilöstöä koskevat päätökset (vuosilomat, sairauslomat, yms. keskeytykset jne.) tehtiin kertomusvuonna ESS7-ohjelmalla.

Lautakunnan tai muun viranomaisen on vuosittain määrättävä henkilöt, jotka sen puolesta hyväksyvät menotositteet (myös kirjaustositteet), jollei hyväksyjää ole määrätty johtosäännöissä. Taivalkosken kunnan hallintosäännössä ei ole määräyksiä laskujen hyväksyjistä, joten hyväksyjät määrätään vuosittain toimielinten päätöksillä. Ostolaskut käsiteltiin kertomusvuonna Basware P2P -laskujen hallintajärjestelmässä.

Euroopan unionin yleinen tietosuoja-asetus (EU 679/2016) on tullut voimaan toukokuussa 2016 ja sitä on sovellettu kansallisesti 25.5.2018 alkaen. Tietosuoja-asetuksen tavoitteena on varmistaa, että ihmisten oikeus henkilötietojen suojaan ja sen myötä yksityisyyteen toteutuu digitaaliaikana. Tietosuoja-asetus lisää tietosuojan painoarvoa kunnan toiminnassa. Kertomusvuoden aikana toiminnassa ei ole raportoitu merkittäviä riskejä.

Valtuusto asettaa vuosittain talousarviossa toimielimille sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarviossa ja talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa annetaan määräykset toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden raportoinnista. Koko kuntaa koskeva käyttötaloustoteutuma on annettu tiedoksi kunnanhallitukselle ja valtuustolle tilanteista 30.4.2023 ja 31.8.2023. Lisäksi kunnanhallitukselle raportoitiin talouden toteutumaa kuukausittain. Lautakunnille raportointi tapahtuu niiden omien kokousaikataulujen puitteissa.

Sisäinen valvonta keskushallinnossa

Sisäinen valvonta on jatkuvaa työn ohessa tapahtuvaa toiminnan ja talouden arviointia, johon jokainen osaltaan osallistuu ja on vastuussa. Toiminnan ja talouden toteumista on raportoitu säännöllisesti kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Laskujen tarkastajat ja hyväksyjät sekä arvopostin vastaanottajat päätetään vuoden alussa.

Kunnanhallituksen alaisuudessa olevista sopimuksista pitää asianhallintasihteeri luetteloita. Lisäksi sopimukset tehdään tai siirretään sähköiseen tietojärjestelmään. Kunnanhallituksen alaisuudessa olevista sopimuksista ei aiheutunut vuonna 2023 negatiivisia seuraamuksia. Kunnanhallituksen alaisten sopimusten valvontaa ei ole vastuutettu yhdelle henkilölle, vaan valvonta tapahtuu samassa yhteydessä, kun sopimus on esillä esim. laskutusta varten. Sopimuksia valmistellaan yhteistyössä.

Kunnanhallituksen keskuudestaan valitsemat kaksi jäsentä suorittavat kunnan pankkitilien, rahavarojen, arvopapereiden ja vakuuksien tarkastuksen. Kertomusvuonna tarkastusta ei ole tehty. Hallintopalveluissa on yksi alakassa.

Keskushallinnon kautta hoidetaan asiakirjahallinnon järjestelyt ja ohjataan asiakirjojen säilytystä ja käsittelyä. Asianhallintajärjestelmänä on Tweb. Pääkäyttäjät myöntävät ja poistavat käyttöoikeuksia esihenkilöiden pyynnöstä. Asiakirjahallintoa siirretään sähköiseksi ja vuoden lopussa asianhallintajärjestelmään integroitiin sähköinen allekirjoitus, joka ei ole vielä tuotannossa.

Tietoturvapääälliköksi on nimetty vuonna 2023 ICT-asiantuntija, joka huolehtii mm. henkilöstön tietoturvakoulutuksen järjestämisestä. Tietoturvallisuusasioissa kumppanina on myös Lapit Oy. Tietoturvaa on kehitetty mm. kaksivaiheisella tunnistautumisella. Henkilöstölle on myös jaettu ohjeita tietoturvan käytänteistä ja sosiaalisen median käytön ohjeet. Lisäksi mahdollisista tietojenkäsiteluviesteistä varoitetaan henkilöstöä sekä LapITn ja ICT-asiantuntijan kautta.

Sisäinen valvonta sivistyspalveluissa

Sivistyslautakunta on hyväksynyt valtuuston hyväksymään talousarvioon sopeutuvat käyttösuunnitelmat, osamäärärahat ja vastuuhenkilöt toiminta-alueittain. Sivistyslautakunta on myös hyväksynyt toimintayksiköiden valtuuston talousarviotavoitteisiin sopeutuvat toimintasuunnitelmat. Koulujen vuosisuunnitelmat lautakunta hyväksyi syksyllä 2022 lukuvuodeksi 2022–2023 ja syksyllä 2023 lukuvuodeksi 2023–2024. Lautakunta velvoitti toimialajohtajan toimialueen vastuuhenkilönä raportoimaan talousarvion/käyttösuunnitelman, tavoitteiden ja siihen sisältyvien toimintasuunnitelmien toteutumista siten, että lautakunta voi raportoida vastaavasti kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle kunnanhallituksen määrääminä ajankohtina. Lisäksi koulut raportoivat vuosisuunnitelmien toteutumisesta lukuvuoden päättyessä. Käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä sivistyslautakunta otti huomioon kunnanhallituksen antamat talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.

Sivistyslautakunta päätti alaisensa toiminnan laskujen hyväksyjät ja arvopostin vastaanottajat sekä sivistyslautakunnan päätösten ja sen alaisten viranhaltijoiden päätösten nähtävänä pitämisestä vuonna 2023.

Toimialajohtaja hyväksyi sivistyslautakunnan käyttösuunnitelmiin sopeutuvat käyttösuunnitelmat, osamäärärahat ja vastuuhenkilöt toimintayksiköille hallintosäännön mukaisesti. Toimialajohtaja on päätöksessään velvoittanut toimintayksiköt raportoimaan määrärahasta, toimintasuunnitelman ja tavoitteiden toteutumisesta samassa tahdissa kuin toimialajohtaja/sivistyslautakunta on velvollinen raportoimaan kunnanhallitukselle ja valtuustolle kuitenkin siten, että raportit ovat käytettävissä ennen kuin toimialajohtaja raportoi sivistyslautakunnalle. Lisäksi vastuuhenkilöt raportoivat esimiestensä kanssa käymien kehityskeskustelujen yhteydessä. Päätöksessä on annettu myös muita määräyksiä ja ohjeita hyvistä toimintatavoista ja käytänteistä sekä kunnanhallituksen päättämistä talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden noudattamisesta. Lisäksi päätöksessä on määrätty käymään kehityskeskustelut kaikissa yksiköissä. Kehityskeskustelujen tarkoituksena on paitsi talouden ja toiminnan sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta, myös henkilöstön työssä jaksamisen seuranta ja edistäminen sekä riskien kartoitus ja hallinta.

Käyttösuunnitelmapäätöksessä toimialajohtaja on velvoittanut yksiköiden vastuuhenkilöt suorittamaan sisäistä valvontaa yksikössään siten, että kunnan varoja käytetään taloudellisesti ja säännöksiä noudatetaan. Mikäli vastuuhenkilö huomaa valvonnan yhteydessä epäasiallista tai epätaloudellista toimintaa tai käytänteitä, jotka mahdollistavat sen, tulee asia välittömästi korjata tai mikäli se ei ole yksikössä korjattavissa, tulee siitä välittömästi raportoida esimiehelle. Ilmoituksia tällaisista ei ole tullut.

Esimiehet seurasivat käyttösuunnitelman ja tavoitteiden toteutumista kehityskeskustelujen sekä toiminta- ja talousarvioraporttien avulla. Yksiköiden tarvitsemien sopivien raporttien saaminen on ollut edelleen ongelmallista, koska hallintokunnat/yksiköt eivät enää Monetraan siirtymisen jälkeen ole itse voineet muodostaa tarvitsemiaan raportteja kuten aikaisemmin. Palkkojen ja muiden henkilöstökulujen kirjautumisessa oikeille kustannuspaikoille ja toiminnoille on ollut edelleen jonkin verran ongelmia. Suoritettiin laskujen tarkastusta vastaanottomerkintöjen ja hyväksymisten yhteydessä kunnanhallituksen täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti. Mahdollisia inhimillisiä virheitä on pyritty välttämään ja niiden huomaamista parantamaan siten, että valmistelijat ja hyväksyjät ovat mahdollisimman paljon eri henkilöitä. Tällä toimella on myös pyritty välttämään ns. vaarallisia työyhdistelmiä.

Ennen toimintasuunnitelmien ja koulujen vuosisuunnitelmien laatimista esimiehet kävivät yksiköiden vastuuhenkilöiden kanssa kehityskeskustelut suunnitelmista ja tavoitteista. Keskustelujen pohjalta yksiköt laativat suunnitelmansa. Vuonna 2023 noudatettiin vuosille 2022–2024 laadittua kehittämissuunnitelmaa resurssien puitteissa. Edellä kuvattu järjestelmä on jatkuva prosessi.

Sivistyslautakunnan ja viranhaltijoiden julkiset päätökset ovat olleet nähtävänä sivistyslautakunnan päättämällä tavalla. Luettelot kyseisistä viranhaltijapäätöksistä on toimitettu toimialajohtajalle/sivistyslautakunnalle mahdollista sivistyslautakunnan päätösten otto-oikeutta varten. Otto-oikeutta ei ole vuonna 2023 käytetty. Sivistyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätöksistä ei tehty myöskään yhtään oikaisuvaatimusta tai valitusta, jolla olisi vaadittu päätöksen muuttamista. Myöskään kunnanhallitus ei ole ottanut yhtään sivistyslautakunnan päätöstä otto-oikeudella käsiteltäväkseen.

Sivistyslautakunta päätti tositteiden hyväksyjät ja varahyväksyjät. Hyväksyjät olivat aina eri henkilöitä kuin tavaroiden tai palvelusten vastaanottotarkastuksen tekijät. Sivistyslautakunta määrittä hankintarajan toimialajohtajan toimivallassa oleville hankinnoille. Tämän ylimenevistä hankinnoista päätti sivistyslautakunta. Toimialajohtaja päätti käyttösuunnitelman yhteydessä toimintayksiköiden vastuuhenkilöiden hankintarajoista. Hankinnoista kuitenkin suurin osa perustuu sopimuksille, jotka on tehty yhteistyössä esim. kuntien/julkisyhteisöjen (mm. oppikirjat, koulutarvikkeet, kirjastokirjat) tai eri hallintokuntien (mm. kuljetukset, toimistotarvikkeet) kanssa.

Päätökset yhteisistä hankinnoista on tehnyt hankinnasta riippuen kunnanhallitus tai sivistyslautakunta. Irtaimistosta pidettiin irtaimistoluetteloa toimintayksiköittäin ja sivistyslautakunta päätti tarpeellisiksi katsotuista poistoista. Kaikista sopimuksista pidettiin luetteloa, jonka avulla seurattiin sopimusten toteutumista.

Riskien kartoitus ja arviointi sivistystoimessa on jatkuva prosessi, jota toimintayksiköiden vastuuhenkilöt tekevät yhdessä henkilöstön kanssa. Toimintayksiköt ovat tehneet toimenpiteitä riskien vähentämiseksi/poistamiseksi.

Opettajia on ohjattu käymään läpi lukuvuosittain koulun päivitetty turvallisuussuunnitelma ja siitä on pidetty lukulistaa, jolla kontrolloidaan turvallisuussuunnitelman läpikäyntiä.

Koulujen turvallisuuden kehittämiseen ja ylläpitoon on kiinnitetty jatkuvasti huomiota. Mm. turvallisuuskävely järjestettiin ja niissä tutustuttiin työturvallisuuteen, pelastusreitteihin, alkusammuttimiin ja defibrillaattoriin. Ensiapukoulutuksia on pidetty ja päivitetty EA1-osaamistaso.

Esimerkiksi erilaisilta hyökkäyksiltä on kuitenkin mahdotonta suojautua täysin tai se ainakin tulisi suhteettoman kalliiksi ja käytännössä halvaannuttaisi mm. koulujen ja varhaiskasvatuksen toiminnan.

Suuria riskejä arviointien yhteydessä ei ole ilmennyt. Tavallisimmat vahinkotapahtumat ovat olleet koulujen välitunnilla tai liikuntatunnilla sattuneita koulutapaturmia. Näihin kunnalla on vakuutus, joista korvaus on henkilövahingon sattuessa saatu. Riskien kartoitus- ja arviointiasioissa on myös koulutettu esimerkiksi opettajia, jotta he kiinnittäisivät huomiota riskeihin ja omalta osaltaan puuttuisivat niihin heti.

Sivistyspalvelujen toimintakulttuuri on ollut tavoitteisiin sitoutunutta, taloudellisuuteen ja tehokkuuteen pyrkivää.

Sisäinen valvonta teknisissä palveluissa

Toimintaa ohjaa laaja joukko kunnan toiminnalleen hyväksymiä sääntöjä ja ohjeita sekä muu lainsäädäntö ja viranomaisten ohjeistus. Vuosisuunnittelussa tekninen lautakunta hyväksyy valtuuston hyväksymään talousarvioon sopeutuvat käyttösuunnitelmat ja vastuuhenkilöt toimintayksiköittäin. Lisäksi lautakunta käsittelee investointiohjelmaan liittyen tarkennettujen työohjelmien hyväksymistä sekä eri toteutusprojekteja eri vaiheissaan hankintaan, kilpailuttamiseen ym. liittyen kunnan sääntöjen ja muiden säädösten mukaisesti.

Tekniselle lautakunnalle toimitetaan kirjalliset osavuosisiraportit toiminnan toteutumisesta ja määrärahojen käytöstä samassa tahdissa kuin lautakunta on velvollinen raportoimaan kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Toimialajohtaja raportoi lautakunnalle toiminnan ja talouden toteutumisesta koko toimialalla samassa tahdissa kuin kunnanhallitukselle ja valtuustolle raportoitii. Raporttien seurannassa käytetään hyväksi muun muassa kunnan taloushallintojärjestelmän tuottamia tietoja. Käyttösuunnitelmien laatimiseen liittyen toimialajohtaja pyrkii käymään yksiköiden vastuuhenkilöiden kanssa kehityskeskustelut suunnitelmista ja tavoitteista.

Edellisen vuoden aikana tulleet uudet vastuuhenkilöt ovat päässeet hyvin sisälle vastuutehtäviinsä. Uusien vastuuhenkilöiden ottaessa viran vastaan, on ollut ensiarvoisen tärkeää perehdyttää jokainen omaan tehtäväänsä sekä käydä läpi tehtävän hoitamiseen liittyvät vastuut ja velvollisuudet. Kehityskeskustelussa käydään mm. läpi toiminnan ja tavoitteiden toteutumista. Tekninen johtaja on käynyt kehityskeskustelut kaikkien suorien alaistensa kanssa keväällä 2023.

Edellä oleva järjestelmä toimi siten, että talousarvion sekä toiminnalliset että taloudelliset tavoitteet pääosin saavutettiin. Lautakunnan ja viranhaltijoiden julkiset päätökset ovat olleet nähtävänä lautakunnan päättämällä tavalla. Otto-oikeutta ei ole vuonna 2023 käytetty. Lautakunta päättää tositteiden hyväksyjät ja varahyväksyjät. Hyväksyjät ovat aina eri henkilöitä kuin tavaroiden tai palvelusten vastaanottajat. Lautakunta päättää hankintarajan toimialajohtajan toimivallassa oleville hankinnoille. Tämän ylimenevistä hankinnoista päättää lautakunta. Irtaimistosta pidetään irtaimistoluetteloa ja lautakunta päättää tarpeellisiksi katsotuista poistoista. Toimialalla on vakuutettu normaalit kiinteistöriskit ja kunnalla on toimintaan liittyvät vastuuvakuutukset. Toimialalla on kartoitettu valmiussuunnittelun kautta elintärkeiden palveluiden tuottamiseen liittyviä riskejä ja toiminnan turvaamista poikkeusoloissa suunnitellaan jatkuvana prosessina.

Vuoden 2023 aikana on edelleen jatkettu teknisen toimialan sopimushallinnan prosessien kehittämistä ja samalla toimialaa koskevat sopimukset on viety sähköiseen Clouidia-tiedonhallintajärjestelmään. Tällä varmistetaan sopimusten päivittäminen ja ajan tasalla pitäminen.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	5 305	6 941
Valmistus omaan käyttöön	76	45
Toimintakulut	-18 341	-37 503
Toimintakate	-12 961	-30 517
Verotulot	7 108	14 153
Valtionosuudet	8 657	20 453
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	9	11
Muut		
rahoitustuotot	200	123
Korkokulut	-26	-33
Muut		
rahoituskulut	-64	-60
Vuosikate	2 925	4 130
Poistot ja arvonalennukset	-2 374	-1 827
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	550	2 304
Tilinpäätössiirrot	11	23
Tilikauden + yli/-alijäämä	561	2 327

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/toimintakulut, %	28,9	18,5
Vuosikate/poistot ja arvonalentumiset, %	123,2	226,1
Vuosikate, euroa/asukas	784	1 080
Asukasmäärä	3 731	3 825

Tunnuslukujen selitykset

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintakuluista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta sekä oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \text{vuosikate} / \text{poistot ja arvonalentumiset}$

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

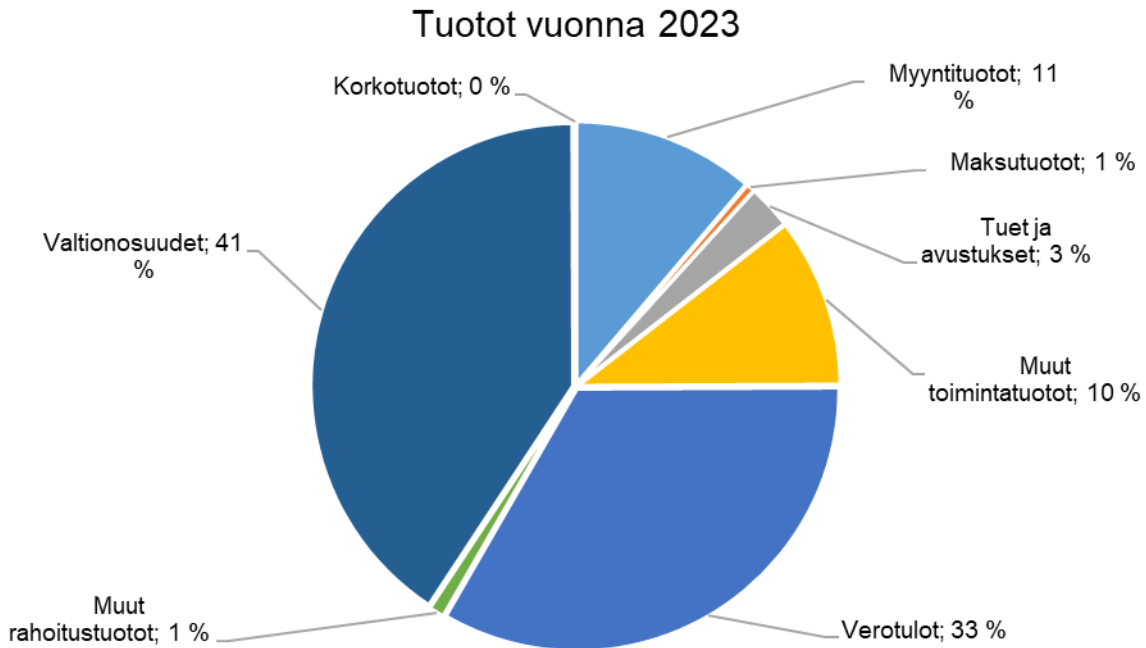
Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Tuotot

Käyttötalouden ulkoisten toimintatuottojen kokonaismäärä oli yhteensä 5,3 milj. euroa. Toimintatuotot vähenivät edellisestä vuodesta -1,6 milj. euroa (23,6 %). Vähennystä oli myyntituotoissa, maksutuotoissa sekä tukien ja avustusten ryhmässä. Tulojen kasvua puolestaan oli muissa toimintatuotoissa. Muiden toimintatuottojen kasvu johtui hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen vuokratuotoista.

Verotuloja kertyi 7,1 milj. euroa ja ne vähenivät vuoteen 2022 verrattuna 49,8 % (-7,0 milj. euroa). Tuloveroon tehtiin -12,64 %:n siirto valtion verotukseen. Kiinteistöveroprosentit pysyivät edellisvuoden tasolla, mutta kiinteistöveron tuotto kasvoi 8,4 % edellisvuoteen verraten, johtuen kiinteistöjen verotusarvojen noususta.

Valtionosuuksia saatiin 8,7 milj. euroa, mikä oli 57,7 % (-11,8 milj. euroa) edellisvuotta vähemmän. Marraskuulla valtionosuuteen lisättiin 3,43 € asukasta kohden kuntaliitosavustuksiin varatuista käyttämättä jääneistä rahoista. Tammikuussa 2024 saapuneessa lopullisessa opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuspäätöksessä oikaistiin vuoden 2023 valtionosuutta -53.305 euroa.

Verotulot ja valtionosuudet vuosina 2022–2023

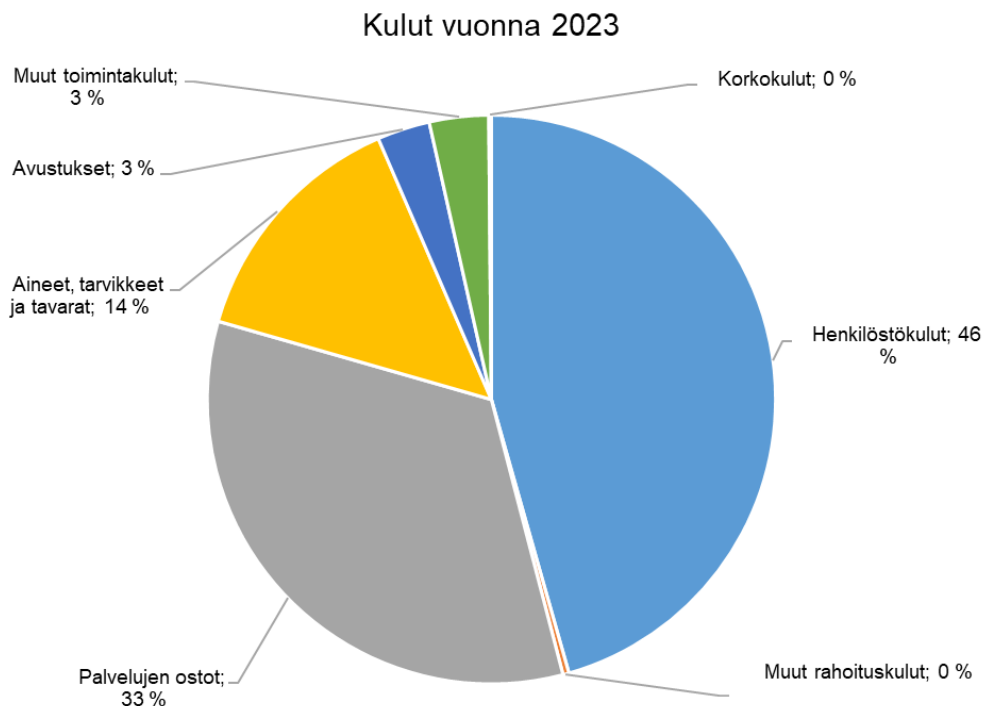
Verotulot	2022	2023
Kunnan tulovero	10 932 146,46	4 808 042,27
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 284 483,08	1 281 884,28
Kiinteistövero	936 666,90	1 018 291,85
Verotulot yhteensä	14 153 296,44	7 108 218,40

Valtionosuudet	2022	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	18 068 151,00	8 039 901,00
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	3 603 740,00	1 421 922,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-162 958,00	-148 045,00
Verotulomenetyksen korvaus	2 548 011,00	765 347,00
Yhteensä	20 453 204,00	8 657 203,00

Kulut

Käyttötalouden toimintakulujen määrä oli yhteensä 18,3 milj. euroa. Kulut pienenevät 51,1 % (19,2 milj. euroa) edellisestä vuodesta. Toimintakulujen merkittävimmät kuluerät olivat henkilöstökulut 8,4 milj. euroa ja palvelujen ostot 6,2 milj. euroa.

Henkilöstökulut pienenevät 53,1 % (9,5 milj. euroa) edelliseen vuoteen verrattuna. Palvelujen ostojen kokonaismäärä oli 6,2 milj. euroa, ja ostot pienenevät edellisvuodesta 56,4 % (8,0 milj. euroa). Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot olivat 2,6 milj. euroa, jossa oli vähennystä 23,6 % (0,8 milj. euroa). Avustuksiin (kotitaloudet ja yhteisöt) käytettiin 0,6 milj. euroa, joka oli 55,5 % (0,7 milj. euroa) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Muita toimintakuluja toteutui 0,6 milj. euroa, mikä on 21,0 % (0,2 milj. euroa) vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Toimintakate ja vuosikate

Toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksena syntyvä toimintakate kertoo, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate kunnissa on negatiivinen. Taivalkosken kunnan toimintakate vuonna 2023 oli -13,0 milj. euroa ja edellisenä vuonna -30,5 milj. euroa. Toimintakate parani edelliseen vuoteen 57,4 %.

Vuosikate kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyttä investointeihin, sijoituksiin sekä lainojen lyhennyksiin. Perusoletus talouden tasapainosta on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Oletuksen toteutumista mitataan tunnusluvulla, jossa vuosikatteen määrää verrataan suunnitelmapoistojen määrään. Tunnusluku antaa arvon 100 %, kun tulo-rahoitus on riittävä. Tulo-rahoituksen katsotaan olevan ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Jos vuosikate on negatiivinen, katsotaan tulo-rahoituksen olevan heikko.

Vuonna 2023 vuosikate oli 2,9 milj. euroa, poistot 2,4 milj. euroa ja nettoinvestoinnit 3,9 milj. euroa. Vuosikate kattoi 123 % poistoista. Vuosikate oli asukasta kohti laskettuna 784 euroa (1.080 euroa/asukas vuonna 2022). Vuosikate riittää kattamaan tehdyt poistot.

Tilikauden tulos ja yli-/alijäämä

Tilikauden tulos kuvaa kaikkien tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotusta. Siinä huomioidaan myös pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käyttöä kuvaavat poistot ja satunnaiset erät. Tilikauden tulos joko lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

Tilikauden ylijäämäksi muodostui 561.125,86 euroa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmaan kootaan kunnan rahan lähteet ja rahan käytöt tilikauden ajalta. Rahoituslaskelma koostuu näin ollen kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tuloslaskelmasta ja taseesta. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä sekä rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä.

Rahoituslaskelmat ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 925	4 130
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-34	-211
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 006	-1 700
Rahoitusosuudet investointimenoihin	28	75
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	82	219
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 004	2 513
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-47
Antolainasaamisten vähennykset	47	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-816	-816
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 642	145
Rahoituksen rahavirta	-2 411	-718
Rahavarojen muutos	-3 416	1 795
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 144	4 560
Rahavarat 1.1.	-4 560	-2 765
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta 1000 €	558	-463
Investointien tulorahoitus, %	73,5 %	254,2 %
=100*Vuosikate/Investointien omahankintameno		
Laskennallinen lainanhoitokate	4,4	5,3
=(Vuosikate+korkokulut)/Korkokulut+Laskennalliset lainanlyhennykset)		
Lainanhoitokate	3,5	4,9
=(Vuosikate+Korkokulut)/(Korkokulut+Lainanlyhennykset)		
Kassan riittävyys, pv	18	41
*365pv*Rahavarat 31.12/Kassasta maksut		
Asukasmäärä	3 731	3 825

Tunnuslukujen selitykset

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosentiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhenitys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

	2023	2022
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 676	33 316
Aineettomat hyödykkeet	189	284
Aineettomat oikeudet	28	277
Muut pitkävaikutteiset menot	161	6
Aineelliset hyödykkeet	28 613	27 280
Maa- ja vesialueet	3 682	3 661
Rakennukset	19 048	17 813
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 631	4 554
Koneet ja kalusto	567	489
Muut aineelliset hyödykkeet	66	66
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	619	697
Sijoitukset	3 875	5 753
Osakkeet ja osuudet	3 137	4 968
Muut lainasaamiset	717	717
Muut saamiset	21	68
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	36	71
Valtion toimeksiannot	8	41
Muut toimeksiantojen varat	28	30
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 485	7 102
Vaihto-omaisuus	28	18
Aineet ja tarvikkeet	28	18
Saamiset	2 312	2 524
Pitkäaikaiset saamiset	667	749
Myyntisaamiset	586	638
Lainasaamiset	0	30
Muut saamiset	81	81
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	1 646	1 775
Myyntisaamiset	960	934
Lainasaamiset	0	38
Muut saamiset	100	287
Siirtosaamiset	586	517
Rahat ja pankkisaamiset	1 144	4 560
VASTAAVAA YHTEENSÄ	36 197	40 489

VASTATTAVAA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	26 990	27 316
Peruspääoma	10 364	11 252
Ed. tilikausien yli/alijäämä	16 064	13 737
Tilikauden yli/alijäämä	561	2 327
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 307	1 318
Poistoero	128	138
Vapaaehtoiset varaukset	1 179	1 179
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	44	188
Valtion toimeksiannot	8	86
Lahjoitusrahastojen pääomat	36	37
Muut toimeksiantojen pääomat	0	65
VIERAS PÄÄOMA	7 857	11 667
Pitkäaikainen	4 397	5 213
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 359	5 175
Saadut ennakot	38	38
Lyhytaikainen	3 460	6 454
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	816	816
Saadut ennakot	36	132
Ostovelat	910	1 821
Muut velat	185	321
Siirtovelat	1 513	3 364
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	36 197	40 489
Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	78,3	71,0
Suhteellinen velkaantuneisuus %	37,1	27,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	16 625	16 064
Kertynty yli-/alijäämä, €/asukas	4 456	4 200
Lainakanta 31.12., 1 000 €	5 175	5 992
Lainakanta 31.12., €/asukas	1 387	1 566
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	5 397	6 243
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	1 447	1 632
Lainasaamiset, 1 000 €	717	717
Asukasmäärä	3 731	3 825

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka, paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuivat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut % käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liitetieto-ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

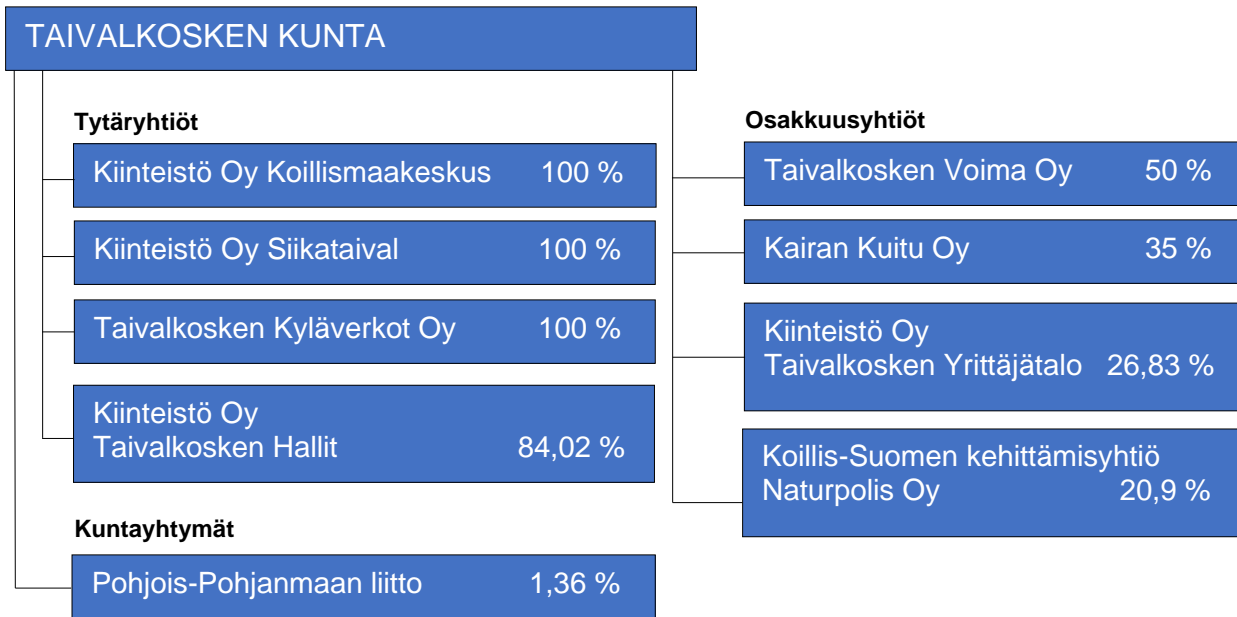
1.5 Kokonaistulot ja -menot

ulkoiset tulot ja menot

TULOT	€	%
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	5 304 797,41	0,00 %
Verotulot	7 108 218,40	33,89 %
Valtionosuudet	8 657 203,00	48,97 %
Korkotuotot	9 322,26	0,03 %
Muut rahoitustuotot	200 196,16	0,29 %
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00 %
Tulorahoituksen korjauserät:		
- pakollisen varauksen muutos	0,00	
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-34 026,85	-0,51 %
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoih	28 052,77	0,18 %
Käyttöomaisuuden myyntitulot	82 436,39	0,52 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	46 988,38	0,00 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00 %
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,00 %
Kokonaistulot yhteensä	21 403 187,92	100,00 %
MENOT	€	%
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	18 341 474,09	87,03 %
- valmistus omaan käyttöön	-76 137,58	0,00 %
Arvonlisäveron takaisinperintä	0,00	0,00 %
Korkokulut	26 022,51	0,05 %
Muut rahoituskulut	63 697,91	0,01 %
Satunnaiset kulut	0,00	1,10 %
Tulorahoituksen korjauserät:		
+/- pakollisten varausten muutos	0,00	0,03 %
- käyttöomaisuuden myyntitappiot	-157,00	0,00 %
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	4 005 512,02	10,45 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	816 274,00	1,33 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00 %
Oman pääoman vähennykset	0	0,00 %
Kokonaismenot yhteensä	23 176 685,95	100,00 %
Kokonaistulot	21 403 187,92	
Kokonaismenot	23 176 685,95	
	-1 773 498,03	
Rahavarojen muutokset	3 415 583,13	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 642 085,10	
	1 773 498,03	

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri on lakannut hyvinvointialueen aloittaessa 1.1.2023.

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntalain mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.

Tytäryhtiöt ja niille asetetut tavoitteet on sisällytetty talousarvioon. Kunnan konserniohjeella on annettu tavoitteet ja puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle.

Tytäryhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan ja taloudestaan valtuustolle annettujen aikataulujen mukaisesti. Kunnanhallitus valitsee yhtiökokousedustajat sekä tarvittaessa ohjeistaa yhtiökokousedustajia.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden tarkempi selvitys on luvussa 2.8.

1.6.4 Selonteko konsernivalvonnasta

Kunnan on toimintakertomuksessaan tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitettu kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja tai pormestari sekä muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto voi käyttää konsernivalvonnassa apuna toimialajohtoa, kunnan sisäisen tarkastuksen yksikköä tai erikseen konserniyhteisöjen valvontaan valittua henkilöä.

Kunnan voimassa oleva konserniohje on hyväksytty valtuustossa 29.9.2014 § 65. Konserniohjeessa on kerrottu kunnan toimielinten toimivallanjako konserniohjauksessa.

Kirjallisena ohjeiden antona kertomusvuonna oli, että kunnanhallitus teki esityksen tytäryhtiöiden hallitukseen valittavista jäsenistä. Muiden ohjeiden anto tapahtui suullisena viestintänä.

Tytäryhtiöiden hallituksissa on mukana kunnan viranhaltijoita tai kunnanhallituksen jäseniä, joten yhtiöiden hallituksista on suora yhteys kuntaan. Tytäryhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan ja taloudestaan valtuustolle tilanteen 30.4. ja 31.8. mukaan.

Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä. Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava kirjanpitolain ja osakeyhtiölain säännösten mukaisesti. Merkittävät poikkeamat hyväksytystä suunnitelmasta, talousarviosta ja rahoitusasemasta on raportoitava aina välittömästi konsernijohtolle. Tytäryhteisön on annettava konsernijohtoon pyynnöstä muitakin selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.

1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	6 921	17 793
Toimintakulut	-19 026	-47 341
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	-132	250
Toimintakate	-12 238	-29 299
Verotulot	7 019	14 071
Valtionosuudet	8 657	20 453
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10	12
Muut rahoitustuotot	161	90
Korkokulut	-192	-119
Muut rahoituskulut	-79	-87
Vuosikate	3 337	5 122
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 935	-2 880
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	0
Satunnaiset erät	0	
Tilikauden tulos	403	2 242
Tilinpäätössiirrot	3	-9
Tilikauden verot	-2	-3
Laskennalliset verot	-10	-33
Vähemmistöosuudet	-5	-6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	388	2 191
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	36,4	37,6
Vuosikate/Poistot, %	113,7	177,8
Vuosikate, euroa/asukas	895	1 339
Asukasmäärä	3 731	3 825

Tunnuslukujen selitykset

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista investointitasoa. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Keskimääräistä, kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Muun muassa konserniyhteisöjen toimintojen sisältö vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa. Asukasmääränä tunnusluvun laskennassa käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 337	5 122
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-2	-3
Tulorahoituksen korjauserät	98	-489
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 049	-5 005
Rahoitusosuudet investointimenoihin	28	79
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	82	177
Toiminnan ja investointien rahavirta	-505	-118
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-47
Antolainasaamisten vähennykset	47	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	0	2 664
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 042	-421
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-269	-913
Oman pääoman muutokset	0	188
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-110	25
Vaihto-omaisuuden muutos	-10	24
Saamisten muutokset	247	26
Korottomien velkojen muutokset	-1 684	138
Rahoituksen rahavirta	-2 821	1 686
Rahavarojen muutos	-3 325	1 568
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 904	5 929
Rahavarat 1.1.	5 229	4 361
	-3 325	1 568
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v (1 000 €)	-5 395	-7 456
Investointien tulorahoitus, %	83	104,0
Laskennallinen lainanhoitokate	2,4	2,0
Lainanhoitokate	2,9	9,7
Kassan riittävyys, pv	29	41

Tunnuslukujen selitykset

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokset Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos konsernin lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Konsernituloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Konsernin rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Konsernitase ja sen tunnusluvut**VASTAAVAA**

	2 023	2 022
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	40 441	50 558
Aineettomat hyödykkeet	189	575
Aineettomat oikeudet	28	333
Muut pitkävaikutteiset menot	161	82
Ennakkomaksut	0	160
Aineelliset hyödykkeet	38 211	47 603
Maa- ja vesialueet	4 219	4 473
Rakennukset	26 352	28 424
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 370	6 109
Koneet ja kalusto	554	1 044
Muut aineelliset hyödykkeet	98	109
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	619	7 444
Sijoitukset	2 041	2 380
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisöissä	1 708	1 941
Muut osakkeet ja osuudet	311	360
Muut lainasaamiset	1	2
Muut saamiset	21	77
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	353	298
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 287	10 020
Vaihto-omaisuus	28	176
Saamiset	2 355	3 915
Pitkäaikaiset saamiset	667	749
Lyhytaikaiset saamiset	1 688	3 166
Rahoitusarvopaperit	0	117
Rahat ja pankkisaamiset	1 904	5 811
VASTAAVAA YHTEENSÄ	45 081	60 876

VASTATTAVAA

	2 023	2 022
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	30 742	31 489
Peruspääoma	10 364	11 252
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	0	2
Muut omat rahastot	1 459	1 593
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	18 530	16 451
Tilikauden ylijäämä	388	2 191
 VÄHEMMISTÖOSUUDET	 331	 362
 PAKOLLISET VARAUKSET	 0	 359
Muut pakolliset varaukset	0	359
 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	 361	 416
 VIERAS PÄÄOMA	 13 647	 28 251
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	9 163	18 425
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	318	337
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 241	1 603
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2 925	7 886
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	 45 081	 60 876

Konsernitaseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %	69,1	52,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	60,0	53,7
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	18 918	18 642
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	5 071	4 874
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	10 685	20 327
Konsernin lainat, €/asukas	2 864	5 314
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 €	10 721	20 560
Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 873	5 375
Konsernin lainasaamiset, 1 000 €	1	2
Asukasmäärä	3 731	3 825

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuivat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Konsernin lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Konsernin lainat ja vuokravastuut

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksenkäsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntal 115 §).

Kunnanhallitus esittää, että tilikauden 2023 ylijäämä 561.125,86 euroa kirjataan yli-/alijäämätilille.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kuntalain mukaan kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tarpeelliset tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Toiminnalliset tavoitteet sekä käyttötalousmäärärahojen ja tuloarvioiden erotus eli toimintakatteet ulkoisten erien osalta ovat sitovia. Investointiosan määrärahat ovat sitovia sillä tasolla, jolla valtuusto on ne määrärahat sitovina hyväksynyt. Tuloslaskelman ulkoiset erät nettomääräisinä ovat sitovia.

2.2 Keskusvaalilautakunta

Talouden toteutuminen

	Talousarvio +muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT% edv
Keskusvaalilautakunta					
Tulot	0,00	7375,20	-7 375,20	0,00	0,00
Menot	-28 800,00	-18 427,72	-10 372,28	64,00	43,70
Netto	-28 800,00	-11 052,52	-17 747,48	38,40	11,80

Toiminnan sisältö ja painoalueet

Keskusvaalilautakunta vastaa kunnassa vaalien toimittamisesta. Lautakunta on lakisääteinen, 5-jäseninen toimielin, jonka valtuusto valitsee valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Keskusvaalilautakunnasta on säädökset vaalilaissa (714/1998).

Vuonna 2023 järjestettiin eduskuntavaalit. Eduskuntavaalien ennakoäänestyksessä pilotoitiin äänestysauto, joka kiersi eri puolilla Taivalkoskea vastaanottamassa ennakoääniä. Äänestysautossa äänestäneiden määrä jäi vähäiseksi ja kunnanhallitus päätti 19.6.2023 § 214, että tulevissa vaaleissa ei oteta käyttöön äänestysautoa. Valtuusto muutti 28.6.2023 § 38 päätöksellään äänestysaluejakoa siten, että jatkossa Taivalkosken kunnassa on vain yksi vaalialue 001 Taivalkoski.

2.3 Tarkastuslautakunta

Talouden toteutuminen

	Talousarvio +muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT% edv
Tarkastuslautakunta					
Menot	-40 000,00	-26 763,15	-13 236,85	66,90	67,20
Netto	-40 000,00	-26 763,15	-13 236,85	66,90	67,20

Toiminnan sisältö ja painoalueet

Tarkastuslautakunta on kuntalaissa (410/2015) säädetty toimielin, jonka valtuusto 121 §:n mukaan asettaa hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Taivalkosken kunnan hallintosäännön 9 §:n mukaan tarkastuslautakunnassa on viisi (5) jäsentä, joista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.1.-31.12.2023

Tarkastuslautakunnan jäsenet

Kivimäki Pasi	puheenjohtaja
Turpeinen Vesa	varapuheenjohtaja
Pyttyinen Tuula	jäsen
Buller Osmo	jäsen
Tiihonen Outi	jäsen

Hlö.koht. varajäsenet

Haukivaara Pentti
Ihme Maaret
Koskikangas Kati
Kortetjärvi Urpo
Tyni Ossi V.

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Varsinaisen tilintarkastustyön suorittaa ammattitilintarkastaja.

Toiminnan painopistealueena ovat olleet lakisääteiset hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Vuonna 2023 tarkastuslautakunta on kokoontunut 9 kertaa, ja kokouksissa on käsitelty yhteensä 79 asiaa. Lautakunta on vuonna 2023 tutustunut kunnan eri hallintokuntien toimintaan ja kuullut palvelualueiden johtavia viranhaltijoita ja asiantuntijoita:

1. Tutustuminen kunnan teknisen toimialan toimintaan (2.5.2023 § 33). Kuultavana oli toimialajohtaja Varpu Paakinaho-Heikkinen.
2. Kunnanjohtajan katsaus (18.10.2023 § 56). Kuultavana oli va. kunnanjohtaja Mirva Haataja.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023 olivat: Tilintarkastusyhteisön kilpailuttaminen, tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumisen seuranta, tilintarkastusta varten riittävästä resursseista huolehtiminen, sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden hoitaminen, arviointikertomuksen laatiminen, tilintarkastajan antaman tarkastuskertomuksen käsittely sekä tarvittaessa koulutuksiin osallistuminen.

Tilintarkastusyhteisö

Tarkastuslautakunta on kilpailuttanut tilintarkastusyhteisön hankinnan. Taivalkosken kunnan valtuusto on valinnut vuosille 2023–2024 hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisöksi KPMG Oy Ab:n. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT KHT Juha Väärälä. Tilintarkastaja on laatinut tarkastussuunnitelman vuodelle 2023, joka on käsitelty tarkastuslautakunnan kokouksessa 18.10.2023 § 57. Tilintarkastaja on suorittanut vuoden 2022 hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastamisen ja antanut siitä 28.5.2023 päivätyn tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastaja on antanut väliraportin vuoden 2023 tilintarkastuksesta 21.12.2023 § 74.

Tarkastuslautakunta on 2.6.2023 § 48 käsitellyt vuoden 2022 tilintarkastuskertomuksen ja esittänyt valtuustolle, että se hyväksyy tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapauden kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueen johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.–31.12.2022.

Arviointikertomus

Vuoden 2022 arviointikertomuksen laatimista on käsitelty tarkastuslautakunnassa:

3.4.2023 § 26 tarkastuslautakunta keskusteli arviointikertomuksen laatimisesta ja aikataulusta

2.5.2023 § 34 tarkastuslautakunta jatkoi vuoden 2022 arviointikertomuksen valmistelua

16.5.2023 § 41 tarkastuslautakunta jatkoi vuoden 2022 arviointikertomuksen valmistelua

2.6.2023 § 49 tarkastuslautakunta hyväksyi ja allekirjoitti arviointikertomuksen ja toimitti sen valtuustolle käsiteltäväksi.

Tarkastuslautakunnan ja kunnanhallituksen yhteinen neuvottelutilaisuus pidettiin 30.11.2023.

Sidonnaisuusilmoitusvelvollisuus

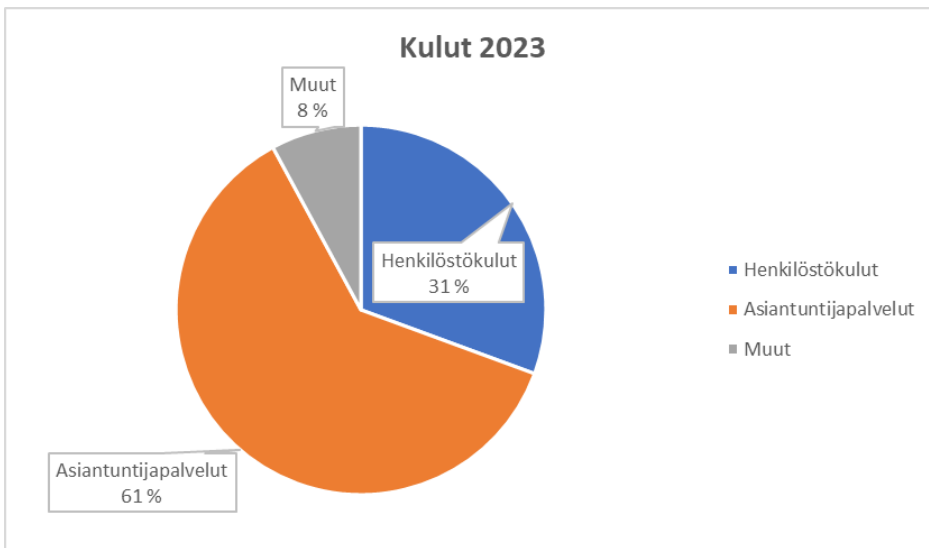
Kuntalain (410/2015) 84 § mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan tarkastuslautakunnalle. Taivalkosken kunnan hallintosäännön 81 § mukaan tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä, ja valvoo kuntalain 84 § tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla. Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa. Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden valvontatehtävää 13.10.2023 § 60 ja 22.11.2023 § 68, ja saattanut sidonnaisuusilmoitukset Taivalkosken kunnanvaltuustolle tiedoksi.

Tunnusluvut

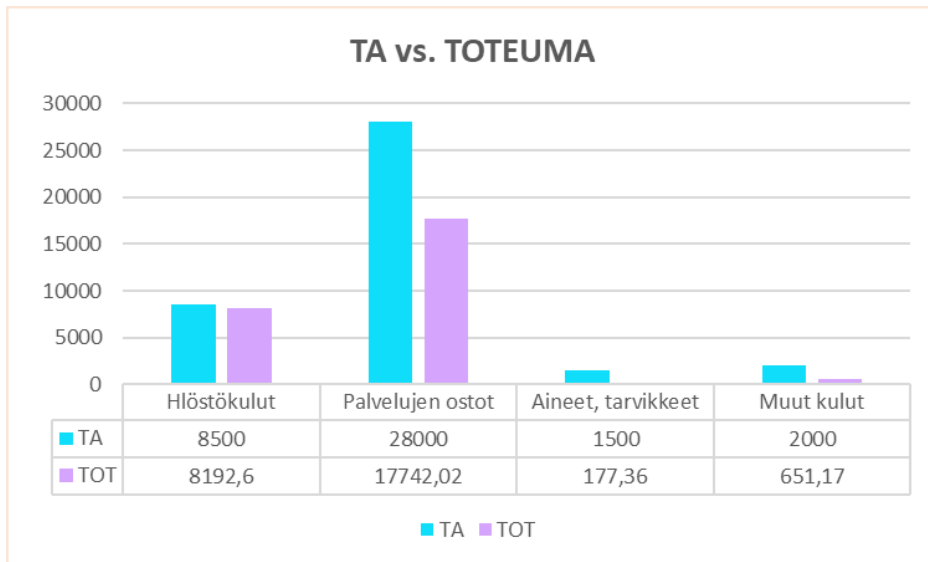
Kalenterivuoden 2023 aikana tarkastuslautakunnan kokouksia pidettiin 9 kpl. Asiantuntijapalvelusta toteutui vuoden 2023 aikana tilintarkastusta 10 380 € ja 6 077 € tarkastuslautakunnan avustamista.

TOIMINTO	TOTEUTUNUT
Tarkastuslautakunnan kokoukset	9 kpl
Tutustumiset ja haastattelut	2 kpl
Arviointikertomus	1 kpl
Asiantuntijapalvelut	16457 €

	TA 2022	TA 2023 MUUTOS	TA 2023+ MUUTOKSET	2023 TOTEUTUMA	2023 TA:n POIKKEAMA	TOTEUTUMA 2023 %
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	- 40 000		- 40 000	-26 763	13 237	67
TOIMINTAKATE	- 40 000		- 40 000	-26 763	13 237	67

Kuvio 1: Kulut 2023.

Kuvio 2: Tarkastuslautakunnan talousarvio vs. toteutuma vuodelta 2023.

2.4 Valtuusto

Talouden toteutuminen

	Talousarvio +muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT% edv
Valtuusto					
Menot	-43 000,00	-30 771,22	-12 228,78	71,60	99,30
Netto	-43 000,00	-30 771,22	-12 228,78	71,60	99,30

Toiminnan sisältö ja painoalueet

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Mainituissa pykälässä on lueteltu valtuuston päätettävät asiat. Kyseisen pykälän mukaan valtuusto päättää muun muassa kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta. Hallintosäännöstä on säädökset kuntalain 90 §:ssä. Hallintosäännössä annetaan määräykset muun muassa toimivallan siirtämisestä alemmille viranomaisille.

Viimeisimmät kuntavaalit toimitettiin 13.6.2021. Vaaleissa valittiin Taivalkosken kunnan valtuustoon 23 valtuutettua toimikaudeksi 1.8.2021–31.5.2025.

Valtuuston tehtävänä on huolehtia palvelujen järjestämisestä kuntastrategian edellyttämällä tavalla.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Palvelujen tuottamisessa noudatettiin valtuuston päätöksellä 18.12.2017 § 79 hyväksyttyä kuntastrategiaa.

Valtuuston kokouksia oli vuonna 2023 kuusi, ja niissä käsiteltiin yhteensä 82 asiaa/pykälää.

Alkuvuoden valmistelussa valtuustossa oli kuntastrategian päivittäminen, johon liittyen järjestettiin työpajoja sekä luottamushenkilöille, kuntalaisille ja muille sidosryhmille. Valtuusto hyväksyi päätöksellään 28.6.2023 § 36 uuden kuntastrategian vuosille 2023–2030.

Valtuuston iltakouluja pidettiin kolme. Iltakouluissa käsiteltiin kiinteistöihin liittyviä linjauksia kuten varhaiskasvatuksen tila-asioita ja kiinteistöstrategiaa. Kiinteistöstrategian päivittämisestä järjestettiin työpajatilaisuus, jonka tuloksien pohjalta työstettiin iltakoulussa eri vaihtoehtoja kiinteistöstrategian päivittämiseksi.

Sitovat tavoitteet ja mittarit

Strateginen tavoite	Toiminallinen tavoite 2023	Mittari/arviointi
Kuntakonsernin talous on tasapainossa.	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan vuosikate kattaa poistot. Investoinnit rahoitetaan pääosin omarahoituksella. Lainamäärä per asukas ovat alle valtakunnan keskiarvon. 	<p>Toteutui</p> <p>Toteutui</p> <p>Toteutui</p>

2.5 Kunnanhallitus

Talouden toteutuminen

	Talousarvio +muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT% edv
Kunnanhallitus					
Tulot	72 725,00	332 447,65	-259 722,65	457,10	441,20
Menot	-4 085 744,00	-3 076 762,29	-1 008 981,71	75,30	88,70
Netto	-4 013 019,00	-2 744 314,64	-1 268 704,36	68,40	79,80

Kunnanhallituksen alkuperäisen talousarvion toimintakate oli -4.047.509 euroa. Kunnanhallituksen talousarvioon ei haettu lisämäärärahaa tilikauden aikana, mutta määrärahojen siirtoja oli tarpeellista tehdä kunnanhallituksen alaisten toimintojen välillä. Lisäksi investointimäärärahaa haettiin keskushallinnon muutosta OSAOille aiheutuviin väistötilojen kalustohankintoihin. OSAOn koulutuspalveluiden alijäämän kattamiseen oli varattu talousarviossa 1,1 milj. euroa. OSAOn alijäämä toteutui kuitenkin huomattavasti ennakoitua pienempänä ollen noin -0,5 milj. euroa ja lisäksi Kuusamon kaupungin OSAOn koulutuspalvelujen tukemiseen myöntämä avustusosuus 0,2 milj. euroa pienensi kunnan katettavaksi jäävää lopullista alijäämän osuutta. Kunnanhallituksen toimintakulut jäivät lopulta noin 26 % (-1.09 milj.) euroa alle alkuperäisen talousarvion. Toimintatuotot toteutuivat puolestaan merkittävästi ennakoitua suurempana johtuen pääosin Kuusamon kaupungilta saadusta avustuksesta.

Toiminnan sisältö ja painoalueet

Kunnanhallituksen tehtävät on lueteltu kuntalain (410/2015) 39 §:ssä. Mainitun pykälän mukaan kunnanhallituksen tulee

- 1) vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;
- 2) vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
- 3) valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
- 4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;
- 5) vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
- 6) vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
- 7) huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaa keskushallinnon toimialasta, johon kuuluvat, yleisjohto, toimikunnat, elinkeinoasiat, maaseutuasiat, joukkoliikenne, asiointipiste, hallintopalvelut, talouspalvelut, henkilöstöpalvelut ja ICT-palvelut.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Naturpolis Oy:n aluemarkkinointia on hyödynnetty vuonna 2023 kunnan yleisessä markkinoinnissa ja rekrytoinneissa.

Suunnitellaan uusia kehittämishankkeita kunnan elinvoimaohjelman pohjalta.

Monetra Oulu Oy:n kanssa on tehty laadunseurantaa, jota käytetään prosessien ja toimintatapojen kehittämiseen. Yhteistyöpalavereita on pidetty säännöllisesti.

Taivalkosken kunta oli kertomusvuonna mukana seuraavissa hankkeissa:

1. Lohi Iijokeen -hankkeen rahoitusosuus 10 000 euroa.
2. Koillismaan Leaderin ry:lle maksettiin rahoituskehystä valtuuston päätöksen 16.10.2020 § 62 mukaisesti 25 522 euroa.
3. Limaskarehu – kirjolohen poikasrehu pikkulimaskasta -hankkeen kuntarahoitusosuus 1 220 euroa.
4. Digikokous 3.0 -hankkeen Taivalkosken kunnan omavastuuosuus 3 666 euroa.
5. VerkostoNeuvonta VENE -hankkeen kuntarahoitusosuus 1 000 euroa.
6. Alueellinen työllisyysshanke 2023, 7 323 euroa.
7. Iijoki -sopimus valtuuston 12.11.2018 § 335 ja kunnanhallituksen 10.2.2020 § 69 päätöksen mukaisesti 9 500 euroa (2019–2023).
8. Uusi matkailukoordinaattori aloitti syyskuussa 2022 määräaikaisena 31.12.2022 saakka. Matkailukoordinaattorin palkkakuluihin ajalle 1.1.–31.5.2023 haettiin rahoitusta 30 000 euroa seudullisen kehittämisrahaston Taivalkosken rahasto-osuudesta. Kunnanhallitus päätöksellään 28.8.2023 § 260 päätti, että matkailukoordinaattorin palkkaus 30 % ajalta 1.9.–31.12.2023 katetaan aikaisemmin varatusta 30 000 euron summasta.
9. Taivalkosken 4H-yhdistykselle maksettiin työllistämisen alkurahoitusta 2 108,00 euroa (talousarviovaraus 4 040 euroa).
10. Kertomusvuonna varattiin 17 500 euron määräraha 18 vuotta täyttäneiden opiskelijoiden kesätyöllistämishankkeeseen. Työllistämisestä aiheutuneet kustannukset olivat 11 982 euroa.

Vuonna 2023 Naturpolis Oy:ssä oli käynnissä 17 hanketta. Vuonna 2023 käynnissä olleiden hankkeiden kokonaisvolyymi oli noin 4,7 miljoonaa euroa. Tästä kuntarahoitusosuus oli noin 20 %. Naturpolis Oy:n hallinnoimat hankkeet on rahoitettu vuodesta 2013 alkaen alueelliseen kehittämisrahastoon ohjattavista rahoista, joiden käytöstä päättää alueellinen kehittämissyöryhmä. Kehittämisrahaston maksuosuus Taivalkoskelle oli kertomusvuonna 81 357,00 euroa ja lisämääräraha 100 000 euroa. Naturpoliksen toteuttaminen hankkeiden lisäksi Naturpolis Oy myönsi vuoden 2023 aikana muita hankkeita ja kehittämistoimenpiteitä varten rahoitusta seudullisesta kehittämisrahastosta. Osa toimenpiteistä kohdistui kehittämisrahaston yhteiseen rahasto-osuuteen ja osa joko Kuusamon tai Taivalkosken erilliseen rahasto-osuuteen. Yhteisestä rahasto-osuudesta myönnettiin rahoitusta 303 716 euroa, Kuusamon kuntakohtaista rahastosta 548 015 euroa ja Taivalkosken rahastosta 56 564 euroa.

Kertomusvuonna käynnissä olleet kehittämishankkeet:

- KeMu Ketterän muutoskyvykkyyden valmennusohjelma
- Via Karelia- Vastuullista ruokamatkailua verkostuen
- Metsiin perustuvat matkailun hiilipäästöjen kompensatiomallit - esimerkkinä Koillis-Suomi (MAHIS)
- SEUTUreky
- Ketterää osaamista
- Hankitaan työtä!

- Digikyvykkyyden ja tiedolla johtamisen kehittäminen Koillismaalla (Digitie)
- Kansainvälisesti kasvava Ruka-Kuusamon alueella
- Gems Of Kuusamo
- Ruka Nordicin tiedot ja taidot talteen
- LookUP-Supporting Tourism SMEs Triple Transition by Uncovering th Value of sky as Destination
- Ordinary Man in a Great War (OMinGW)
- Hiiliviisaan biotalouden innovaatioekosysteemi
- Biomassat kiertoon Koillismaalla
- KASVA - Kestävää kasvua mikro- ja pienyrityksiin TKI- toimijoiden ja yrityspalveluiden maakunnallisella yhteistyöllä
- Rethinking North - Ympärivuotisuus matkailun menestystekijäksi (ReiNo)

Toiminnan muu toteutuminen

Avustukset

Avustuksia myönnettiin seuraaville:

- Taivalkosken Metsä-Veikot 85 ry:
Suomen Cup -kisojen lupamaksu marraskuu 2023, 15 000 euroa.
- Taivalkosken Metsä-Veikot 85 ry:
FIS-hiihdot ja Pölkky-hiihto pääsiäisenä 2023, 7 000 euroa.
- Taivalkosken Metsä-Veikot 85 ry:
edustushiihtäjät 2023–2024, 4 500 euroa/vuosi.
- Taivalkosken Kuohu ry:
koripallojaosto 2023, 20 000 euroa.
- Taivalkosken Kuohu ry:
yhteistyö Annamajja Oinas/yhdistetty vuosille 2023–2024, 2 000 euroa/vuosi.
- Taivalkosken Kuohu ry:
yhteistyö urheilijat Riku ja Riikka Voutilainen/freestyle vuosille 2023–2024, 4 000 euroa/vuosi.
- Taivalkosken Kuohu ry:
kumparelaskun Eurooppa Cup -kilpailut 27.–28.1.2023, 3 300 euroa.
- Eläkeliiton Taivalkosken yhdistys
yleisavustus vuodelle 2023, Teosto-maksut ja lauluvihkojen painatus, 2 053,31 euroa.
- Piston maamiesseura
yleisavustus vuodelle 2023, 3 000 euroa.

Maaseutuasiat

Toiminnalliset tavoitteet

Kertomusvuosi 2023 oli Koillismaan maaseutupalveluiden (Kuusamo, Posio, Taivalkoski) yhteistoiminta-alueen yhdestoista toimintavuosi.

Maaseutupalveluiden tavoitteena on tuottaa palveluja, jotka edistävät taivalkoskelaisen maatalouden elinmahdollisuuksien edistämistä niin, että tuotetaan puhtaassa tuotantoympäristössä hyvä tuotantotapa huomioiden korkealaatuisia alkutuotannon raaka-aineita jalostukseen. Maatilatalouden elinkeinotukeen varataan kunnanhallituksen käyttösuunnitelmassa 30 000 euron määräraha, jolla subventoidaan mm. tuotosseurantaa, viljelyn suunnittelua, kalkitusta sekä maksullisen maatalouslomituksen kustannuksia.

Toiminnan toteutuminen

Toiminta toteutui maaseutuelinkeinoviranomaistehtävien osalta ruokaviraston tukihallinnon ohjeistuksen ja aikataulujen mukaisesti. Kevään 2023 peltotukihaussa jätettiin yhteensä 52 hakemusta. Tuen haku tapahtui yksinomaan sähköisenä. Päätukihaussa jätettyjen tukihakemusten perusteella EU- ja kansallista maataloustukea maksettiin kertomusvuonna yhteensä 1 669 868 euroa (vuonna 2022 1 695 475 euroa).

Aktiivitulojen määrä (hakevat peltoalaperusteisia tukia) oli 52 (vuonna 2022 59). Viljelyksessä oleva peltopinta-ala oli kertomusvuonna 1 495 ha (vuonna 2022 1 558 ha). Korvauksia petoeläinten poroille aiheuttamista vahingosta haettiin 152 kpl, maksettavat korvaukset 216 361,41 € (vuonna 2022 126 kpl, 125 972,55 €).

Aktiivitulat jakaantuivat kertomusvuonna tuotantosunnittain seuraavasti

Maitotalous	16 kpl
Kasvituotanto	34 kpl
Lihakarja	2 kpl

Päätoimisen maataloustuotannon ohessa, osalla tiloilla harjoitetaan myös muuta maaseutuyritystoimintaa. Kasvintuotantotilalla viljellään nurmikasveja ja osa harjoittaa porotaloutta.

Maitoa toimitettiin Osuuskunta Maitosuomen, Kuusamon ja Ranuan meijeriin 16 tilalta, yhteensä 4.871.875 litraa (vuonna 2022 5.361.120 litraa).

Maatalouden kehittäminen

Käyttösuunnitelmassa maatilatalouden elinkeinotukeen ja tuettuun maksulliseen lomitukseen varattiin määrärahaa 30 000 euroa. Rahaa käytettiin yhteensä 19 553,50 euroa siten, että maksullisen lomitukseen tukemiseen käytettiin 4 337,50 euroa ja maatilatalouden elinkeinotukeen 11 661,63 euroa. Maatalouslomituksen tukipäätöksiä tehtiin 14 kpl ja maatilatalouden elinkeinotukipäätöksiä tehtiin 13 kpl.

Taivalkoskelaiset maatilat ovat perhevilmelmä tiloja. Maataloustulo muodostuu pääosiltaan nurmivaltaisesta maidon- ja lihantuotannosta. Tuotantorakennus investointeja tarvitaan edelleen elinkeinon jatkuvuuden turvaamiseksi.

Maatalouden kehittämishankkeet

Huhtikuussa 2020 käynnistynyt Tietolinkki - edellä tiedossa -hanke toimii Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnissa. Hanke välittää maatalousyrittäjille, turkistuottajille ja hevosyrittäjille tietoa ajankohtaisista asioista mm. järjestämällä seminaareja ja infoja sekä tekemällä podcasteja, videoita ja uutiskirjeitä. Hanketta toteuttavat yhteistyössä Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä (hallinnoija) muiden maatalouden sidosryhmien kanssa. Hanketta rahoitetaan Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusten kautta.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kuusamon kaupunki maaseutupalveluiden yhteistoiminta-alueen vastuukuntana vastaa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastuuyksiköllä on voimassa hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaus yhteistoiminta-alueen viljelijätukihallinnon osalta ruokavirastolle. Vastuukunta antaa vuosittain vakuutuksen ruokavirastolle maksajavirastotehtävien hoitamisesta maksajavirastosääntöjen edellyttämällä tavalla.

Lomitusasiat

Maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) perusteella lomitustoiminnan toimeenpanosta on vastannut Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) 1.1.2000 alkaen. Vuonna 2003 Mela teki päätöksen, että Kuusamo, Posio ja Taivalkoski muodostavat 1.1.2004 alkaen yhden paikallisyksikön, jossa hallintokuntana on Posio. Toiminta alkoi Melan tekemän päätöksen mukaisesti Posion kunnan toimintana 1.1.2004, jolloin maatalouslomittajat siirtyivät ns. vanhoina työntekijöinä Posion kunnan palvelukseen.

Kertomusvuonna vastuu Pohjois-Suomen lomituspalveluiden hoitamisesta on siirtynyt Muhoksen kunnalle, jolloin Taivalkosken kunta ei osallistu enää lomituspalvelujen järjestämiseen eikä kustannuksiin.

Joukkoliikenne

Koululaiskuljetukset järjestettiin 4.8.2022 allekirjoitetun kuljetushankintasopimuksen mukaisesti. Kunta järjesti kutsutaksimuotoista asiointiliikennettä seuraaviin suuntiin: Loukusa-Asustusalue-Kirkonkylä, Parviainen-Jurmu-Kirkonkylä, Kosto-Inkee-Kirkonkylä, Metsäkylä-Kirkonkylä, Vaarakylä-Kirkonkylä.

Muu toiminta

Kertomusvuonna maksettiin vapaaehtoisia avustuksia, muut avustukset kuin suhdetoimintana myönnetty avustukset seuraavasti:

- Taivalkosken 4H-yhdistys: neuvojan palkkaukseen 20 000 euroa (vuonna 2022 18 000 euroa) ja koululaisten kesätyöllistämiseen 16 500 euroa (vuonna 2022 15 000 euroa).
- Kylätoimikunnat/kyläseurat: toiminta-avustuksia yhteensä 5 000 euroa, josta kyläasiain neuvottelukunnalle 2 000 euroa.

Kertomusvuonna maksettiin jäsenmaksuja seuraavasti:

- Pohjois-Pohjanmaan liitto 30 064 euroa
- Suomen Kuntaliitto 8 393 euroa
- Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT 2 719 euroa
- Oulun Kauppakamari ry 520 euroa
- Rajaseutu ry 100 euroa

Matkailu

Matkailuneuvonta hoidettiin kunnan ja Naturpolis Oy:n välisellä yhteistyöllä. Matkailukoordinaattorin tehtävänkuva tarkastettiin syksyllä 2023. Matkailukoordinaattorin tehtävänä oli hoitaa Matkailun uutiskirjeen laatimista ja jakamista, Visit Taivalkoski sivuston ylläpito sekä Taivalkosken kunnan matkailustrategian edistämistä kunnan toimijoiden kanssa. Taivalkosken kunnan matkailukoordinaattorin työosuus oli 30 %. Matkailukoordinaattorin palkkakuluihin on tehty varaus talousarvioon myös vuosille 2024 ja 2025. Vuoden 2023 osalta kulut katettiin osittain seudullisesta kehittämisrahastosta.

Yrityskehittäminen

Yrityskehityspalvelut tuottaa Taivalkoskelle sopimus pohjaisesti Naturpolis Oy elinvoimasopimuksen pohjalta. Yrityskehityspalveluiden tavoitteena on tukea uusien yritysten syntymistä, toimivien yritysten kasvua, omistajavaihtoksia sekä tuote/palveluideoiden kehittymistä. Taivalkoskelle nimetty yrityskehittäjä on toteuttanut vuoden 2023 yritys vierailuja, yrittäjien aamukahvi- ja iltatapahtumia. Lisäksi yrityskehittäjä on osallistunut Taivalkosken kunnan laajennettuun johtoryhmään tuoden terveisiä yritys kentässä tapahtuvista asioista. Tilinpäätös vuoden 2023 aikana kunnan hallituksen päätöksellä Taivalkosken kuntaa perustettiin elinkeinotyöryhmä, joka kokoontui loppuvuoden aikana kaksi kertaa.

Yhteistyötoiminta

Työnantajan ja henkilöstön välinen yhteistyötoiminta perustuu Taivalkosken kunnassa kuntien yhteistyötoimintalakiin (449/2007) sekä Taivalkosken kunnan ja työntekijä järjestöjen välillä 29.5.1998 allekirjoitettuun yhteistyötoimintasopimukseen. Yhteistyötoimintasopimus jätettiin kunnan hallituksen päätöksellä voimaan yhteistyötoimintalain voimaan tullessa 1.9.2007 siltä osin kuin se ei ole ristiriidassa lain kanssa.

Yhteistyötoimintajärjestelmä käsittää

- työyhteisötasoisesta yhteistyöstä, joka käsittää toimialoilla toimintayksiköissä päivittäin tapahtuvan vuorovaikutuksen
- toimialan yhteistyöstä (toimialakohtainen yhteistyötoimintaryhmä)
- koko kunnan organisaation kattavan yhteistyöstä (kunnan työyhteisötoimikunta).

Jäseninä työyhteisötoimikunnassa ovat yhteistyötoimintasopimuksen mukaan kunnan hallituksen määräämä edustaja, kunnanjohtaja, toimialajohtajat, työsuojelupäällikkö, työsuojeluvaltuutettu sekä ammattijärjestöjen valitsevat edustajat 7 henkilöä. Puheenjohtajana kertomusvuonna toimi va. kunnanjohtaja Mirva Haataja

Työyhteisötoimikunta kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa ja käsittelee yhteensä 27 asiaa.

Työyhteisötoimikunta käsitteli kertomusvuonna muun muassa seuraavia asioita:

- Liukuvan työajan ohjeistus
- Whistleblow-sisäisen ilmoituskanavan käyttöönottoa
- Työsuojelupäällikkö Varpu Paakinaho-Heikkisen selvityspyyntö henkilöstöetuuksista
- Keskusteltiin virka-/työvapaiden myöntämisestä sekä sijaisten määräämisestä koskevan ohjeen päivittämisestä
- Taivalkosken kunnan etätyöohje

Työsuojelupäällikkönä toimi Varpu Paakinaho-Heikkinen ja työsuojeluvaltuutettuna Kirsi Naumanen ja varavaltuutettuina Anu Suomalainen ja Asta Suutari. Työsuojeluvaltuutetut osallistuivat vuoden 2023 aikana työsuojelua koskevien ajankohtaisen asioiden hoitamiseen aktiivisesti esim. sisäilmaongelmat kunnan eri kiinteistöissä. Työsuojeluvaltuutetut pitivät säännöllisen palaverin joka kuukauden ensimmäinen maanantai.

Toiminta

Henkilöstön edustajana kunnan johtoryhmässä toimi Taivalkosken JHL ry os. 644:n edustaja Susanna Tolkkinen 31.5.2023 saakka. 1.6.2023 alkaen edustajana toimi Kari Määttä. Ammattiyhdistysten luottamusmiehet/puheenjohtajat osallistuivat vuoden 2023 aikana erilaisiin koulutustilaisuuksiin. Työyhteisötoimikunta maksoi koulutuskustannuksia voimassa olevan koulutussopimuksen edellyttämällä tavalla ruokailukustannukset.

Virkistystoiminta

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 12.4.2021 § 144 Taivalkosken kunnan henkilöstöetuuksista, että Taivalkosken kunnan henkilöstölle otetaan käyttöön henkilöstöetuna Eazybreak/E-passi flex liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointietuus, joka on 10 €/kk/kokoaikainen työntekijä, yhteensä 120 €/vuosi. E-passi edun määrää nostettiin 15 e/kk vuoden 2024 alusta lähtien. Osa-aikaiselle työntekijälle etu suhteutetaan työaikaan ja määräaikaiselle sekä muissa työsuhteissa oleville työsuhteen pituuteen. Alle neljän kuukauden palvelusuhteista etua ei kerry. Työyhteisötoimikunta järjesti henkilöstölle perinteisen jouluruokailun 12.12.2023 ja 14.12.2023 Hotelli Herkossa. Henkilöstö on eri toimialueilla pitänyt virkistyspäiviä kunnan antaman ohjeistuksen mukaan.

Henkilöstön hyvinvoinnin kehittäminen

Taivalkosken kunta järjesti hyvinvointia työhön ratkaisukeskeisen työnohjauksen avulla - hankkeen ajalla 1.8.2022–30.10.2023. Valmennuksessa tarkasteltiin monipuolisesti Taivalkosken kunnan toimialojen johtamisen ja henkilöstön nykytilaa. Hankkeeseen saatiin rahoitusta Kevalta ja yhteistyökumppanina hankkeessa toimi MCompetence Oy. Hankkeen aikana työelämän laatua mitattiin useaan kertaan ja lopputulokset osoittivat, että työhyvinvointi oli hankkeen aikana parantunut. Työntekijäkokemus oli hankkeen lopussa 76 %, kun suomalaisen työelämän keskiarvo on 60 %. Hanke päättyi lokakuussa ja hankkeen aikana aloitettuja kehitystoimenpiteitä on jatkettu kunnan omana työnä. Myös QWL-kyselyä jatketaan vuoden 2024 aikana.

Taivalkosken kunta on tehnyt tiiviisti yhteistyötä työterveyshuollon kanssa ja palavereita kehittämisestä järjestetään säännöllisesti. Yhteisenä tavoitteena on sairauspoissaolojen väheneminen ja henkilöstön hyvinvoinnin kehittäminen.

Talousarvion 2023 keskeiset toimenpiteet:

- kuntastrategian päivitys
- kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja huomioiminen kaikissa päätöksissä
- kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien kehittäminen
- kuntakonsernin talous on tasapainossa ja omaisuutta hallinnoidaan suunnitellusti.

Taivalkosken uusi kuntastrategia laadittiin vuoden 2023 aikana ja strategian mukaisten toimenpiteiden edistäminen aloitettiin heti. Taivalkosken kunnan arvoja ovat puhtaus, mielenrauha, kestävyys ja turvallisuus. Toiminnan painopisteet on määritelty elinvoima, elämänvoima ja luonnonvoima.

Hyvät kuntapalvelut: palvelutarjonnan saavutettavuutta on parannettu selkeyttämällä nettisivujen rakennetta ja sisältöä. Kertomusvuonna nettisivuja on edelleen kehitetty ja nettisivut uudistetaan kokonaan vuonna 2024. Samalla uudistetaan Taivalkosken kunnan ulkoinen ilme ja brändi. Valtuuston kokoukset on esitetty striimattuna, jolloin kokoukset ovat olleet helposti saatavilla kuntalaisille. Tärkeistä asioista on myös viestitty sosiaalisen median kautta. Tärkeä tiedotuskanava on edelleen ollut viikoittain ilmestyvä Taivalkosken Sanomat. Sähköisinä palvelukanavina ovat olleet nettisivuilla olevat sähköiset lomakkeet.

Taivalkosken henkilöstön hyvinvointi- ja kehittämisohjelma toteutettiin vuoden 2022 ja 2023 aikana. Hankkeessa mitattiin työntekijöiden työelämäkokemusta ja hankkeen lopussa tulokset olivat erinomaisella tasolla. Hyvinvoinnin mittaamista jatketaan vuoden 2024 aikana, jotta vertailtavaa tietoa on saatavilla pidemmältä ajalta. Henkilöstöön vaikuttaa paljon myös toimitilojen hallinta ja niihin liittyvät päätökset. Kunnantalolla työskennellyt henkilöstö siirtyi väistötiloihin vuoden 2023 aikana. Varhaiskasvatuksen entisen ammattioppilaitoksen tiloissa oleva yksikkö tarvitsee myös uudet toimitilat. Varhaiskasvatuksen tilaratkaisut nousivatkin merkittäväksi asiakasi vuonna 2023 ja valtuusto päätti 28.6.2023 § 35 väistötilojen kilpailutuksen ja rakentamisen sekä uuden päiväkodin suunnittelun 150 lapselle. Uuden päiväkodin on määrä valmistua viimeistään kolmen vuoden kuluttua päätöksestä.

Sähköisten kokouskäytänteiden kehittämisessä on edistytty. Kokousmateriaalit lähetetään luottamushenkilöille pääsääntöisesti sähköisesti luottamushenkilöportaalin kautta. Sähköisen allekirjoituksen integraatio toteutettiin 2023 aikana. Koulutus luottamushenkilöille järjestetään kevään 2024 aikana.

Toisen asteen koulutuksen turvaaminen on merkittävä asia sekä kunnan elinvoimalle että talouden näkökulmasta. OSAOn rahoitusratkaisuja tarkasteltiin ja eri vaihtoehtoja selvitettiin laajasti. Tukea koulutuksen järjestämiseen antoi Kuusamon kaupunki ja koulutuksen kannattavuuteen vaikutti myös OSAOn omat toimenpiteet kuten tilojen tiivistäminen.

YHTEISET TAVOITTEET

Hyvinvoinnin edistäminen

Tavoitteet	Toimenpide-ehdotukset	Tavoite 2023	Mittari	Arviointi
Hyvinvointikertomuksen mukainen toiminta	Hyvinvointikertomuksen mukaiset yksityiskohtaiset toimenpiteet tavoitteille ovat määritelty hyvinvointisuunnitelmassa, jota tarkennetaan valtuustossa vuosittain.	Hyvinvointisuunnitelma päivitetään ja toimenpiteet määritellään vuonna 2023.	Hyvinvointisuunnitelma ja tavoitteet päivitetty vuoden 2023 aikana.	Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita on käsitelty HYTE-toimikunnassa. Hyvinvointikertomus päivitetään seuraavan kerran uudella valtuustokaudella.
Ennalta ehkäisevät kuntapalvelut	Tunnistetaan kunta- palveluiden ennalta- ehkäisevyys: Neuvola-, varhaiskasvatus-, koulutus- sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden tulee olla riittävät ja kaikkien saatavilla. Liikuntapaikkojen kehittä- minen ja ylläpito. Hyvinvointisetelin käytön selvittäminen (mm. liikunta- ja kulttuuripaikat).	Toimiva yhteistyö käytiin hyvinvointi- alueen kanssa. Kuraattori- ja psykologipalveluiden saatavuus paremmaksi. Liikuntapaikkastrate- gian päivitys vuoden 2023 aikana. Liikuntapaikkojen käyttösuunnitelman päivitys vuoden 2023 aikana. Liikuntapaikat on huollettu/turvallisuus huomioitu. Huomioitu kunnanhalli- tuksen tavoitteissa.	Lakisääteiset palvelut ovat toimivat sosiaali- ja terveyspalve- luiden osalta. Vaikuttaminen hyvinvointi- alueen suuntaan kuraattori- ja psykologi- palveluiden saamiseksi. Liikuntapaikka- strategia päivitetty vuonna 2023. Käyttösuunni- telma päivitetty vuonna 2023. Tarkastukset tehty ja kirjattu. Onnettomuus- seuranta. Käyttäjä- palautteet.	Hyvinvointialueen kanssa on pidetty yhteistyöpalavereita ja viety tiedoksi kuntalaisten palautteita. HYTE- toiminnassa yhdys- pintatyöskentely on aloitettu. Kommentoitu Pohteen hyvinvointi- kertomusluonnosta. Kunta antaa lausun- non hyvinvointi- kertomuksesta 2024. Koulupsykologi on aloittanut syksyllä ja on kolme päivää viikossa koululla. Liikuntapaikka- strategiatyö on siirtynyt tammikuulle 2024. Käyttösuunnitelman päivitys liikunta- paikkastrategian hyväksymisen jälkeen. Turvallisuusasia- kirjojen päivitys aloitettu. Kohteita tarkastettu. Kaiku-kortin käyttöä käsitelty HYTE- toimikunnassa.

	<p>Kirjaston, kulttuuripalveluiden ja kansalaisopiston palveluiden edelleen kehittäminen.</p> <p>Toimi- ja työskentelytilat pidetään kunnossa.</p>	<p>Kulttuurikasvatussuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen.</p> <p>Kulttuuritapahtuman koordinointi.</p> <p>Ulkoistettu ateria- ja puhtauspalvelut. Toimivat sovitulla palvelutasolla.</p>	<p>Toimitaan laaditun suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Tapahtumien suunnittelu-yhteistyön edistäminen, tapahtumien kokoaminen yhteen/kalenterointi; pyritään saamaan tapahtumia ympäri vuoden.</p> <p>Vastuumatriisin ja sopimuksen mukainen toiminta.</p>	<p>Toimittu suunnitelman mukaan. Lukion kulttuuripassi otettu käyttöön.</p> <p>On tehty ja ilmoitettu työvoiman tarve tekniseen. Kokoon-tumisia ollut.</p> <p>Hoitunut ja neuvoteltu sopimuksen sisällöstä. Sopimus käsitelty kunnan-hallituksessa.</p>
<p>Kaunis ja siisti ympäristö</p>	<p>Ympäristöstä huolehditaan säännöllisesti.</p> <p>Taajama pidetään viihtyisänä.</p> <p>Reitistöjä ja niiden markkinointia kehitetään. Hankerahojen aktiivinen hakeminen.</p> <p>Järjestetään tempauksia "pidetään ympäristömme siistinä".</p>	<p>Resurssien varaaminen.</p> <p>Ympäristöhoitotyöhön.</p> <p>Monitoimireitistön hankeraha saatu vuosille 2022-2023.</p> <p>Outdoor Active -sivuston markkinointi.</p> <p>TaivalkoskiApp käyttöönotto vuonna 2023.</p> <p>Keväälle tapahtuma "taajama siistiksi".</p>	<p>Käyttäjäpalaute.</p> <p>Monitoimireitistö-hanke toteutetaan loppuun hankesuunnitelman mukaisesti.</p> <p>Outdoor Active -sivustoa nostetaan esille kunnan some-kanavissa.</p> <p>Aineisto tuotettu TaivalkoskiAppiin reitistöjen osalta.</p> <p>Yksi tapahtuma järjestetty.</p>	<p>Putaanmutkan alue otettu virkistyskäyttöön.</p> <p>Hanke jatkuu elokuulle 2024.</p> <p>Sivusto on Visit Taivalkoski sivulle linkitetty.</p> <p>TaivalkoskiApp on julkaistu.</p> <p>Miljoona roska-pussia tapahtuma toukokuussa.</p>
<p>Nuorten syrjäytymisen vähentäminen</p>	<p>Nuorten alle 25 vuotta työllistäminen erilaisiin töihin nuorisotakuun perusteella.</p> <p>Koulupudokkaista huolehtiminen.</p>	<p>Huomioitu sivistystoimen tavoitteissa.</p>		<p>Toiminta on jatkunut.</p> <p>Pudokkaita ei ole ollut.</p>

Elinympäristön ja elinvoiman kehittäminen

Tavoitteet	Toimenpide- ehdotukset	Tavoite 2023	Mittari	Arviointi
Työllisten määrän vahva kehitys työssä-käyntialueella	Elinkeinon vahvistaminen. Nykyisten yritysten laajenemisen tukeminen ja koulutusedellytyksistä huolehtiminen.	Voimistava yrittäjyys, uudet yritykset/vuosi määritellään talousarviossa. Yritysten verkostoituminen. Naturpolis Oy:n yrittäjien aamukahvit; kunnan edustajien osallituminen tapahtumiin.	Uusien yritysten lukumäärä. Kunnan edustajien osallistumiskerrat Naturpolis Oy:n aamukahveille, yritysvierailujen määrä.	20 uutta yritystä aloittanut. Va. kunnanjohtaja osallistunut yrittäjä-tapaamisiin. Va. kunnanjohtaja tavannut metsä- alan yrittäjiä ja metsäalan toimi-joita. Va. kunnanjohtaja, johtoryhmä on käynyt yritysvierailuilla ja yrittäjiä on kutsuttu kuntaan. Elinkeinojen kehittämisen työryhmä kokoontunut.
Työttömyysaste < 10 %. Uusien yritysten perustaminen	Kunta osallistuu valikoi-tuihin investointeihin. Taivalkosken kilpailu- etujen tunnistaminen ja huomion kohdistaminen siihen (mm. imago, tunnettavuus, toimitilaa, edullinen energia, kaavoitus). Senioriyrittäjyyden osaamisen hyödyntäminen.	Yritysvierailut. Naturpolis Oy:n yhteistyön hyödyntäminen. Päätöksenteossa otetaan huomioon päätösten vaikutus paikalliseen yritystoimintaan. Kilpailu- etujen tunnistaminen ja päivittäminen uuden strategian valmistelun yhteydessä. Naturpolis Oy:n tuki yrittäjän vaihdostilan-teissa.	Työttömyysaste. Päätöksenteon perustelut. Uusi strategia.	13 %. Matkailukoordinaattorin työn tavoitteet määritelty kuntastrategian mukaiseksi. Toimeksi- antoja annettu Natur- polis Oy:lle enemmän. Uusi strategia on valmis. Valmis/uusi kuntastrategia 2023-2030 hyväksytty kesä- kuussa 2023. Taivalkosken ulkoisen ilmeen ja brändin uudistaminen kilpailutettu.

Tutkinnon suorittaneille nuorille taataan työpaikka	Peruskoulun päättäneet ohjataan jatko-opiskeluun. Varataan talousarvioon tarvittavat varat nuorten työllistämiseen.	Valpas-järjestelmän avulla seurataan sijoittumista jatko-opintoihin. Talousarviossa varattu määrärahaa nuorten työllistämiseen; palkkatuki, kesätyöllistäminen. Arpeetin palvelut.	Koulupudokkaiden määrä; ei koulupudokkaita/kaikki löytävät opiskelupaikan.	Hoidettu. Kaikilla peruskoulun päättävillä on koulutuspaikka Valpas-järjestelmän mukaan.
Väkiluvun laskun pysäyttäminen	Muuttajatutkimuksen toimintasuunnitelman käyttöönotto. Valmius ottaa vastaan maahanmuuttajia ja työperäisten maahanmuuttajien kannustaminen vakituiseksi kuntalaisiksi. Kuntamarkkinoinnin kehittäminen ja brändityön toimenpiteiden käyttöön ottaminen (mm. kansainvälinen markkinointi, sosiaalinen median aktiivisempi hyödyntäminen ja turvallisuusimagon luominen). Asumiseen liittyvien taksojen pitäminen kilpailukyisenä.	Kuntapaikoista päättäminen vuoden 2023 aikana. Kuntamarkkinoinnin ja brändityön kehittämisen linjaus strategian valmistelun pohjalta. Taksat kilpailukyiset naapurikuntiin verrattuna.	Päätökset tehty vuoden 2023 aikana. Linjaus strategian valmistelun pohjalta tehty vuoden 2023 aikana. Taksojen taso.	Kuntapaikoista päätetty. Kotouttamisen ja asettautumispalveluita toteutetaan. Maahanmuuttajille on järjestetty infotilaisuuksia kotikuntamerkinän hakemisesta. Kotouttamissuunnitelma on päivitetty 2023. Strategia valmis. Brändin uudistamisen työ on käynnissä ja valmistuu keväällä 2024.
Etätyön kehittäminen	Suomen laajin laajakaista ja sen käytön aktivointi.	Laajakaista on Taivalkoskella ollut ja on edelleen laajasti saatavilla.		Laajakaista on käytössä laajasti.
Osa-aikaasukkaiden lisääminen	Aktivoidaan osa-aikaasukkaita asumaan pidempään ja muuttamaan mahdollisesti asumaan pysyvästi. Rakennusjärjestys- ja lupakäytäntöjen tarkastelu.	Tiedottamisen aloittaminen TaivalkoskiApp:n kautta. Selvitetään hankerahoituksen mahdollisuus vapaa-ajan asukastoiminnan aktivoimiseen ja palveluiden saatavuuden esille tuomiseen.	Tiedottamisen määrä. Hankerahoituksen mahdollisuus selvitetty (esim. Leader- tai kunnan oma hanke).	TaivalkoskiApp on julkaistu. Sovelluksessa tietoa alueen yrityksistä ja palveluista.

Matkailupalveluiden kehittäminen	Majoituskapasiteetin lisääminen. Ohjelmalveluiden kehittäminen. Tilojen tarjoaminen toimijoille. Markkinointi (alue, kansainvälinen).	Matkailun masterplan päätöksentekoon vuoden 2023 aikana. Matkailukoordinaattorin työpanoksen lisääminen vuodelle 2023. Osallistuminen matkamessuille.		Matkailun masterplan työpajat käynnissä. Matkailukoordinaattori on ollut kunnassa 100 % työpanoksella 1.1.-31.5.2023, jonka jälkeen 30 % työajalla. Matkailukoordinaattorin työn tavoitteet päivitetty. Messuille osallistumista selvitetään matkailukoordinaattorin toimesta.
----------------------------------	---	---	--	--

Talous- ja omistajapolitiikka

Tavoitteet	Toimenpide-ehdotukset	Tavoite 2023	Mittari	Arviointi
Kiinteistöomaisuus on käyttötarkoituksen mukaista	Tarkastellaan ja hallinnoidaan kiinteistöomaisuutta käyttötarkoituksen mukaisesti: Kunnan omistuksessa säilytettävät ja käyttötarkoitukseltaan kehitettävät kiinteistöt. Kunnan omistuksessa luovutettavat kiinteistöt (mm. myyminen, purkaminen).	Kiinteistöstrategian mukainen toiminta. Kiinteistöstrategian päivitys.	Toimenpiteet kiinteistöstrategian luokituksen mukaisesti. Kiinteistöstrategia päivitetty vuoden 2023 aikana.	Kiinteistöstrategian pohjalta on tehty toimenpiteet. Kiinteistöstrategian päivitys meneillään. Työ valmis 2024.
Toimintojen lakiin perustuva yhtiöittäminen	Toimintojen yhtiöittämisen selvittäminen: Kaukolämmön jakelu. Vuokrattavat toimitilat.	Selvitetään yhtiöittämisen vaikutuksia eri kokonaisuuksien osalta vaiheittain.	Selvitys tehty yhden osakokouksen aikana 2023 aikana.	Vuokrattavien asuntojen osalta selvitystyö aloitettu. Sote-kiinteistöjen osalta pyydetty tarjous yhtiöittämisselvityksestä.
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Kunnan vuosikate kattaa poistot. Investoinnit rahoitetaan pääosin omarahoituksella. Lainamäärä per asukas ovat alle valtakunnan keskiarvon.	Kunnan lakisääteisten ja muiden tehtävien kartoittaminen ja tasapainotussuunnitelman laatiminen.	Kunnan tehtävät kartoitettu ja tasapainotussuunnitelma laadittu. Tasapainotussuunnitelma huomioitu talousarviossa 2024.	Kunnan tehtäviä kartoitettu ja tasapainotussuunnitelmaa käsitelty kuntasuunnittelutoimikunnassa 21.4.2023. Suunnitelman työstämistä jatkettu syksyllä jatkuu edelleen 2024.
Konsernietu tytäri- ja osakkuusyhteisöjen toiminnassa	Tytär- ja osakkuusyhteisöjen luokittelu ja tavoitteiden määrittäminen. Tavoitteiden määrittely omistajaohjauksessa (esim. yhtiöjärjestyksessä).	Huomioitu kunnanhallituksen tavoitteissa.		

Henkilöstöpolitiikka

Tavoitteet	Toimenpide-ehdotukset	Tavoite 2023	Mittari	Arviointi
Osaava, motivoitunut ja muutoskykyinen henkilöstö	Onnistuneet rekrytoinnit. Kunnan kannalta paras vaihtoehto/ei poliittinen päätös ja täydentää tiimiä. Tulevan esimiehen vahva vaikutusmahdollisuus.	Rekrytointeihin liittyen *nostetaan näkökulmaksi myös pitovoima *ulkopaikkakunnalta rekrytoitavia avustetaan mm. asunnon hankinnassa.	Henkilöstön vaihtuvuus, laaditaan "tervetuloapaketti".	Rekrytointivideo on tekeillä. Rekrytoinnissa hyödynnetty Naturpolis Oy:n kanavia, maanpinnalla hanketta. Kuntarekry.fi sivuston käytön laajentaminen koko kuntaan suunnitteilla.
	Työelämän uudistaminen ja sukupolven vaihtuminen.	Vapaus- ja vastuujattelu edistäminen.		
	Hyvät johtamiskäytännöt.	Sähköisten työvälineiden käytön laajentaminen	Sääntöjä ja ohjeita uudistettaessa tarkastellaan toimivallan rajoja.	Sääntöjä päivitetty.
		Hyvinvointia työhön -hankkeen toteuttaminen	Teamsin käytön ohjeistuksen laatiminen.	
			Teams-käytön koulutuksen järjestäminen henkilöstölle.	ICT-asiantuntija antanut koulutusta.
			Hyvinvointia työhön -hankkeen toteuttaminen 2022-2023.	Hyvinvointia työhön -hanke toteutettu.
		Esihenkilötyön tukeminen	Toimintasuunnitelmien/toimenpiteiden suunnittelu hankkeen johtopäätösten myötä.	Jatkotoimet selvillä. QWL-kysely jatkuu 2024.
	Viestinnän tehostaminen	Esihenkilötapaamisten järjestäminen; tavoitteiden viestintä, ajankohtaiset asiat.	Esihenkilötapaamiset käynnissä.	
		Kunnan Teams-viestintäkanavan käyttö tiedotuksessa Intranetin käyttöönottoon saakka.	Viestintäkanavana käytetty sekä Teamsia että sähköpostia. Intranet otettu käyttöön.	
		Intranetin käyttöönotto vuonna 2023: sisältöjen tuottaminen Intranettiin; ohjeet ja säännöt helposti löydettävissä.		

	<p>Yrittäjämäisempi näkemys työelämään.</p> <p>Hyvät käytänteet työhön perehdyttämiseksi.</p> <p>Kunnan pelinsääntöjen määrittäminen etätyöskentelylle (esim. osatyökykyiset).</p>	<p>Vuosikellojen käyttöönotto.</p> <p>Liukuvan työajan ja työaikapankin ohjeistus uusittu.</p> <p>Yleisten asioiden osalta yhtenäiset käytännöt perehdytyksessä.</p>	<p>Kokousaikataulujen laatiminen kevät-/syyskausille.</p> <p>Päivitetyt ohjeistukset päätöksen teossa alkuvuonna 2023.</p> <p>OSS-järjestelmän käyttöönotto vuonna 2023.</p> <p>Perehdytyspaketti käyttöön vuonna 2023 (sähköinen lomake OSS:iin, ml. käyttöoikeudet ja loppukeskustelu).</p>	<p>Syksyn kokousaikataulu hyväksytty kunnanhallituksessa 8/2023.</p> <p>Liukuvan työajan ja työaikapankin ohjeistukset on uusittu.</p> <p>OSS-järjestelmä otettu käyttöön.</p> <p>Kertakoulutus 2024. Sähköiset lomakkeet käytössä OSS:issa perehdytyksen osalta.</p>
Henkilöstöohjelman mukainen toiminta henkilöstöjohtamisessa	Henkilöstöjohtamisen painopisteet on määriteltä erillisessä henkilöstöohjelmassa.	Henkilöstöohjelman päivitys vuonna 2023.	Henkilöstöohjelma päivitetty vuonna 2023.	Henkilöstöohjelman päivitys 2024. Keskeiset tavoitteet määriteltä strategiassa.

Palveluiden järjestäminen ja palvelutavoitteet

Tavoitteet	Toimenpide-ehdotukset	Tavoite 2023	Mittari	Arviointi
Hyvät kuntapalvelut	<p>Huomioidaan ohje- nuorana toimialojen vuosisuunnitelman laadinnassa.</p> <p>Palvelutarjonta parem- min näkyvillä kunnan verkkosivuilla.</p> <p>Oikeilla paikoilla osaavat ja aktiiviset toimijat.</p>	<p>Toimialat huomioivat omissa toiminta- suunnitelmissaan.</p> <p>Kunnan verkkosivuja päivitetään tarpeen tullen (uudistus suun- nitelmavuosina).</p> <p>Ulkoisen viestinnän tehostaminen: Aktiivi- sempi viestintä kunnan asioista; ei pelkästään lautakunnan päätök- sistä.</p>	<p>Tavoite huomioitu vuosisuunnitel- massa.</p> <p>Palvelutarjonta ajan tasalla kunnan verkkosivuilla.</p> <p>Viestinnän määrä kunnan nettisivuilla sekä some- kanavissa.</p>	<p>Tavoite huomioitu vuosisuunnitelmassa.</p> <p>Palvelutarjontaa on kehitetty. Verkkosivut uusitaan 2024.</p> <p>Viestintää lisätty sosiaalisessa mediassa ja nettisivuilla.</p> <p>Viestinnän määrää on jonkin verran onnistuttu lisäämään.</p>

	Kysynnän mukaiset liikenneyhteydet ja saatavuus.	Pyritään turvaamaan kuntalaisille mahdollisuus lakisääteisiin kunnan palveluihin asuinpaikasta riippumatta eri asiointikanavien kautta.		Sähköiset palvelukanavat toimivat, asiointi onnistuu myös perinteisesti.
Lukiokoulutuksen säilyttäminen	Kilpailukykyinen ja houkutteleva oma lukio, jolla houkutellaan opiskelijoita kunnan ulkopuolelta. Liikuntapaikkojen veto-voimaisena pitäminen kurssitarjonnassa.	Huomioitu sivistystoimen tavoitteissa.	Selvitetty mahdollisuuksia opiskelijoiden saamiseksi ulkomailta. Hakemuksia ja kyselyitä on tullut.	Ulkomaalaisia opiskelijoita on lukiossa kirjoilla neljä.
Toisen asteen ammatillisen koulutuksen säilyttäminen	Ammatillisen koulutuksen toimipisteen säilyttäminen (metsäkoneenkuljettaja, kaivosmieskoulutus, lähihoitaja ja uusien opiskelulinjojen avaaminen (esim. uudet alat ja digitaalisuus). Kunnalla aktiivinen rooli elinkeinoelämän toimijoille koulutuksen tarjonnasta. Kunnalla aktiivinen rooli toimipisteen markkinoinnissa. Laadukkaat toimitilat.	Uusien rahoituskanavien kartoittaminen toisen asteen koulutuksen säilymiselle. Kunta on mukana edesauttamassa yritysten tarpeeseen räätälöityjen koulutusten aloittamisessa. Toteutetaan yhteistyössä OSAOn kanssa suunnitellut remontit tarpeen mukaan.	Uusia rahoituskanavia selvitetty. Mukanaolo tarpeen tullen. Remonttien toteutus sopimuksen mukaan.	Uusia rahoituskanavia on selvitetty ja tukea saatu Kuusamon kaupungilta. Kuntalaisten koulutustarjonnan tarpeita selvitetään kyselyllä 2024. OSAOta tuotu esiin eri yhteyksissä ja tapaamisissa. Kysely toteutuksessa koulutustarpeista yrityksille.
Palveluita tuotetaan useilla eri tavoilla	Palveluita tuotetaan omana toimintana, kuntien välisenä yhteistyönä, yhteistyössä kolmannen sektorin tai yritysten kautta sekä ostopalveluna. Ostopalveluiden säännöllinen kilpailuttaminen. Hankintalain ulkopuolisissa hankinnoissa otetaan huomioon alue. Palvelusetelin käytön laajentaminen.	Tarkoituksen mukainen palvelutuotanto tehokkuus, taloudellisuus ja laatu huomioiden. Kilpailutus hankintalain mukaisesti. Pienhankintaohjeen noudattaminen hankintalain ulkopuolisissa hankinnoissa. Palveluseteli ollut käytössä sote-palveluissa; toiminta siirtyy 1.1.2023 HVA:lle, ei toimenpiteitä 2023.	Tarkastelu kunkin palvelun osalta. Toimittu hankintalain mukaisesti kyllä/ei. Toimittu pienhankintaohjeen mukaisesti kyllä/ei.	Tarkastelu kunkin palvelun osalta talouden tasapainotussuunnitelman laadinnan yhteydessä toteutettu ja työ jatkuu 2024. Kyllä. Kyllä.

Tukipalveluiden tuottaminen järkevästi ja tarkoituksen mukaisesti	Kunta on tiiviisti mukana maakunta- ja sote-uudistukseen liittyvien tukipalveluiden uudelleen järjestelyssä (ruokapalvelut, talous- ja henkilöstöhallinto, kiinteistöhoito sekä ICT-toiminta).	Ulkoistettujen tukipalveluiden palvelutason valvonta.	Kunnan edustajien nimeäminen ja osallistuminen työryhmien tms. toimintaan.	Kunnan edustajat on nimetty ja osallistuttu työryhmien toimintaan.
Taivalkoski on Koillismaan kulttuuriveturi	Kunta turvaa jatkossakin laadukkaat kulttuuripalvelut. Kunta ostaa kulttuuripalveluja Pääatalo-instituutilta.	Huomioitu sivistystoimen tavoitteissa.	Tapahtumia suunniteltu ja järjestetty.	Päätaloviikko ja Koski palaa -tapahtumat hoidettu. Naperoviikon ohjelma valmisteltu. Useita tapahtumia järjestetty.
Korkeakouluopintojen mahdollistaminen	Yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen ja luominen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa (etätenttiminen kansalaisopistossa). Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun kanssa partnerikumppanuuden tavoittelu.	Pyritään edesauttamaan korkeakouluportaalin saamista Koillismaalle (mukana Taivalkoski ja Kuusamo) ja korkeakouluhydyshenkilön saaminen alueelle.	Korkeakouluportaali käytössä 2023-2024 ja korkeakouluhydyshenkilö olemassa.	Osallistuttu kamppuksen yhteissuunnitteluun. Yhteistyösopimus valmisteilla.
Yhteisöllisyyden kehittäminen	Kunta kutsuu sidosryhmät tasaisin välein pohtimaan mm., miten Taivalkoskea kehitetään tulevaisuudessa. Välittämisen kulttuurin lisääminen (keinoina mm. yhdessä toimiminen, erilaiset kokoontumiset, talkoohengen elvyttäminen, vastuun ottaminen lähimmäisistä). Tapahtumien edelleen järjestäminen kuntalaisille.	Sidosryhmien osallistaminen kuntastrategian valmisteluun Pyritään aktivoimaan toimintaa järjestämällä kyläasian neuvottelukunnan ja kylätoimikuntien yhteinen tilaisuus. Kuntaorganisaation sisäisen toiminnan välittämisen kulttuuri. Huomioitu osaltaan sivistystoimen tavoitteissa.	Sidosryhmien osallistaminen joko työpajoilla tai kyselyillä. Tilaisuuden järjestäminen ja osallistujien määrä. Johtoryhmän jalkautuminen työyhteisöihin. Kuntalaiskahvien järjestäminen. Kunnan vuosijuhlan järjestäminen.	Sidosryhmiä osallistettiin strategiatyöpajoihin ja kyselyillä. Kyläasian neuvottelukunta kokoontunut säännöllisesti. Yhteishanke suunnitella. Johtoryhmän jäsenet ovat vierailleet yksiköissä. Kuntalaiskahvit järjestettiin torilla 2023. Kunnan vuosijuhlan järjestäminen ei ole toteutunut. Tarkasteltu toimialojen välisessä yhteistyössä tapahtumatarjontaa. Kehitettäviä tapahtumia 2 kpl.

	<p>Hyvä yhteistyö aktiivisen kolmannen sektorin kanssa.</p> <p>Tuetaan asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua, valmistelua ja toteutusta.</p>	<p>Yhteistyötapaamiset urheiluseurojen kanssa kvartaaleittain.</p> <p>Kunta tukee kolmatta sektoria avustusten ja/tai välirahoituksen avulla.</p>	<p>Tapaamiset toteutuneet/tapaamisten määrä.</p> <p>Määräraha avustuksiin ja välirahoitukseen varattu talousarvioon.</p>	<p>Urheiluseuroja tavattu useissa eri yhteyksissä, mutta ei kvartaaleittain.</p> <p>Määräraha avustuksiin ja välirahoitukseen varattu talousarvioon.</p>
Palutejärjestelmän kehittäminen	<p>Sähköinen palautejärjestelmä kunnan kotisivuille.</p> <p>Kuntalaiskyselyjen tekeminen toimintoja kehitettäessä.</p>	<p>Sähköinen palautejärjestelmä on käytössä; ei toimenpiteitä vuonna 2023.</p> <p>Kartoitetaan uusia ohjelmia/työvälineitä kuntalaisten osallistamisen mahdollistamiseksi nykyistä laajemmin.</p> <p>Kuntalaiset osallistetaan uuden strategian valmisteluun.</p>	<p>Ohjelma/työväline valittu ja otettu käyttöön vuoden 2023 aikana.</p> <p>Kuntalaisten osallistaminen joko työpajoilla tai kyselyillä.</p>	<p>Uutta ohjelmaa ei ole tarvittu. Kyselyt toteutettu nykyisillä ohjelmilla. Strategian valmistelussa käytettiin sähköisiä osallistumisvälineitä.</p> <p>Kuntalaiset osallistuvat strategian ja myös matkailustrategian valmisteluun.</p>
Hyvinvointityöryhmän kehittäminen	<p>Hyvinvointityöryhmän täydentäminen kuntalaisten ja yhteisöjen edustajilla. Kuntalaiskyselyjen tekeminen toimintoja kehitettäessä.</p>	<p>Hyvinvointityöryhmän ja HYTE-toimikunnan toiminnan yhteen vieminen/organisointuminen.</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden kirkastaminen toiminnassa.</p>	<p>Organisoituminen tehty ja toimintamallit käytössä.</p> <p>Tavoitteet kirjattu ja seuranta toteutettu.</p>	<p>Organisoituminen tehty ja toimintamallit käytössä.</p> <p>Tavoitteet kirjattu ja uuden hyvinvointisuunnitelman työstäminen jatkuu 2024 aikana.</p>
Poliittinen päätöksenteko ja vaikuttaminen tutuksi nuorille	<p>Nuorisovaltuuston edustajalle on lähetetty kutsu valtuuston kokouksiin.</p>	<p>Yhteistyön syventäminen nuorisovaltuuston kanssa.</p>	<p>Toimialajohtajien osallistuminen nuorisovaltuuston kokouksiin. Kutsu nuorisovaltuuston edustajille johtoryhmän kokoukseen vierailulle (esim. 2 krt/vuosi).</p>	<p>Va. kunnanjohtaja ja va. hallintojohtaja ovat vierailleet nuorisovaltuuston kokouksissa. Kaksi edustajaa valtuustossa. Nuorisovaltuusto osallistui strategiatyöhön.</p>

2.6 Sivistyslautakunta

Talouden toteutuminen

	Talousarvio +muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT% edv
Sivistyslautakunta					
Tulot	383 481,00	474 556,50	-91 075,50	123,70	114,00
Menot	-9 428 365,00	-9 275 850,44	-152 514,56	98,40	100,10
Netto	-9 044 884,00	-8 801 293,94	-243 590,06	97,30	99,10

Yleiskuvaus toiminta-alueen perustehtävistä

Sivistyspalveluiden tehtävänä on tuottaa tai järjestää kuntalaisille varhaiskasvatuksen, opetus-, kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen sekä kansalaisopiston palveluja, kehittää niitä sekä suorittaa hallintotehtävät mahdollisimman tehokkaasti. Lisäksi sivistyspalvelujen tehtävänä on tuottaa kunnan työllistämisen tukipalvelutehtävät.

Taivalkosken sivistyspalveluiden arvot perustuvat asiakaslähtöisyyteen, työn tekemisen ja yritteliäisyyden arvostamiseen, avoimeen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön, laadun jatkuvaan kehittämiseen ja toiminnan tuloksellisuuteen.

Taivalkosken sivistyslautakunnan tehtäväalueeseen kuuluvat 1) varhaiskasvatus, 2) opetustoimi (perusopetus: esiopetus ja peruskoulu; toinen aste: lukio), 3) aikuiskoulutus (kansalaisopisto), 4) kirjastotoimi, 5) kulttuuritoimi, 6) vapaa-aikatoimi (nuoriso- ja liikuntatoimi) ja 7) työllistämispalvelut. Tehtäväalueista vastaavat toimintayksiköt ovat laatineet kehittämissuunnitelman vuosille 2022–2024. Lisäksi jokainen toimintayksikkö on laatinut toimintasuunnitelman vuodelle 2023. Vuoden 2023 toiminnan raportointi ja arviointi perustuu näihin suunnitelmiin. Raportoinnissa on kuvattu tehtäväalueittain toimintakauden 2023 keskeiset toimet, tunnusluvut, tavoitteet ja niiden toteutuminen sekä taloudellinen toteuma.

Toimintakauden keskeinen toiminta ja toimintaympäristön muutokset

Keskeinen sivistyspalveluiden toimintaympäristöön vaikuttava tekijä ovat kunnan lapsiluvut ja oppilasmäärät. Varhaiskasvatuksessa on toimintakaudella ollut noin 130 lasta. Hoitolasten määrä tulee vähentymään tulevina vuosina ikäluokkien pienenemisen vuoksi. Alla kunnassa kirjoilla olevien lasten lukumäärästä syntymävuoden mukaan viimeisen seitsemän vuoden aikana:

Syntyvyys Taivalkosken kunnassa vuosina 2017–2023:

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
37	24	29	29	33	26	21

Myös perusopetuksessa oppilasmäärät vähenevät tulevina vuosina. Lukiossa on toimintakaudella ollut 40 opiskelijaa ja opiskelijamäärä näyttäisi pysyvän samoissa lukemissa lähitulevaisuudessa. Tämä edellyttää lukion pito- ja vetovoiman vahvistamista. Alla peruskoulun ja lukion oppilasmäärien kehitys kouluittain lukuvuosina 2023–2027:

Taivalkosken peruskoulun ja lukion oppilasennuste vuosina 2023–2027:

Koulu	2023–24	2024–25	2025–26	2026–27
Huttu	54	49	50	45
Kirkonkylän alakoulu	190	185	174	170
Kirkonkylän yläkoulu	158	148	132	112
Lukio	40	40	47	43

Oppilasmäärien vähentymisen huomioidaan virkajärjestelyissä ja opetusryhmien määrässä. Huomioitavaa kuitenkin on, että opetusryhmien määrä ei vähene samassa suhteessa kuin oppilasmäärä, koska oppilaiden tuen tarve on kasvanut. Ylipäättänsä erityispedagogisen osaamisen tarve on varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa lisääntynyt.

Taivalkosken kunnan koulutiloja on saneerattu viime vuosina. Toimintakaudella yläkoulun tilojen saneeraus saatiin päätökseen ja varhaiskasvatuksen väistötiloja alettiin rakentamaan. Varsinainen muutto varhaiskasvatuksen väistötiloihin toteutuu maaliskuussa 2024.

Digitalisaation kehittyminen on otettu huomioon varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisen asteen opetuksessa kehittämällä teknologian opetuskäyttöä. Koko toimialalla teknologian tarjoamat mahdollisuudet on huomioitu koulutusten ja tapahtumien järjestämisessä sekä markkinoinnissa. Teknologian monipuolista käyttöä on kehitetty myös henkilöstön jokapäiväisessä työskentelyssä.

Sivistyspalveluiden toiminnassa on olennaista yhteistyö eri tehtäväalueiden välillä sekä kunnan muiden sidosryhmien (esim. 4H, seurakunta, urheiluseurat) ja verkostojen (esim. Koillisopisto, Kuusamon musiikkiopisto, oppilaitokset) kanssa. Myös kodin ja koulun välistä yhteistyötä on kehitetty. Monipuolisella yhteistyöllä voidaan tavoittaa paremmin lapset ja nuoret sekä hyödyntää tarkoituksenmukaisesti osaaminen ja kohdentaa resurssit. Yhteistyömuotoja kehitetään jatkuvasti. Toimintakaudella allekirjoitettiin Kuusamo Kampus -yhteistyösopimus. Sopimuksen myötä olemme aktiivisia toimijoita Pyöreän Pöydän toiminnassa, jossa yhteistyössä seutukuntien ja koulutusorganisaatioiden kanssa kehitetään alueen koulutustarjontaa.

Kansalaisopistolla on Taivalkoskella merkittävä rooli kuntalaisten sivistäjänä ja hyvinvoinnin edistäjänä monipuolisia ja ajankohtaisia jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia tarjoten. Erityisenä haasteena kansalaisopiston toiminnassa on pätevien opettajien saaminen, koska opettajien eläköityminen ja paikkakunnalta pois muuttaminen ovat vähentäneet tarjontaa. Mikäli uusia opettajia ei saada paikkakunnalta, joudutaan heitä palkkaamaan muualta ja tällöin kustannukset nousevat. Toimintakaudella kansalaisopisto on vastannut näihin haasteisiin toimimalla joustavasti ja ketterästi kehittämällä ja uudistamalla opetustaan. Kansalaisopistossa järjestettiin ajankohtaista ja kaikille ikäluokille kohdentuvaa koulutusta. Koulutusta järjestettiin myös haja-asutusalueilla.

Kunnan asukasmäärän väheneminen on vaikuttanut myös kirjastopalveluiden käyttäjämääriin. Kuluneella toimintakaudella on kuitenkin onnistuttu lisäämään lainausten ja kävijöiden määrää. Lainauksia on lisätty omatoimi- ja eKirjastopalveluilla. Myös kirjastossa järjestettävillä tapahtumilla on lisätty kirjastokäyntejä ja samalla luotu kirjastosta kuntalaisten kohtaamispaikka. Toimintakaudella tavoitteena on ollut lasten ja nuorten lukuharrastuksen sekä kirjaston kiinnostavuuden lisääminen. Myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen kehityksessä on oltu mukana.

Kulttuuritoimessa on toimintakaudella panostettu Päätaloviikon ja Naperoviikon kehittämiseen ja monipuolisten kulttuuritilaisuuksien ja Päätalo-keskuksen sisältöjen tuottamiseen ja järjestämiseen, kotiseututyöhön, alueelliseen yhteistyöhön sekä kansainväliseen kulttuuri- ja taiteilijavaihtoon. Markkinoinnissa on näkyvyyden lisäämiseksi käytetty yhä enemmän sosiaalista mediaa ja sähköisiä välineitä, kuitenkin huomioiden myös sähköisiä välineitä käyttämättömät kohderyhmät. Päätalo-instituutti on Päätalo-keskuksen yksi merkittävä toimija. Kokonaisuudessaan Päätalo-keskuksen näkyvä ja tuloksekas toiminta yhdessä kulttuuripalveluiden, kirjaston ja kansalaisopiston kanssa on toimintakaudella jatkunut. Yhteistä tapahtumatoimintaa on Päätalo-keskuksessa aktivoitu ja kehitetty pitkien koronarajoitusten jälkeen.

Nuoris- ja liikuntatoimella on ollut toimintakaudella merkittävä rooli nuorten hyvinvoinnin edistäjänä. Liikuntatoimella on ollut myös tärkeä rooli aikuisten terveystoiminnan ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ohjauksessa ja neuvonnassa sekä ikääntyvien toimintakyvyn säilyttämisessä. Liikuntatoiminta on kehitetty siten, että liikuntapalveluja/liikuntapaikkoja voidaan tarjota kunnan asukkaille sekä matkailijoille ja myös kilpaurheilijoiden harjoitteluun ja leirityksiin. Toimintakauden aikana on kehitetty liikunta- ja kulttuuripalveluja sekä vetovoimaisia tapahtumia siten, että ne tukevat myös matkailua ja muutoinkin kunnan elinvoimaista näkyvyyttä.

Nuorisotoimen toimintatapoja ja -ympäristöjä on toimintakaudella kehitetty edelleen siten, että nuorisotoimi kykenee toimimaan yhä enemmän siellä missä nuoret liikkuvat ja nuorille tarjotaan ajankohtaisia nuoria kiinnostavia nuorisopalveluja. Nuorten palveluja koordinoidaan mahdollisimman paljon yhdeksi kokonaisuudeksi. Tällä tavalla palvelut saadaan nuorille hyvin saavutettaviksi ja henkilöstön tehtäväkuvia voidaan kehittää ja ajoittain nuorisotyössä välttämätöntä parityöskentelyä voidaan toteuttaa. Nuorten elämässä jatkuvasti kehittyvällä sosiaalisella medialla ja digitalisaatiolla on yhä merkittävämpi rooli, joten nuorisotoimessa pyritään vastaamaan tähän jatkuvasti muuttuvaan haasteeseen.

Keskeinen tehtävä sivistyspalveluilla on edistää ja toteuttaa lasten- ja nuorten hyvinvointiohjelmia omalta osaltaan. Yhteistyön jatkuminen sosiaali- ja terveystoimen kanssa on ollut uuden edessä sote-palvelujen siirryttyä hyvinvointialueelle. Toimintakaudella on todettu, että muutostilanteessa on tarve kehittää tulevaisuuden yhteisiä toimintamalleja siten, että lasten- ja nuorten palvelut voidaan edelleen turvata. Lisäksi sivistystoimi on ollut aktiivisesti mukana valtakunnallisessa Lapsi- ja perhepalvelu-uudistuksessa, ns. Lape-hankkeessa, jolla tavoitellaan toimivampaa, koordinoitumpaa ja tehokkaampaa palveluverkostoa (perhekeskusta) taivalkoskelaisille lapsille, nuorille ja heidän perheilleen.

Työllistämispalveluiden välityksellä kunta työllistää työttömiä palkkatuella määrärahojen puitteissa. Työttömiä pyritään ohjaamaan heidän tarvitsemiinsa palveluihin, koulutukseen ja avoimille työmarkkinoille. Toiminnalla pyritään myös estämään kunnan maksettavaksi tulevien työmarkkinatukimaksujen lisääntyminen. Työllistämispalvelut siirtyvät vuoden 2025 alussa kuntien hoidettavaksi. Taivalkosken kunnassa nämä valtiolta siirtyvät ns. ulkoiset työllistämispalvelut tulevat keskushallinnon alaisuuteen. Sivistystoimi on edelleen nuorisotoimen kautta mukana hoitamassa kunnan sisäistä työllistämistä ja työttömien ohjausta. TE2024-muutokseen on alettu valmistautumaan toimintakaudella ja suunnittelu jatkuu edelleen vuonna 2024.

Nuorten työpajatoiminta on muutettu starttipajaksi, jossa painoalueena on elämänhallintataidot. Starttipajalle on myönnetty valtionosuuskelpoisuus. Starttipaja ja erityisnuorisotyö ovat koulun ja perusnuorisotyön ohessa merkittävässä roolissa syrjäytymisen ehkäisyssä ja ohjaamisessa koulutukseen sekä työhön avoimille työmarkkinoille. Starttipajatoiminnan ja erityisnuorisotyön koordinoimista perusnuorisotyön kanssa mahdollisemman yhtenäiseksi nuorten palvelukokonaisuudeksi jatketaan.

Ateriapalvelut ovat siirtyneet 1.1.2023 lähtien PPP-Köökki Oy:n hoidettavaksi. Näin ollen kustannukset siirtyvät koulujen ja varhaiskasvatuksen ulkoisiksi palvelujen ostoiksi. Kustannusten kehitystä on seurattu tarkasti ja mahdollisiin kustannusten nousupaineisiin pyritään vaikuttamaan yhtiön kautta mahdollisimman ennakoivasti. Tärkeää on, että kunnan maksettavaksi tulevat vain kuntaan kohdistuvat kustannukset.

Henkilöstön työhyvinvointia on kehitetty henkilöstön hyvinvointihankkeen pohjalta laadittavan hyvinvointiohjelman mukaisesti. Mahdollisten tointen/virkojen vapautuessa pyritään ensisijaiset selvittämään, voidaanko tehtävät hoitaa järjestelemällä työtehtäviä uudelleen. Henkilöstössä pyritään kuitenkin säilyttämään ja lisäämään kehittävä ja innostunutta työtettä huolehtimalla työhyvinvoinnista esimerkiksi kehityskeskusteluihin ja säännöllisiin kokouksiin sekä mahdollistamalla tarpeellinen ajankohtainen koulutus ja työnohjaus sekä virkistäytyminen resurssien puitteissa sekä muutoinkin henkilöstön hyvinvointihankkeessa esille tulevien keinojen avulla. Omaehtoiseen koulutukseen kannustetaan.

Taivalkosken kuntastrategia on uudistettu kesällä 2023. Uuden strategian mukaisia painopisteitä ei ole toteutettu vielä vuoden 2023 toiminnassa. Vuoden 2024 aikana laaditaan sivistystoimen kehittämissuunnitelmat vuosille 2025–2027 uuden kuntastrategian mukaisesti huomioiden Taivalkosken kunnan arvot (puhtaus, mielenrauha, kestävyys ja turvallisuus) sekä toiminnan painopisteet (elinvoima, elämänvoima ja luonnonvoima).

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen tehtäväalueittain

Varhaiskasvatus

Tehtäväalueen perustehtävä ja yleiskuvaus

Varhaiskasvatuksen tarkoitus on tukea lasten kasvua, kehitystä ja oppimista kokonaisvaltaisesti yhteistyössä huoltajien kanssa sekä ehkäistä syrjäytymistä ja edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Varhaiskasvatuksessa lapsi oppii tietoja ja taitoja, jotka vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimimista yhteiskunnassa.

Varhaiskasvatuksen perustehtävänä on tarjota lapsille hoitopaikat sekä toteuttaa valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaista suunnitelmallista ja tavoitteellista laadukasta varhaiskasvatusta. Taivalkoskella on yhdeksän ryhmäperhepäivähoitokotia (ryhmistä) sekä esikoulun aamu- ja iltapäivähoito. Viisi ryhmistä sijaitsee Opintie 3:n tiloissa. Niissä kaikissa on 12 paikkaa ja yksi toimii vuororyhmiksenä. Toinen vuororyhmis (Vekkuli 12 paikkaa), toimii omassa tilassaan osoitteessa Urheilutie 1. Hutun ryhmis toimii Tyrävaaralla, siellä lapsimäärä on 8+2. Kaksi kahdeksan lapsen ryhmistä toimii vuokra-asunnoissa Lummetiellä.

Henkilökuntaa kahdentoista lapsen ryhmiksissä on yksi lastenhoitaja ja kaksi ryhmäperhepäivähoitajaa kussakin. Kahdeksan lapsen ryhmiksissä on ollut kaksi ryhmäperhepäivähoitajaa. Kahdentoista lapsen vuororyhmiksissä on kolmen työntekijän sijasta ollut viisi työntekijää, eli lastenhoitajan lisäksi 4 ryhmäperhepäivähoitajaa, koska näiden ryhmien aukioloajat ovat tarvittaessa ympärivuorokautiset, eivätkä työntekijöiden työajat riitä vähemmällä työntekijämäärällä. Yhdessä ryhmässä on ollut henkilökohtainen ohjaaja tai ryhmäavustaja. Esikoulun aamu- ja iltapäivähoidossa on työskennellyt yksi kokopäiväinen ja yksi osa-aikainen perhepäivähoitaja. Henkilöstöön on kuulunut myös yksi 30 h/vko tekevä resurssityöntekijä sekä toinen työntekijä, jotka ovat paikanneet työntekijöiden poissaoloja, esim. sairastumisia, työsuojelutyötä, opiskelupoissaoloja, työajan lyhennyksiä, pankkivapaita tai muita vapaita. Tämän lisäksi on jatkuvasti tarvittu lyhytaikaisia sijaisia erilaisten poissaolojen vuoksi.

Ryhmissä keittiöllä on vakituisena toiminut päiväkotiapulaisen nimikkeellä työntekijä, joka huolehtii ryhmien jakelukeittiöstä. Hänen apunaan on ollut palkkatuella palkattu työntekijä. Lisäksi varhaiskasvatuksessa on työskennellyt palveluohjaaja ja hankerahoituksella palkattu varhaiskasvatuksen opettaja sekä päivähoitohjaaja.

Toimintakauden keskeiset toimet

Maaliskuussa 2023 avattiin yhdeksäs ryhmä, kun tarvittiin uusille hakijoille varhaiskasvatuspaikat. Kaikille lapsille on pystytty kohtuullisessa ajassa järjestämään varhaiskasvatuspaikka, tosin neljässä ryhmässä on ollut tai on edelleen ylimääräisiä lapsia, kun heille ei ole ollut mistä osoittaa muuta paikkaa.

AVI:n tekemän tarkastuksen myötä keväällä 2023 Opintie 3:n tiloissa olevien ryhmien toiminta päätettiin siirtää väistötiloihin. Nykyiset tilat olisivat vaatineet suuren remontin, mutta sen sijaan kunnassa päätettiin ryhtyä rakentamaan varhaiskasvatukselle uusia tiloja, ensihätään väistötilojen muodossa. Väistötilojen piti alkuperäisen suunnitelman mukaan olla käytettävissä lokakuussa 2023, mutta niiden rakentaminen on viivästynyt ja tiloihin ollaan pääsemässä maaliskuussa 2024.

Toimintakauden tavoitteet ja niiden toteutuminen

Varhaiskasvatuksen laatuun ja sisältöön liittyvät tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Hankerahoituksella työskentelevän varhaiskasvatuksen opettajan ohjauksessa ryhmissä on valmistettu ryhmävasuja ja tultu enemmän tietoiseksi siitä, miten ne ohjaavat ryhmän toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Varhaiskasvatuksen opettaja on huolehtinut ryhmien pedagogisesta ohjauksesta sekä vuosikellojen päivittämisestä. Digitaalisen toimintaympäristön kehittämiseen liittyen on tiedotuksessa otettu käyttöön Wilma, johon myös kirjataan lasten vasut. Näiden asioiden toimimista tulee edelleen seurata ja edistää.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin liittyen yhteisöllisyyden ja osallisuuden toteuttamiseksi on tehty kevätretkiä, järjestetty lasten kokouksia, perheille toiminnallinen kevätjuhla, joulujuhlat sekä äitien- ja isänpäiväkahvitukset. Terveiden ja hyvinvoinnin tukemiseen liittyen on saatu vapaa-aikatoimelta liikuntavinkkejä, on hiihdetty, käyty uimassa, liikuntasalissa, metsäretkillä ja ulkoiltu päivittäin. Lasten tukeen liittyen on otettu käyttöön Pienin askelin -tunnetaitomateriaali, jonka avulla opitaan tunne- ja kaveritaitoja. Koulutus erilaisten tuen tarpeiden lasten kanssa toimimiseen odottaa vielä toteutumistaan.

Työhyvinvointiin liittyvien tavoitteiden mukaisesti on järjestetty säännöllisiä palavereita yksiköittäin, vastaavien kesken ja koko varhaiskasvatuksen kesken. Ryhmiä on kannustettu pitämään omia tiimipalavereita, on yritetty ja edelleen yritetään löytää ratkaisuja niiden toteuttamiseksi säännöllisesti. Virkistyspäivä työntekijöille on pidetty keväällä ja syksyllä. Työhyvinvointiin ja yhteishengen liittyvää koulutusta on ollut tavoitteena järjestää, mutta se ei ole vielä toteutunut. Päivähoitohjaajan työnkuvaa on paljon pohdittu, sen ollessa todella laaja ja aikaa vievä, mutta muutosta ei ole vielä saatu aikaan.

Lasten tukeen liittyen on palveluohjaajan tuella otettu käyttöön kolmiportaisen tuen malli. Palveluohjaaja on järjestänyt tarvittavia verkostopalavereita eri yhteistyötahojen kanssa. Lähes kaikille lapsille on laadittu henkilökohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat ja tukea tarvitseville on järjestetty tarpeelliseksi katsottua tukea. Tuen järjestämiseksi varhaiskasvatuksessa tulisi olla tarjolla erityisopettajan osaamista, mutta sitä ei tällä hetkellä ole saatavilla.

Varhaiskasvatuksen keskeiset tunnusluvut ja toteutuminen:

Tunnusluku	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Laaditut lapsen vasut, % varhaiskasvatuksen kirjoilla olevista lapsista (paitsi eskarilaiset)	88 %	82 %
Kirjoilla olevien lasten määrä 31.12.	126	114
Toteutuneet hoitopäivät/vuosi, osapäiväiset	5970	5469
Toteutuneet hoitopäivät/vuosi, kokopäiväiset	13651	12224

Varhaiskasvatuksen toimintakauden 2023 toiminnalliset tavoitteet ja toteutuminen:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet	Toteutuminen
Varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toiminta	Henkilökunnan koulutus päivitetyn suunnitelman sisältämistä asioista. Elokuussa on järjestetty Teamsissa kertausta varhaiskasvatussuunnitelmien tekemiseen liittyen.	Hankerahoituksella toimiva varhaiskasvatuksen opettaja ja palveluohjaaja ovat kouluttaneet koko henkilökunnan suunnitelman mukaisesti.
Ryhmävasujen hyödyntämistä toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa edistetään	Varhaiskasvatuksen opettaja on ohjannut joka ryhmässä tekemään ryhmävasuja ja yhdessä työntekijöiden kanssa miettinyt niiden käyttöä.	Kaikissa ryhmissä on saatu ryhmävasut tehtyä. Toiminnan ja arvioinnin suunnittelua niiden pohjalta opetellaan edelleen.
Vuosikellojen toimivuuden tarkastelu	Vuosikellojen päivitys keväällä. Niiden sisällöstä muistutellaan ryhmiä aina kuukauden aluksi.	Vuosikellojen sisältämiä asioita ja aikatauluja on tarkasteltu ja niiden olemassaolo on todettu tarpeelliseksi.
Digitaalisen toimintaympäristön kehittäminen, Wilman käyttöön-otto, kasvunkansioiden tekeminen	Viestintään ja tiedottamiseen on otettu käyttöön Wilma. Lähes kaikissa ryhmissä tehdään lapsille digitaalista kasvunkansiota, osassa ryhmän yhteistä, joissakin joka lapselle oma.	Wilman käyttö on lähtenyt hyvin liikkeelle, lähes kaikki vanhemmat ovat ottaneet tunnukset käyttöön. Digitaaliselle kasvunkansiolle pitäisi löytää parempi alusta/sovellus, nyt sen käyttö ei ole kaikille tasapuolista.
Lasten liikunnan edistäminen	Liikuntatoimen vinkit liikkumiseen. Liikuntasali - ja uimahallivuorot. Päivittäiseen liikuntaan kannustaminen. Retket.	Vapaa-aikatoimen Milla on lähettänyt kuukausittain liikuntavinkkejä ryhmiin, niitä on käytetty ahkerasti. Ryhmät käyvät säännöllisesti liikuntasalissa, keväällä ovat ohjelmassa hiihtoviikot ja Viskareille on järjestetty uintia. Ryhmät ulkoilevat päivittäin ja tekevät retkiä mm. metsään ja leikkipuistoihin.
Henkilöstön työhyvinvointi	Säännölliset yhteiset palaverit, kehityskeskustelut, virkistyspäivä työntekijöille	Kuukausittain on pidetty yhteinen palaveri päivähoitohajaajan ja ryhmävastaavien kanssa, säännölliset palaverit ryhmittäin sekä vuoden aikana kaksi yhteistä koko henkilökunnan tilaisuutta. Varhaiskasvatuksen opettajan kanssa ryhmät ovat myös pitäneet muutamia palaverieita keväällä ja syksyllä. Tiimien omat palaverit eivät vielä joka ryhmässä toimi säännöllisesti, mutta niitä yritetään saada toimimaan. Kehityskeskustelut kaikkien työntekijöiden kanssa on pidetty keväällä tai alkusyksyllä. Työntekijät ovat pitäneet yhteisen puolikkaan virkistyspäivän keväällä ja toisen syksyllä.

OPETUSTOIMI

Perusopetus

Tehtäväalueen perustehtävä ja yleiskuvaus

Perusopetuksella on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden.

Toimintakauden keskeiset tavoitteet ja toimet

Perusopetuksen opetussuunnitelmien uudistumisen takia on osin muutettu toiminta- ja arviointikulttuuria uusien tavoitteiden mukaisiksi. Mobiililaitteiden ja sähköisten materiaalien käyttöä opetustoiminnassa on lisätty. Mpassid-kirjautumispalvelu on otettu käyttöön. Kannettavien laitteiden määrää on lisätty erityisesti yläkoululla.

Lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä on tuettu monipuolisesti eri keinoin, esim. vertaissovittelu-, kummi- ja tukioppilastoimintojen avulla sekä Lapset puheeksi -työmallia käyttämällä. Nuoria on osallistettu päätöksentekoon nuorisovaltuuston (NuVa) kautta. Tunnetaitojen käyttöä harjoitellaan eri tilanteissa. Koulun ulkopuolisia tukipalveluita on parannettu kesän 2023 aikana. Kouluilla on käytössään psykologipalveluja kolmena päivänä viikossa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti peruskoulun ja Taivalkoskella opiskelevien 2. asteen opiskelijoille on järjestetty rajattu mahdollisuus maksuttomaan lasketteluun ja uintiin Taivalvaaralla. Tämän vuoden helmikuussa laskettelu-oikeutta käytti 321 oppilasta ja suorituskertoja kertyi yhteensä 1 235 kpl.

Peruskoulut ovat olleet mukana Kaikki harrastaa -hankkeessa ja Aktiivisesti yhdessä -hankkeessa. Kaikki harrastaa jatkuu alakouluilla elokuussa. Kunnan ilmasto-ohjelmaa on toteutettu mm. Vihreä lippu -ohjelman avulla.

Henkilöstön jaksamisen apuna on ollut mm. kunnan hyvinvointiohjelma. Virkistysiltapäiviä ja -tuokioita on järjestetty. Lähes kaikki kehityskeskustelut on käyty. Henkilöstölle tarjottiin Ensiapu I -koulutus, johon lähes kaikki osallistuivat.

Yläkoulua on saneerattu elokuusta 2022 alkaen ja saneerausalue on saatu käyttöön syksyllä 2023. Alakoulun ulkopintaa on uusittu ja Hutun koulun turvallisuutta parannettu aidalla.

Tammikuussa 2023 laadittujen oppilasennusteiden mukaan oppilasmäärä vähenee erityisesti Kirkonkylän alakoululta. Elokussa oppilaita oli Hutussa 53, alakoululla 194 ja yläkoululla 159.

Peruskoulun 9. luokkalaisten PISA-tulokset vuodelta 2022 julkistettiin. Nuoremme ovat luonnontieteellisissä taidoissa ylimmässä neljänneksessä. Lukemisessa ja matematiikassa Nuorten taidot ovat toiseksi ylimmässä neljänneksessä.

Keväällä 2023 yläkoulun 9. luokkalaisten joukkue selvisi Taitaja-kilpailun valtakunnalliseen loppukilpailuun ja joukkue menestyi kilpailussa hyvin.

Hutun koulu

Toimintayksikön perustehtävä ja yleiskuvaus

Hutun koululla toimii eskari ja 1–6 luokat. Perustehtävänä on perusopetus ja -kasvatus. Painopistealueita perusopetuksen lisäksi ovat hyvinvointi ja turvallisuus, tunnetaitojen hallinta, elinympäristö ja sen kestävä hyödyntäminen sekä tietotekniikan opetus. Koululla on eskariopettaja ja kolme luokanopettajaa yhdysluokissa 1–2, 3–4 ja 5–6. Oppilaita oli lukuvuodella 2022–2023 yhteensä 50 ja lukuvuodella 2023–2024 on 54. Ohjaajia on kaksi.

Tuntikehystä koulullamme on 120 h, josta erityisopetukseen on varattu 8 h. Koulumme vakituinen eskariopettaja on myös erityisopettaja, mutta hänen poissa ollessaan erityisopetus on toteutettu pienimuotoisesti Kirkonkylän erityisopettajan ja/tai erillisen erityisopetusta antavan henkilön avulla.

Toimintakauden keskeiset toimet

Keskeisinä toiminamme on antaa opetussuunnitelman mukaista opetusta eri oppiaineissa niiden tuntimäärien mukaisesti. Oppiaineiden opetukseen liittyy luonnollisesti vuosisuunnitelmaan kirjatut kasvatustehtävät koulun arvojen ja toiminta-ajatuksen mukaisesti. Koulun ulkopuolella annettavaan opetukseen kuuluvat erilaiset lähiympäristön oppimiskohteet, liikunta- ja kulttuuritapahtumat ja retket sekä uima- ja lasketteluopetus. Vuosisuunnitelman mukaisesti toteutamme kodin ja koulun yhteistyötä: vanhempainillat, viestintä, huoltajatapaamiset, retket ja yhteiset toimintapäivät sekä juhlat. Koulujen välisessä yhteistyössä olemme mm. eri laitehankinnoissa, kilpailutapahtumissa ja vierailuissa ja verkostoitumisissa. Koululla toimii useita kerhoja (4H, seurakunta, vapaa-aikatoimi, kansalaisopisto, Kuusamon musiikkiopisto) sekä käy vierailijoita. Nämä lisäävät ja tukevat koulumme toimintaa ja tuovat tasa-arvoa.

Toimintakauden tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoitteenamme on antaa laadukasta perusopetusta. Ammattitaitoiset ja vakituiset opettajat mahdollistavat tämän riittävän ohjaajaresurssin avulla. Tarvitaan riittävä tuntikehys, jotta yhdysluokissa voimme jakaa opetusryhmiä myös vuosiluokittain. Tarvitaan myös paikalla oleva koulunjohtaja/rehtori, joka tuntee koulun olosuhteet, opettajat, oppilaat ja kodit. Kasvatustehtävä toteutuu kyläkoulun turvallisessa yhteisössä luontevasti ja koulullamme onkin myönteinen ja rauhallinen oppimisympäristö, jossa kaikki kasvattavat kaikkia.

Painopistealueista lähiympäristön huomioiminen on maaseudulla helppoa varsinkin, kun toteutamme myös retkiä lähiympäristön retkikohteisiin. Tietotekniikka on perusopetuksen lisäksi aktiivisessa käytössä.

Oppilaille ja huoltajille tehtyjen kyselyiden perusteella koulun opetus ja ilmapiiri ovat kiitettävällä tasolla. Samoin henkilökunnalle tehtyjen henkilöstökyselyiden tulokset ovat olleet erinomaisia. Kehittämiskohteena on oppilashuolto. Erityisopettajamme poissa ollessa erityisopetuksen toteuttaminen on ollut vaihtelevaa ja osin puutteellista. Koulupsykologin puute tuo vaikeuksia oppilashuollon ja -testausten toteutumiselle.

Hutun koulun keskeiset tunnusluvut ja toteutuminen:

Tunnusluku	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Oppilasmäärä	Kevät 50 Syksy 54	Kevät 53 Syksy 50
Opetustunnit, esiopetus	722 h	710 h
Opetustunnit, 1–6 lk	3494 h	3546 h
Erityisopetus	kevät 6 h/vko syksy 6 h/vko	Kevät - syksy 13h/vko
Tuntikehys	118 h/vko (käytössä 120 h/vko)	116 h/vko (käytössä 120 h/vko)

Hutun koulun toimintakauden 2023 toiminnalliset tavoitteet ja toteutuminen:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet	Toteutuminen
Perusopetus	Annamme opetusta opetussuunnitelman mukaisesti sekä sisällöltään että tuntimääriltään.	Riittävän tuntikehysten ja pätevien opettajien avulla tavoite on toteutunut. Erityisesti yhdysluokat vaativat riittävää tuntikehystä jakotunteja varten.
Kasvatustehtävä	Opetuksen lisäksi koulululla on kasvatustehtävä koulun arvojen ja toimintatapojen mukaisesti.	Kasvatustehtävä toteutuu kyläkoulun turvallisessa yhteisössä luontevasti ja koulullamme onkin myönteinen ja rauhallinen oppimisympäristö, jossa kaikki kasvattavat kaikkia.
Painopistealueet	Painopistealueina ovat lähiympäristön hyödyntäminen ja tietotekniikka.	Hyödynnämme koulumme ympäristöä opetuksessa ja käymme myös retkillä hieman kauempana. Perusopetuksen lisäksi hyödynnämme tietotekniikkaa opetuksessamme. Käytössä ovat älytaulut, iPadit ja läppärit.
Koulun ulkopuolinen opetus	Koulun ulkopuolella annettavaan opetukseen kuuluvat erilaiset lähiympäristön oppimiskohteet, liikunta- ja kulttuuritapahtumat ja retket sekä uima- ja lasketteluopetus.	Koulun ulkopuolinen opetus on toteutunut suunnitelman mukaisesti.
Kodin ja koulun yhteistyö	Vanhempainillat, viestintä, huoltajatapaamiset, retket ja yhteiset toimintapäivät sekä juhlat.	Kodin ja koulun yhteistyö on toteutunut suunnitelman mukaisesti.
Koulujen välinen yhteistyö	Koulujen välisessä yhteistyössä olemme mm. eri laitehankinnoissa, kilpailutapahtumissa ja vierailuissa ja verkostoitumisissa.	Koulujen välisessä yhteistyössä olemme mm. eri laitehankinnoissa, kilpailutapahtumissa ja vierailuissa ja verkostoitumisissa.
Kerhotoiminta	Koululla toimii useita kerhoja (4H, seurakunta, vapaa-aikatoimi, kansalaisopisto, Kuusamon musiikkiopisto) ja käy vierailijoita. Nämä lisäävät ja tukevat koulumme toimintaa ja tuovat tasa-arvoa.	Koululla toimii useita kerhoja (4H, seurakunta, vapaa-aikatoimi, kansalaisopisto, Kuusamon musiikkiopisto) ja käy vierailijoita. Nämä lisäävät ja tukevat koulumme toimintaa ja tuovat tasa-arvoa.

Toisen asteen koulutus, lukio

Tehtäväalueen perustehtävä ja yleiskuvaus

Taivalkosken lukio on verkostoitunut, moderneja opetusmenetelmiä ja tietoliikenneyhteyksiä käyttävä sekä kansainvälisiä yhteyksiä ja toisen asteen yhteistyötä hyödyntävä oppilaitos. Se antaa opetusta sekä nuorille että aikuisille siten, että he sijoittuvat kilpailukykyisesti jatko-opintoihin ja työelämään, ovat aktiivisia kansalaisia sekä kykenevät toimimaan kansainvälisesti.

Toimintakauden keskeiset tavoitteet ja toimet

Opiskelijoiden osallisuutta ja hyvinvointia on tuettu moniammatillisesti. Opiskelijoille on pidetty erilaisia ryhmäytämistunneita ja tapahtumia. Psykologipalveluita on ollut hyvin käytössä syyslukukauden alussa.

Sähköisten oppimisympäristöjen käyttöä on edistetty opetuksessa ja huolehdittu opiskelijoiden ja opettajien tietoteknisistä valmiuksista. Tvt-tukikurssille osallistuivat kaikki 1. vuosikurssin opiskelijat. Tvt-opetussuunnitelma on päivitetty.

Yhteistyötä pienten lukiodien verkostossa ja Oulun aikuislukion kanssa on jatkettu. On ilmennyt tarvetta ostaa palveluja muualtakin. Pohjois-Pohjanmaan e-lukio lopetti toimintansa lukukauden 2022–2023 päätyttyä.

Lähes kaikki kehityskeskustelut on käyty keväällä 2023. Henkilöstölle tarjottiin Ensiapu I-koulutus, johon lähes kaikki osallistuivat.

Oppivelvollisuus laajeni 18 vuoteen 1.8.2021 ja toisen asteen maksuttomuus tuli voimaan vaiheittain syksyllä 2021. Oppivelvollisuuden seuranta on hoidettu Valpas-järjestelmän kautta. Uudet opetussuunnitelmat tulivat käyttöön vaiheittain syksystä 2021. Lukiossa on haettu ratkaisuja mm. yliopisto-, yrittäjyys-, kaksois- ja kolmoistutkintoyhteistyölle. Laaja-alaisia opintoja on toteutettu mm. teemapäivien kautta.

Lukiota on markkinoitu monipuolisena ja laadukkaana oppilaitoksena, jossa voi suorittaa opintojen ohella erilaisia kursseja mm. liikunnassa. Tähän on käytetty mm. somea ja henkilökohtaista ohjausta. Syksyllä opiskelijoita on kirjoilla 40, joista neljä on ulkomaalaista. Taivalkosken lukiosta on vuodesta 1968 alkaen valmistunut 1 388 ylioppilasta kevääseen 2023 mennessä. Kevään 2023 arvosanojen keskiarvo oli 4,44, mikä on valtakunnan keskiarvoa parempi.

Kansalaisopisto

Tehtäväalueen perustehtävä ja yleiskuvaus

Kansalaisopisto mahdollistaa elinikäisen oppimisen tarjoamalla yleissivistävää koulutusta, kansalaisvalmiuksia ja ammattitaitoa kehittäviä kursseja sekä harrastustoimintaa kaikenikäisille. Toiminnan tavoitteena on kannustaa kuntalaisia aktiiviseen itsensä kehittämiseen sekä lisätä kuntalaisten hyvinvointia, aktiivista kansalaisuutta, yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa yhteiskunnassa. Kansalaisopisto on aktiivisesti mukana alueensa kehittämistyössä tekemällä laaja-alaista yhteistyötä. Opisto on vahva kulttuurinen toimija, joka edistää toiminta-alueensa asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia.

Opiston opetusohjelmassa otetaan huomioon ajankohtaiset yleiset koulutustarpeet sekä kuntalaisten toiveet ja järjestetään niiden pohjalta koulutusta lukuvuoden mittaisina opintokokonaisuuksina tai lyhyempinä intensiivikursseina. Lisäksi järjestetään sivistystoimen henkilöstökoulutusta. Opistossa työskentelee osa-aikaisena rehtori (työaika 60 %), koulusihteeri (työaika 20 %) ja koulutussuunnittelija (työaika 50 %). Vuonna 2023 opistossa työskenteli lisäksi 69 tuntiopettajaa/luennoitsijaa.

Toimintakauden keskeiset toimet

Lukuvuodesta 2022–2023 lähtien kansalaisopiston kurssit on soveltuvin osin opintopisteitetty ja kansalaisopistossa suoritetuista opinnoista saa halutessaan suoritusmerkinnän, joka viedään valtakunnalliseen Koski-tietovarantoon. Opintopisteet tekevät osaamisesta virallista ja hyödyttävät etenkin lapsia ja nuoria; opistossa opiskelun voi hyödyntää esimerkiksi opintoihin hakeutumisessa, opintojen suorittamisessa ja työnhaussa. Kansalaisopisto tekee hankeyhteistyötä mm. Koillisopistojen ja Meri-Pohjolan opistopiirin kanssa.

Opisto osallistuu Taivalkoskella erilaisten tapahtumien järjestämiseen. Vuonna 2023 järjestettiin kevätnäyttely Päätalo-keskuksessa 24.4.–12.5.2023. Näyttelyssä oli esillä kädentaitojen- ja kuvataidekurssien tuotoksia. Avajaiset järjestettiin 24.4.2023; avajaisissa esiintyivät erityisryhmien bändi sekä harmonikka- ja lauluryhmät. Taivalkosken näyttämön kanssa yhteistyössä valmistui talvinäytelmä Terveen paperit ja kesänäytelmä Kupla, joka sai ensi-iltansa Päätaloviikolla. Akkain humputtelupäivä järjestettiin 13.5.2023 yhteistyössä kulttuuripalveluiden, vapaa-aikapalveluiden ja kirjaston kanssa. Päivän aikana Päätalo-keskuksessa kävi 268 kävijää. Opiston harmonikan soittajat tekivät opintomatkan Viroon ja osallistuivat Võrun harmonikkafestivaaleille heinäkuussa 2023. Kansalaisopisto osallistui Päätaloviikon tapahtumajärjestelyihin järjestämällä voimauttavan valokuvan työpajan. Kansalaisopisto osallistui 7.6.2024 kyläpäivän järjestämiseen. Kyläpäivässä markkinoitiin opiston toimintaa ja kursseja ja järjestettiin metallilankatyöpaja. Opiston väki osallistui myös harrastusmessuille 24.8.2023. Messuilla esiteltiin opiston toimintaa alakoululaisille.

Toimintakauden tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kansalaisopiston keskeiset tunnusluvut ja toteutuminen:

Tunnusluku	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Opetustuntien määrä, tavoite 3800	4234	4042
Opiskelijamäärä (kerran laskettuna), tavoite 600	807	717
Asiakastytyväisyysindeksi, tavoite 4	4,6	4,8
Uusien kurssien lukumäärä, tavoite 10 %	15,5 %	10,5 %
Tarjottujen opetustuntien määrä sivukyllä, tavoite 500	846	913

Kansalaisopiston toimintakauden 2023 toiminnalliset tavoitteet ja toteutuminen:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet	Toteutuminen
Kansalaisopiston painoalueena on kestävä elämäntapa.	Kestävän elämäntavan kursseja järjestettiin pitkin lukuvuotta ja Kestävän elämäntavan viikolla. Järjestettiin mm. maksuton energialuentosarja yhteistyössä Pohjois-Suomen energianeuvonnan ja Motivan kanssa; luentosarjaan kuuluivat Teamsilla maksuttomat verkkoluennot Energiatehokas koti, Energiatehokas mökki, Sähkön pientuotanto, aurinkosähkö ja pientuulivoima, Sähkösovimukset ja sähkön hinnan muodostuminen, Lämmitystavat ja avustukset.	Kyllä
Opetusta suunnataan siten, että se tukee lasten ja nuorten tervettä kasvua lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti	Lapsille ja nuorille järjestettiin lukuvuonna 2023 opetusta 128 tuntia. Kurseille osallistui 74 lasta ja nuorta. Lapsille ja nuorille oli opintotarjonnassa lisäksi paljon muitakin kursseja, jotka eivät tilastoidu, koska eivät ole tarkoitettu ainoastaan alle 16-vuotiaille vaan kursseille voi osallistua myös yli 16-vuotiaat. Kansalaisopiston opinto-ohjelmassa on vuosittain mm. hygieniosaamiskoulutusta ja ensiapukoulutusta, jotka edistävät osaltaan nuorten hakeutumista kesätöihin tai erilaisissa tapahtumissa toimimiseen. Lukiolaisilla on mahdollista ottaa opinto-ohjelmaansa soveltavina kursseina kansalaisopiston kursseja. Soveltavaksi kurssiksi lukeminen edellyttää lukion rehtorin hyväksymistä.	Kyllä
Opetusta suunnataan siten, että se tukee aliedustettujen ryhmien kuten esimerkiksi maahanmuuttajien, vammaisten, opinnollista kuntoutusta tarvitsevien ja ikääntyvien osallisuuden lisäämistä.	Ikääntyville on tarjottu senioritanssia, päiväjumppaa ja tietotekniikkakursseja. Eläkeliiitto osti jäsenilleen hyyttömän tanssi- ja kehonhuoltokurssin. Opiston opiskelijoista n. 27 % on yli 65-vuotiaita. Maahanmuuttajille järjestettiin Cafe International sekä Suomen kielen alkeiskurssi. Erityisryhmän bändi oli toiminnassa. Sinikkelossa oli käsityöpaja mielenterveyskuntoutujille. Erityisryhmille järjestettiin taidepaja.	Kyllä
Kansalaisopisto tekee joustavaa yhteistyötä muun muassa opetus- ja kulttuuri- sekä kirjastotoimen kanssa. Kansalaisopisto tekee edelleen kiinteää alueellista yhteistyötä Posion, Kuusamon, Pudasjärven ja Ranuan kansalaisopistojen sekä Meri-Pohjolan opistopiirin jäsenopistojen kanssa sekä mahdollisuuksien mukaan muiden kansalaisopistojen kanssa kansalaisopiston ja sen henkilöstön kehittämiseksi. Kansalaisopisto osallistuu aktiivisesti opetuksen ja henkilöstön kehittämishankkeisiin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Yhteistyö Kuusamon, Posion, Pudasjärven ja Ranuan kansalaisopistojen kanssa oli tiivistä yhteisten hankkeiden, retkien ja kurssien puitteissa. Posion kansalaisopiston kanssa julkaistiin yhteinen opinto-ohjelma toimintakaudelle 2023-2024. Järjestettiin myös mm. retki Ahvenanmaalle sekä kestävä elämäntavan viikko. Kansalaisopisto oli vuonna 2023 mukana kolmessa Meri-Pohjolan opistopiirin hankkeessa: Digiajan yhteistyöstä yhteiseen työhön -hanke, TAIVAS-työtilat ja tallenteet (Taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö) ja JODY. Opetushallituksen vapaan sivistystyön laatu- ja kehittämisavus rahoitti Koillisopistojen yhteisen Koillisopistojen kestävä brändi -hankkeen.	Kyllä

Kirjastotoimi

Tehtäväalueen perustehtävä ja yleiskuvaus

Yleisten kirjastojen tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, sekä edistää lukemista ja kirjallisuutta. Kirjasto tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedonhankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tiloja harrastamiseen ja työskentelyyn sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Taivalkosken kirjasto toimii ihmisten ja sisältöjen kohtaamispaikkana. Toiminnan tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallistumismahdollisuuksien lisääminen sekä lukemisen ja lukutaidon edistäminen. Taivalkosken kirjasto on osa OUTI-kirjastokimppaa, johon kuuluu 16 Pohjois-Pohjanmaan kirjastoa. Kirjastokimppalla on yhteinen aineisto- ja asiakasrekisteri, sekä verkkokirjasto. Kokoelman kehittämisessä ja aineistonhankinnassa tehdään yhteistyötä muiden kirjastojen kanssa.

Kirjaston henkilökuntaan kuuluu kirjastonhoitaja ja kaksi kirjastovirkailijaa. Työllistettyjä ja kirjastoalan opiskelijoita otetaan harkinnan mukaan ja kesälomien ajaksi palkataan sijainen.

Toimintakauden keskeiset toimet

Kainuun, Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan yhteinen Pohjoisen eKirjasto jatkoi entisellä palveluvalikoimalla. Valikoimaan kuuluu e-kirjoja, e-lehtiä sekä musiikki- ja elokuvapalveluita. Pohjoisen eKirjasto tarjoaa yhdenvertaiset e-aineistopalvelut kaikille Pohjois-Suomen asukkaille. Kirjaston palveluita markkinoitiin sosiaalisessa mediassa, kotisivuilla ja asiakaspalvelutilanteissa. Lukemisesteisille ja ikääntyneille tarjottiin Celia-äänikirjoja ja kotipalvelua.

Tiivistä yhteistyötä koulujen, varhaiskasvatuksen ja Päätalo-keskuksen muiden toimijoiden kanssa jatkettiin. Yhteistyöllä pyrittiin tukemaan lasten ja nuorten lukutaitoa ja tuottamaan tarinallisia elämyksiä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Yhteistyötä tehtiin mm. satutuokioiden, nukketeatterin, perhekerhon, kirjastonkäytön- ja tiedonhaun opetuksen, kirjavinkkauksen sekä lukudiplomien muodossa. Hutun koulun vaihtuvaa kirjakokoelmaa päivitettiin kahdesti vuoden aikana. Päätalo-keskuksen muiden toimijoiden kanssa järjestettiin kulttuuritapahtumia.

Kirjastossa laadittiin kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmaan pohjautuva lasten- ja nuorten kirjastopolku kouluyhteistyön tueksi. Siitä löytyy omatoimisten käyntien lisäksi kirjaston eri luokkasteille tarjoamat sisällöt (kirjastonkäytön opastus, tiedonhaun opetus, verkkokirjaston- ja e-aineistojen opastus ja kirjavinkkaus). Kirjastopolun tavoitteena on, että jokainen koululainen löytäisi itselleen mieluisaa luettavaa ja innostuisi lukemisesta.

Vuoden aikana järjestettiin erilaisia tapahtumia. Lainanpäivä 8.2. oli sakoton päivä, jolloin palveluaikana palautetuista myöhässä olevista lainoista ei peritty myöhästymismaksuja. Mielenterveysyhdistysten Balanssi ry ja Mielenvireys ry organisoima kokemuskirjasto kiertue vieraili kirjastossa 19.4. Kirjasto oli mukana Akkain humputtelupäivässä 13.5. ja osallistui 7.6. Melontakeskuksella järjestettyyn Kyläpäivä-tapahtumaan pop-up kirjaston muodossa. Päivän aikana tehtiin uusia kirjastokortteja, esiteltiin kirjaston palveluja sekä lainattiin kirjoja ja lautapelejä. Päätaloviikolla järjestettiin kirjaseikkailuleiri ja yökirjasto. Naperoviikon kissateemainen avajaistapahtuma oli 14.10. Naperoviikolla oli tuttuun tapaan nukketeatteriesityksiä.

Syksyn aikana kävi useita kirjailijavieraita. Tietokirjailija Mika Kulju vieraili 11.10. kertomassa kirjailijanurastaan ja kirjoistaan. Vierailu oli osa perinnehuoneen Sotahistoriaailtaa, jonka Tarinoita sotavuosilta-hanke järjesti yhdessä kulttuuritoimen kanssa. Jouko Vahtola kävi 23.11. esittelemässä uutta kirjaansa Kuolema lijoella. Janne Nevala esiintyi kirjastossa 1.12. osana Kuus kirjaa, kuus laulua -kiertuetta. Seurakunnan kanssa yhteistyössä järjestetty Kauneimmat joululaulut-tilaisuus oli 14.12. Tapahtumissa oli vuoden aikana 2117 kävijää, mikä oli puolet enemmän kuin vuonna 2022, jolloin korona vielä osin vaikutti tapahtumien järjestämiseen ja kävijämääriin.

Toimintakauden tavoitteet ja niiden toteutuminen

Määrällisten tavoitteiden osalta kävijämäärissä tavoite ylittyi ja nousua oli 16 % viime vuoteen verrattuna. Lainausmäärissä päästiin myös lähelle tavoitetta ja takaisin koronaa edeltävälle tasolle, mikä on positiivista, koska valtakunnallisella tasolla lainausmäärät ovat olleet laskussa viime vuosina. Lainoihin ei ole laskettu e-aineistoja, koska niistä ei ole saatavilla kuntakohtaista tilastotietoa. Palveluaikana kävijöiden määrä on lisääntynyt, erityisesti nuoria on käynyt aiempaa enemmän lainaamassa ja viettämässä aikaa kirjastossa. Omatoimiaikana käyneiden määrä on myös kasvanut tasaisesti, eniten kävijöitä on viikonloppuisin.

Kirjaston keskeiset tunnusluvut ja toteutuminen:

Tunnusluku	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Lainamäärät (tavoite 60 000)	59 211 (ei sis. e-aineistoja)	56 302 (ei sis. e-aineistoja)
Fyysiset käynnit (tavoite 35 000)	40 225	34 542

Kirjaston toimintakauden 2023 toiminnalliset tavoitteet ja toteutuminen:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet	Toteutuminen
Kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallistumismahdollisuuksien lisääminen	- tapahtumien järjestäminen - palvelujen markkinointi ja kehittäminen	Tapahtumien kävijämäärät nousseet. Markkinoitu erityisesti e-aineistoja.
Lukemisen ja lukutaidon edistäminen	- kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetus - lukudiplomit - satutuokiot - nukketeatteri - kirjavinkkaus - muut tapahtumat	Kirjastokäynnit ja lainausmäärät nousseet.

Kulttuuritoimi

Tehtäväalueen perustehtävä ja yleiskuvaus

Kulttuuripalvelut edistävät omalla toiminnallaan ja yhteistyöllä asukkaiden hyvinvointia, vilkastuttavat kyläkuvaa ja näin edistävät Taivalkosken matkailun kehittymistä ja Taivalkosken kunnan positiivisen imagon luomista ja yleensäkin kunnan elinvoimaa. Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle, kokemiselle ja jakamiselle.

Taivalkoskella kulttuuripalvelut vastaa kahden suurimman vuosittain järjestettävän kulttuuritapahtuman, Päätaloviikon ja Naperoviikon ohjelman kehittämisestä, koordinoinnista sekä kokonaistoteutuksesta. Päätaloviikon ja Naperoviikon ohjelmisto pyritään pitämään monipuolisena ja korkeatasoisena. Tämän lisäksi kulttuuritoimi tuottaa muita monipuolisia ja korkeatasoisia kulttuuritapahtumia määrärahojen puitteissa. Kulttuuripalvelut osallistuu omalta osaltaan kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamiseen yhteistyössä koulujen kanssa.

Toimintakauden keskeiset toimet

Päätaloviikon ja Naperoviikon lisäksi järjestettiin paljon muita kulttuuritapahtumia monessa eri tapahtumapaikassa. Päätalo-keskuksen taidenäyttelytiloja kunnostettiin teknisen toimen puolesta päällystämällä tiiliseinät erikoiskovalla gyroclelyyllä. Uusi pinnoitus mahdollistaa taulujen kiinnittämisen paremmin myös naulaamalla. Lisäksi tiloihin saatiin kytkennät videotykkille, jonka kautta avautuu uusia mahdollisuuksia mm. näyttelyiden sisällöille.

Kotiseutumuseolla toteutettiin aittojen hirsikorjauksia ja näyttelyitä uudelleen järjestettiin aittojen ja päärakennuksen osalta. Museolle laadittiin museoviraston suosittama museosuunnitelma. Yhdessä Päätalo-instituutin ja teknisen toimen kanssa vietiin eteenpäin Putaanmutkan alueen kehittämistä ja Putaansaaren avaamista yleisölle taidepuistona. Kulttuuripalvelut on tiivisti mukana uuden Tammenlehvän Taivalkosken perinnetoimikunnan toiminnassa, joka käynnistettiin maaliskuussa 2023.

Toimintakauden tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kävijämäärät ovat nousseet sekä Päätaloviikon osalta että muiden kulttuuritapahtumien osalta. Sotajan perinnehuone uutena kohteena ei ollut tämän vuoden arviointikohteena, mutta valmistumisen (06/23) jälkeen siellä on ollut yhteensä 180 pääsymaksun maksanutta vierailijaa. Avoimien ovien aikana tiloissa on vierailut n. 300 henkilöä ja oppilasvierailijoita on ollut n. 200. Yhteensä tiloissa on vierailut lähes 700 henkilöä. Taidenäyttelyitä toteutui vuoden aikana yhteensä 9 kpl. Näyttelymäärää vähensi tilojen remontointi.

Kulttuuritoimen tunnusluvut ja toteutuminen:

Tunnusluku	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Kulttuuritilaisuuksiin osallistuneiden määrä	12654	9917
Päätaloviikon osallistujamäärä	7200	6131
Kulttuuripalveluiden paikalliset hankkeet	3	2
Kulttuuripalveluiden alueelliset hankkeet	2	2

Kulttuuritoimen toimintakauden 2023 toiminnalliset tavoitteet ja toteutuminen:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet	Toteutuminen
Pääatalo-keskuksen toimijoiden (kulttuuritoimi, kansalaisopisto, kirjasto ja Pääatalo-instituutti) tiivis yhteistyö.	Yhteiset kokoontumiset Yhteistyö tapahtumissa	Vuoden aikana pidettiin yhteisiä kokoontumisia toiminnan suunnittelemista varten sekä toteutettiin yhteisiä tapahtumia.
Kulttuuritoimi osallistuu omalta osaltaan uuden kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamiseen yhteistyössä koulujen kanssa.	Yhteispalaverit ja käytännön toiminta. Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönottoa varten tehdään tarvittavat sopimukset suunnitelmaan nimettyjen tuottajien kanssa. Lisätään mahdollisuuksien mukaan kulttuurikasvatussuunnitelman osioita osaksi mm. Naperoviikon ohjelmaa.	Sopimusasiaa ja kalenterointia on viety eteenpäin Kulttuurikeskus Kattilan kanssa. Sopimuksia ei ole vielä tehty. Naperoviikolla esikoululaisille toteutui ilmaisutaidon työpajat sekä kirkonkylällä että Hutussa, 8-luokkalaisille järjestettiin opastettu vierailu sota-ajan perinnehuoneeseen ja 9-luokkalaisille opastettu vierailu Pääatalo-näyttelyyn.
Satupolkua ja kulttuuripolkua kehitetään kulttuurikohteina ja tuodaan näkyvämmiin esille mm. kunnan keskustassa erillisellä taululla ja muutoin markkinoimalla.	Satupolkua tehdään näkyvämmäksi pystyttämällä kunnan keskustajamaan sopivaan kohteeseen Satupolku -taulu, jossa on pieni satu ja jossa kerrotaan Satupolusta. Määrärahojen puitteissa pyritään laittamaan uusia satutauluja polulle. Nuoriso- ja vapaa-aikatoimen kanssa kehitetään Satupolun toiminnallisuutta.	Satupolun kyltin paikkaa on suunniteltu ja sovittu, että edetään reittihankkeen kanssa yhtä matkaa, jolloin kyltit tulisivat samaan paikkaan ja mahdollisesti myös ulkoasultaan samankaltaisiksi. Kulttuuripolkua tuotiin esille Kyläpäivä-tapahtuman yhteydessä, kun osallistujille järjestettiin opastettuja tutustumisia kulttuuripolkuun.
Kotiseututyössä jatketaan sota-ajan perinteen tallentamista. Materiaali laitetaan esille sota-ajan perinnehuoneeseen ja näyttely avataan yleisölle.	Digitaalisen näyttelyn valmistuminen, tilojen valmistuminen ja sota-ajan perinnehuoneen avaaminen yleisölle.	Tilat avattiin kesäkuussa 2023.
Museon kunnostamista jatketaan nostettujen aittojen hirsikorjauksilla ja päärakennuksen katon korjauksella. Lisäksi aittojen näyttelyt uudistetaan.	Hirsikorjaustyöt ja katon korjaaminen Näyttelysuunnitelmien tekeminen ja näyttelyiden uudelleen järjestäminen.	Aittojen näyttelyt on uudelleen järjestetty aittojen hirsikorjaustöiden jälkeen. Päärakennuksen ja navetan yhteydessä olevan ladon näyttelyt on uudelleen järjestetty. Museon päärakennuksen katon korjaaminen siirtyy vuodelle 2024. Laadittiin myös museoviraston suosittelu museosuunnitelma.
Kehitetään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa malli Kenttäradan kunnossapitoon ja markkinointiin.	Kartoitus Kenttäradan reittien kunnosta ja tarvittavista toimenpiteistä. Markkinoinnin suunnittelu.	Kartoitus Kenttäradan reittien kunnosta ja tarvittavista toimenpiteistä on tehty kesällä 2023. Kartoituksesta on tehty kirjallinen raportti. Kunnostustoimenpiteitä ja vastaavia tahoja on selvitetty mutta käytännön toteutus on edelleen selvittelyssä ja mallia ei ole vielä luotu. Kenttäradan markkinointia kehitetään yhdessä sota-ajan perinnehuoneen markkinoinnin kanssa.
Kansainvälistä yhteistyötä pyritään tekemään mm. ystävyyskunta-toimintana Viron Alutagusen kanssa järjestämällä kulttuuri- ja taitelijavaihtoa koronatilanteen, kansainvälisen tilanteen ja resurssien puitteissa.	Aiempaa yhteistyötä Ukrainan kansainvälisen kulttuurikeskuksen kanssa nostetaan uudestaan esille.	Ukrainan kansainvälinen konserttikeskus toteutti kirkkokonsertin Taivalkoskella maaliskuussa 2023.

Osallistumme Oulu 2026 valtuuskunnan toimintaan ja suunnittelemme yhdessä pääkaupunkivuoden ohjelmaa.	Kokouksiin osallistuminen Oman Oulu 2026 toiminnan suunnittelu.	Kulttuurituottaja osallistui kaikkiin vuoden aikana järjestettyihin valtuuskunnan kokouksiin. Taidepuisto nostettiin meidän omaksi Oulu2026 kärkihankkeeksi, ja sitä on viety eteenpäin yhdessä Päätalo-instituutin ja teknisen toimen kanssa.
Lähialueen kulttuuriyhteistyötä pyritään lisäämään.	Yhteistyökumppanina toimiminen Kallioniemi-Säätiön muraali-hankkeessa. Pohjois-Pohjanmaan liiton Kulttuurikennohanke.	Harri Naumasan toteuttama muraali valmistui kesällä 2023. Kulttuurikenno toteutti Taivalkoskella kolme yhteisötaide-työpajaa syksyllä 2023.
Kulttuurimatkailua edistetään omalla kulttuuritarjonnalla ja markkinoinnilla sekä pyrkimällä edelleen lisäämään medianäkyvyyttä. Kulttuuripalvelujen tuottamiseen varataan tilapäistä henkilöresurssia kiireaikoina.		Päätaloviikkoa markkinoitiin perinteisissä paperilehdissä ja uusilla sähköisillä alustoilla. Päätaloviikon toteutumista tukemaan palkattiin järjestely-apulainen kahdeksi viikoksi.
Ostetaan edelleen musiikkiopistopalveluja Kuusamon kaupungilta resurssien puitteissa. Kulttuuripalvelut ovat mukana aluetheateritoiminnassa ja Konsertti joka kouluun -toiminnassa.		Kulttuurituottaja on osallistunut aluetatterineuvottelukunnan toimintaan. Konsertti joka kouluun toteutui toukokuussa 2023 Lastenkulttuurikeskus Kattilan toteuttamana. Yhteistyö Kuusamon musiikkiopiston kanssa on jatkunut entiseen tapaan.

Vapaa-aikatoimi

Nuorisotoimi

Tehtäväalueen perustehtävä ja yleiskuvaus

Nuorisotoimi tukee lasten ja nuorten kasvua sekä osallisuutta. Tätä työtä tehdään tarjoamalla mielekkäitä ajanviettopoja ja mahdollisuuksia keskusteluun luotettavan aikuisen kanssa sekä antamalla vaikuttamismahdollisuuksia nuorten asioihin kunnassamme. Lähtökohtana on siten kaikkien taivalkoskelaisten lasten ja nuorten omien toiveiden huomioonottaminen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä heidän osallistamisensa näihin toimintoihin. Näin pyritään tukemaan nuorten valmiuksia vastuunottoon ja tulevaisuuden rakentamiseen sekä ehkäisemään syrjäytymistä.

Nuorisotyön tehtävänä on tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia. Yhteistyötä on tehty monipuolisesti mm. kunnan eri yksiköiden, viranomaisten, seurakunnan sekä muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Toimintakauden keskeiset toimet

Nuorisotyö on järjestänyt nuorille erilaisia toimintoja, tilailtoja ja tukenut nuorten osallisuutta mm. nuorisovaltuuston toiminnan kautta. Nuorisotyö on mukana lasten ja nuorten asioita käsittelevissä ryhmissä, kuten Nupa-, Lape- ja eri HYTE-ryhmät sekä AVI:n järjestämissä koulutuksissa ja Teams-palaverissa nuorisotyöntekijöille. Lisäksi harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminnan järjestäminen on nuorisotyön vastuulla. Kerhojen ja muiden toimintojen avulla edistetään, kehitetään ja tuetaan lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä.

Erityisnuorisotyöntekijä on osallistunut kutsuntoihin, jossa hän haastattelee jokaisen nuoren henkilökohtaisesti, hän on pitänyt 9-luokkalaisille omaan kotiin-infot ja ohjannut nuoria mm. kela- ja kouluasioissa, erilaisten hakemuksien teossa ja perusarkeen liittyvissä haasteissa. Etsivässä nuorisotyössä asiakkaita on ollut 11, joista 10 on tavoitettu. Nuorisotoimen toimintaa toteutettiin vuonna 2023 nuorisotoimen toimintasuunnitelman ja talousarvion, vapaa-aikatoimen kehittämissuunnitelman 2022–2024, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuoteen 2025 sekä Taivalkosken kunnan taloussuunnitelman 2022–2023 pohjalta.

Toimintakauden tavoitteet ja niiden toteutuminen

Nuorisotyö sai toteutettua lähes kaikki asetetut tavoitteet. NuVan ja nuorten toimintaryhmien järjestämät tavoitteet ovat olleet haasteena jo edellisinä vuosinakin, sillä nuoret eivät ole enää innokkaita toimintojen tai tapahtumien järjestäjiä. Nuorten toiveita on kuitenkin kuultu ja järjestetty sen mukaan heidän toivomaansa toimintaa. Nuorisotyössä on ollut paljon hyviä ja tärkeitä kohtaamisia ja monipuolista tekemistä. Nuorisotyöhön osallistuu aiempaa enemmän ja säännöllisemmin lapsia ja nuoria sekä toimintaa on pystytty kohdentamaan paremmin ikäluokittain. Henkilöstö- ja määräraharesurssit haastavat toiminnan järjestämistä. Lapsia ja nuoria toivotaan otettavan enemmän mukaan kunnan päätöksentekoon heitä koskevien asioiden osalta.

Nuoristoimen tunnusluvut ja toteutuminen:

Tunnusluku	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Osallistujat nuorisotyössä	3243 (tavoite 1850)	2161
Nuorisotyön yhteistoimintaan osallistujat	1287 (tavoite 500)	1530
Nuorisotilojen aukiolopäivät	115 (tavoite 100) Lounasnuokkari 53	113 Lounasnuokkari 34
Sivukylien nuorisotoiminta	6 (tavoite 6)	6
NuVan ja nuorten toimintaryhmien järjestämät tapahtumat	7 (tavoite 10)	10
Nuorisotyö kouluilla	28 (tavoite 20)	27

Nuorisotoimen toimintakauden 2023 toiminnalliset tavoitteet ja toteutuminen:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet	Toteutuminen
Järjestetään nuorisotyötä siten, että toiminta on mahdollisimman helposti kaikkien saavutettavissa	Toiveita on kuultu kohtaamisissa ja kyselyillä, tilatoiminnassa on huomioitu ikäjakauman mukainen toiminta. Nuorisotyötä tehdään siellä, missä nuoret kulloinkin viettävät aikaa, kuten kesällä uimarannalla. Kouluilla tehtävää nuorisotyötä jatketaan.	Toteutunut suunnitelman mukaan.
Tuetaan lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia	Tuetaan NuVan, oppilaskuntien ja muiden vapaiden toimintaryhmien toimintaa. Tuetaan kansainvälistä nuorisotyötä.	NuVan toimintaa on tuettu ja ohjattu säännöllisesti, vapaiden toimintaryhmien aktivointi on ollut haasteellista. Nuoret eivät ole innostuneita järjestämään toimintaa, minkä vuoksi tavoite ei kokonaisuudessaan toteutunut. Kansainvälisestä nuorisotyöstä on tiedotettu nuoria.
Tehdään monipuolista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa	Tehdään monipuolista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa lasten ja nuorten toiminnan ja tapahtumien järjestämisessä	Yhteistyötä on tehty monipuolisesti eri toimijoiden kanssa. Toimintaa ja tapahtumia on järjestetty esim. SRK perhetapahtuma, retket, nappulapilkki, koulujen retket, palava koski, naperoviikon toimintaa, kepparikisat Koillismaan hevosystävien kanssa ja uuden vuoden tapahtuma.
Tuetaan lasten ja nuorten harrastamista ja hyvinvointia	Harrastamisen Suomen mallin kerhojen järjestäminen, monipuolinen toiminta kesällä, nuorisotilatoiminta ja välituntiaktiviteetit.	Toteutunut suunnitelmien mukaan.
Osallistutaan lasten ja nuorten asioita käsitteleviin toimintaryhmiin	Ollaan mukana Lapessa, nupassa ja hyte-ryhmissä. Lisäksi osallistutaan AVI:n nuorisotyölle järjestämiin teams-kokouksiin ajankohtaisissa asioissa.	Toteutunut suunnitelmien mukaan.

Liikuntatoimi

Tehtäväalueen perustehtävä ja yleiskuvaus

Taivalkosken liikuntatoimi tuottaa, mahdollistaa ja kehittää kunnan liikuntapalveluja. Tavoitteena on turvata mahdollisimman monelle mahdollisuus päivittäiseen liikkumiseen helposti saavutettavassa ja turvallisessa ympäristössä. Liikuntatoimi tuottaa itse palveluja sekä tukee muita kyseisten palvelujen tarjoajia. Liikuntatoimi tukee omalla erityisosaamisellaan myös Taivalkosken matkailua, matkailualan toimijoita sekä liikuntamatkailuun liittyvän infran kehittämistä. Liikuntatoimen tehtäväsektoriin kuuluu myös erilaisten kilpailujen ja tapahtumien järjestäminen.

Toimintakauden keskeiset toimet

Säännöllisiä aikuisten kuntoliikuntaryhmiä oli kolme. Lisäksi vapaa-aikaohjaaja ohjasi yhtä kansalaisopiston jumpparyhmää. Kehonkoostumusmittauksia tehtiin keväällä ja syksyllä. Henkilökohtaista liikunnanohjausta annettiin muutamille asiakkaille.

Koululaisten uimaopetus toteutui suunnitellusti. Uunteja oli 4 krt/luokka. Koululaisille järjestettiin maastohiihto-, maastajuoksu ja yleisurheilukilpailut sekä salibandyturnaus. Koululaisille annettiin lasketteluopetusta, kiipeilytyksiä sekä muita sekalaisia liikuntatunteja. Lasten liikuntaleikkikoulu ja Hutun liikuntakerho pyörivät kouluvuoden ajan. Kesällä lapsille järjestettiin uima- ja jalkapallokouluja. Uimahallin kokonaiskävijämäärä kasvoi hieman edellisvuodesta. Vuonna 2023 kävijöitä oli 4 697 (vuonna 2022 4 188).

Melontakeskuksessa järjestettiin kisoja kolmena viikonloppuna sekä leiritoimintaa. Toiminta on vilkastumassa. Isoimpia tapahtumia, jotka järjestimme kokonaan tai olimme mukana järjestämässä olivat Päätaloviikko, Palava Koski ja uuden vuoden tapahtuma Taivalvaaralla. Kilpaurheilutapahtumista isoimpia olivat kumparelaskun Eurooppa Cup ja koskipujottelun European Masters Games.

Liikuntapaikkojen rakentamiseen liittyen suurin projekti oli uuden frisbeegolfradan teko Syvärinlammen maastoon. Rata toteutettiin investointirahoin. Rakentaminen tehtiin pääosin talkoovoimin. Skeittiparkkiin hankittiin uusia elementtejä. Markkinointikäyttöön on tuotettu kuva- ja videomateriaalia.

Toimintakauden tavoitteet ja niiden toteutuminen

Liikuntatoimen tunnusluvut ja toteutuminen:

Tunnusluku	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Vuoden aikana vähintään 50 ohjattua kuntoliikuntaryhmäkertaa	58 krt	54 krt
Vuoden aikana vähintään 500 osallistumiskertaa kuntoliikuntaryhmiin	698 krt	632 krt
Kuudesluokkalaisista uimataitoisia on vähintään 90 % (200 m uintitesti)	93,1 %	98 %

Liikuntatoimen toimintakauden 2023 toiminnalliset tavoitteet ja toteutuminen:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet	Toteutuminen
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden lisääminen	Ilmaisia uunteja ja laskettelua. Liikunta mukana koulupäivien jälkeisessä kerhotoiminnassa. Harrastusolosuhteiden kehittäminen.	Koululaisilla oli läpi vuoden mahdollisuus ilmaisiin uintikertoihin ja helmikuussa ilmaisiin laskettelukertoihin. Liikunta oli hyvin mukana Harrastamisen Suomen malli kerhotoiminnassa. Hutun liikuntakerho. Rakennettiin uusi frisbeegolfrata ja kehitettiin skeittiparkkia.
Saada aktivoitua mahdollisimman moni aikuinen liikkumaan terveyden kannalta riittävästi.	Liikuntakampanjat ja mittaukset. Tarjolla ohjattua ryhmäliikuntaa ja henkilökohtaista ohjausta.	Toteutettiin Taivalkosken Tonni-hihtotapahtuma ja tehtiin kehonkoostumusmittauksia. Oltiin mukana useissa tapahtumissa liikuttamassa ihmisiä. Järjestettiin ryhmäliikuntaa ja mahdollisuus henkilökohtaiseen ohjaukseen.
Kilpailujen ja urheiluleirien järjestäminen, sekä niiden järjestämisen tukeminen	Kilpailuja hiihto- ja melontakeskuksessa. Leiritoiminnan edistäminen.	Isoimpia kilpailuja olivat kumparelaskun Eurooppa cup, FIS-hiihdot, koskipujottelun European Masters Games ja koskipujottelun sekä koskicrossin SM-kisat. Leirejä oli kisojen yhteydessä ja myös erikseen, niin talvella, kuin kesällä.
Isojen tapahtumien järjestäminen ja niissä mukana olo	Palava Koski ja Taivalvaaran uusivuosi – tapahtumien järjestäminen. Muissa tapahtumissa mukana olo.	Järjestettiin Palava Koski ja Taivalvaaran uusivuosi tapahtumat. Oltiin mukana useissa muissa tapahtumissa mm. Kyläpäivä, Päätalo- ja Napero-viikot.

TYÖLLISTÄMISPALVELUT

Tehtäväalueen perustehtävä ja yleiskuvaus

Työllistämispalveluissa hoidetaan palkkatuella työllistäminen kuntaorganisaatioon ja nuorten työpajatoiminta. Toiminnan tavoitteena on nuorten ja pitkäaikaistyöttömien syrjäytymisen ehkäisy työllistämisen sekä koulutukseen ja kulloinkin tarvittaviin palveluihin ja työhön ohjauksen avulla siten, että he voivat myöhemmin työllistyä avoimilla työmarkkinoilla tai muutoin voivat olla aktiivisesti osallisina yhteiskunnan toiminnassa.

Taivalkosken kunnan työllistämispalveluihin kuuluvat työllistämisyksikkö ja Starttipaja Nuorten Savotta. Työllistämisyksikön perustehtävänä on suunnitella ja toteuttaa palkkatuella työllistäminen kunnan eri yksiköihin. Palkkatuella työllistämällä pyritään parantamaan työttömien työllistymismahdollisuuksia avoimille työmarkkinoille. Työllistämisyksiköstä tarjotaan tarvittaessa tukea ja ohjausta työnhakuun, kouluttautumiseen sekä urasuunnitteluun. Toiminnan tavoitteena on nuorten ja pitkäaikaistyöttömien syrjäytymisen ehkäisy. Lisäksi toiminnalla pyritään myös estämään kunnan maksettavaksi tulevien työmarkkinatukimaksujen lisääntyminen. Työllisyshoidon kehittämishankkeisiin osallistutaan vuosittain resurssien mukaan.

Työllistämiseen liittyvissä tehtävissä työskentelee palveluohjaaja (40 %), työvalmentaja/työnohjaaja (50 %) ja työvalmentaja 50 %. Starttipajalla työskentelevät starttivalmentaja 50 %, starttivalmentaja 50 %, yksilövalmentaja 50 %, palveluohjaaja kehittäminen ja hallinto 10 %.

Toimintakauden keskeiset toimet

Starttivalmennusta tarjotaan ja toteutetaan Taivalkoskella matalan kynnyksen palveluna. Valmennuksen avulla nuoria tuetaan elämässä eteenpäin kohti opiskelua, työelämää tai muuta tarkoituksenmukaista palvelua. Valmennusta tarjotaan sekä ryhmämuotoisena että yksilövalmennuksena. Jokaiselle nuorelle laaditaan sopimus, suunnitelma ja tavoitteet jaksolle sekä jatkoluille.

Työllisyyden hoito siirtyy kuntien vastuulle vuonna 2025. Vuoden 2023 aikana tätä siirtymistä on valmisteltu yhteistyössä mm. hallintopalvelujen palveluohjaajan johdolla. Vuoden 2023 työllistämissuunnitelmaa on toteutettu palkkaamalla työntekijöitä teknisen ja sivistystoimen yksiköihin (25 hlö) määrärahojen puitteissa. HYTE-työryhmä työikäiset kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Puheenjohtajaksi nimettiin työllistämisyksikön palveluohjaaja.

Starttivalmennukseen on osallistunut vuoden aikana yhteensä 10 nuorta. Lisäksi alle 29-vuotiaita nuoria on osallistunut retkille ja avoimeen nuorisotilatoimintaan. Ryhmätoimintaa on järjestetty kolme kertaa viikossa ja yksilövalmentaja on tavannut kaikkia valmennuksessa olevia nuoria vähintään kerran viikossa.

Toimintakauden tavoitteet ja niiden toteutuminen

Työmarkkinatukea saavia henkilöitä vuoden 2023 lopussa maksimissaan 34 henkilöä. Heitä oli vuoden lopussa 31.

Starttipaja on toteuttanut lasten- ja nuorten hyvinvointiohjelmaa omalta osaltaan. Starttivalmennuksen tavoitteita on toteutettu osallistumalla hyvinvointia tukevaan toimintaan, opettelemalla erilaisia kädentaitoja, ruoanlaittoa ja leivontaa. Sosiaalisia taitoja harjoiteltiin ryhmätoimintapäivinä sekä muissa kohtaamisissa. Tukiverkostot koottiin jokaiselle nuorelle tarpeiden mukaan ja jokaiselle laadittiin jatkosuunnitelma, jonka toteuttamiseen valmentajat antoivat tukea.

Työllistämispalveluiden tunnusluvut ja toteutuminen:

Tunnusluku	Toteuma 2023	Toteuma 2022
Työmarkkinatukea saavia henkilöitä vuoden 2023 lopussa maksimissaan 34 henkilöä.	31	21

Työllistämispalveluiden toimintakauden 2023 toiminnalliset tavoitteet ja toteutuminen:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet	Toteutuminen
Työttömiä pyritään ohjaamaan heidän tarvitsemiinsa palveluihin, koulutukseen ja avoimille työmarkkinoille. Toiminnalla pyritään myös estämään kunnan maksettavaksi tulevien työmarkkinatukimaksujen lisääntyminen.	Tarjotaan palveluohjausta ja apua työnhakuun, CV:n päivittämiseen ja opiskelupaikan hakuun.	Arpeettia pidettiin auki alle 29-vuotiaille perjantaisin klo 10–13. Nuorten kanssa työstettiin CV:t kuntoon ja haettiin kesätyöpaikkoja sekä keskusteltiin yhdessä vahvuuksista sekä voimavaroista. Nuorten kanssa pohdittiin ja etsittiin mahdollisia koulutusmahdollisuuksia, kartoitettiin osaamista ja haettiin opiskelupaikkoja jatkuvan haun kautta.
Eryityisesti nuorten työllistymistä avoimille työmarkkinoille pyritään edistämään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.	Yksilövalmennus Palveluohjaus Starttipajan toimintaryhmät	Nuoria kävi palveluohjauksessa ja yksilövalmennuksessa vuoden aikana 8. Starttipajan toimintaan osallistui nuoria vuoden aikana 10.
Talousarvion puitteissa henkilöitä pyritään työllistämään mahdollisimman paljon.	Työllistämissuunnitelman toteuttaminen	Vuoden aikana työllistettiin yhteensä 25 henkilöä.
Työntantajille maksettavaa tukea työllistämiseen pyritään tarjoamaan edelleen ja siitä tiedottamista lisätään.	Tapaamiset työnantajien kanssa ja tiedottamisen lisääminen.	Osallistuttiin yrittäjien aamukahville ja kerrottiin siellä kuntalisästä ja palkkatuella palkkaamisesta. Naturpolioksen uuden yrityskehittäjän kanssa pidettiin yhteistyöpalaveri, missä keskusteltiin eri yhteistyömahdollisuuksista ja kerrottiin hänelle mm. kunnan tarjoamasta kuntalisästä yrittäjille, jotka työllistävät työttömän.
Nuorten starttipajan toimintaa pyritään integroimaan edelleen nuorten palvelujen kokonaisuuteen.	Yhteistyön tiivistäminen nuorisotyötä tekevien kesken.	Yhdessä osallistuttiin nuorisotyötä tekeville suunnattuihin koulutuksiin, ja pidettiin säännöllisesti palaverieita, joissa olemme yhteisesti suunnitelleet tulevia tapahtumia.
Yhteistyötä työvoimaviranomaisten, sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä etsivän nuorisotyön kanssa jatketaan tiiviinä.	Yhteiset tapaamiset ja yhteydenotot	Yhteisiä palaverieita pidettiin asiakasasioissa sekä toiminnan suunnittelussa. Nuorten palveluverkoston kokouksiin osallistuttiin 28.2. ja 29.11. Starttipajan ohjausryhmän kokoukset pidettiin 4.4. ja 2.11.
Valmistaudutaan ulkoisten TE-palvelujen siirtymiseen kuntien tehtäväksi.	Ollaan mukana uudistuksen valmistelussa.	Hallintopalvelujen palveluohjaajaa on tavattu säännöllisesti ja osallistuttu työllisyystiimin palavereihin. Osallistuttiin Kuntaliiton ja Mikko Kesän infoihin.
Tehdään yhteistyötä mahdollisten työllistymistä tukevien hankkeiden kanssa	Osallistuminen hankkeiden tapaamisiin ja kehittämistyöhön.	Palveluohjaaja osallistui PoPa (PorukallaParempaan) hankkeen ohjausryhmän kokouksiin sekä JobBoost hankkeen kokouksiin. Hankkeiden kanssa järjestettiin yhteisesti toimintaa ja hankkeiden järjestämiin tapahtumiin osallistuttiin mm. nuorten kanssa. Yhteistyötä tehtiin Kuusamon työntekijöiden kanssa suunniteltaessa uutta hanketta työllisyyspalvelujen kehittämiseksi. Vuoden aikana yhteistyötä lähdettiin rakentamaan tiiviimmin lukion ja ammattiopiston (OSAO Taivalkosken yksikkö) kanssa.

Talouden toteutuminen

Vuonna 2023 sivistyslautakunnan sitovat nettomenot (toimintakate) alittuivat 243.590,06 €. Toimintatulot ylittivät 90.416,73 € ja toimintakulut alittuivat 153.173,33 €. Talousarvion toteumaprosentti oli 97,3 % (toimintakate).

Toimintatuotot

Toimintatuottoja saatiin yhteensä noin 90 t€ enemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Myyntituotot ylittivät yhteensä noin 10 t€. Ylitys tuli pääasiassa kulttuuripalveluissa, Päätaloviikolta ja aloittaneesta Sota-ajan perinnehuoneen kahvilatoiminnasta. Muissa yksiköissä tuli pienempiä alituksia, mutta myös vastaavia ylityksiä. Maksutuotot ylittivät yhteensä noin 25 t€. Eniten maksutuotot ylittivät kansalaisopistossa noin 17 t€. Opiskelijoita oli arvioitua enemmän ja samalla opintomaksut lisääntyivät. Lisäksi kansalaisopistolla kurssimaksutuloja nosti Ahvenanmaan retki noin 9 t€ (näkyvä vastaavasti kuluina matkustus- ja kuljetuspalveluissa) ja Erasmus -hankkeen tuloja noin 4 t€. Varhaiskasvatuksen lapsimäärä oli ennakoitua suurempi, mutta varhaiskasvatusmaksuja kertyi vain noin 1,5 t€ enemmän kuin oli ennustettu, koska varhaiskasvatusmaksut ovat alentuneet elokuusta lukien. Peruskoulutuksessa maksutuotot ylittivät noin 5 t€ ja kulttuuripalveluissa 1,5 t€. Tukia ja avustuksia saatiin noin 33 t€ ennakoitua enemmän. Työllistämistukia saatiin noin 4 t€ ennustettua enemmän.

Yhteensä vuodelle 2023 tukia ja avustuksia saatiin noin 296 t€. Yhteensä tuloja vuonna 2023 kertyi noin 474 t€, kun vastaava luku edellisenä vuonna oli noin 730 t€. Edellisenä vuonna ateriapalvelujen ateriatulot olivat noin 277 t€.

Toimintakulut

Toimintamenoja oli yhteensä noin 153 t€ vähemmän kuin talousarviossa oli arvioitu. Yhteensä henkilöstömenoja oli noin 6,44 milj. €, kun niitä edellisenä vuonna oli noin 6,6 milj. €. Henkilöstömenot alittuivat yhteensä noin 77 t€. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna henkilöstömenot kuitenkin ylittivät yhteensä noin 143 t€. Varhaiskasvatuksessa henkilöstömenot ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna noin 134 t€, koska lasten ja ryhmäperhepäiväkotien määrän lisääntyminen edellytti henkilöstön lisäämistä neljällä hoitajalla. Perusopetuksen ja lukion osalta toimintakulut alittuivat noin 79 t€, joista henkilöstömenojen osuus 60 t€. Alitusta selittävät mm. se, etteivät kaikki ennakoidut kurssit toteutuneet eikä resurssia mennyt ennakoidusti. Opettajista hieman aiempaa enemmän oli muodollista koulutusta vailla. Oppilasmäärän vähenemisen takia koulukuljetuksiin käytettiin 15 t€ edellistä vuotta vähemmän rahaa. Perusopetuksessa henkilöstökulut alittivat 52 t€ ja lukiossa 8 t€, palvelujen ostot ylittivät 6 t€, tarvikkeet alittivat 3 t€ ja muut toimintakulut alittivat 18 t€. Kansalaisopistossa henkilöstökulujen alitus näkyy opetus- ja kulttuuripalvelujen ylityksenä, koska koulutusta ostettiin ostopalveluna. Palvelujen ostot siten ylittivät samoin aineet, tarvikkeet ja tavarat, koska kädentaitojenpajalle tehtiin remonttia.

Aineet ja tarvikkeet ylittivät 22 t€, mutta vastaavasti muut toimintakulut alittuivat yhteensä noin 81 t€. Avustusmenot alittuivat 16 t€. Alitus tuli pääosin työllistämisyksiköstä, kuntalisä ja työmarkkinatukimaksut.

2.7 Tekninen lautakunta

TOIMINTAKERTOMUS 2023

Talouden toteutuminen

Alla olevassa taulukossa on kuvattu kokonaisuudessaan teknisen lautakunnan tulot, menot ja netto sekä talousarvioon varatut rahat vuodelle 2023.

	Talousarvio +muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT% edv
Tekninen lautakunta					
Tulot	4 196 560,00	4 566 543,57	-369 983,57	108,80	97,40
Menot	-6 183 689,00	-5 912 674,24	-271 014,76	95,62	98,90
Netto	-1 987 129,00	-1 346 130,67	-640 998,33	67,70	100,50

Toiminnan sisältö ja painoalueet

Teknisen toimen tehtävänä on järjestää laadukkaat yhdyskuntatekniset palvelut sekä ylläpitää kunnan kiinteistöt ja toimitilat taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä edistää hyvää rakennustapaa ja terveellisen, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön toteuttamista.

Teknisen lautakunnan palvelutoiminta-alueet:

- Kunnan kiinteistöjen ylläpito.
- Kunnan maa- ja metsätilojen hoito.
- Toimitilapalvelut: kiinteistöhoitopalvelut ja toiminnan kehittäminen sekä huomioidaan konsernikiinteistöt.
- Kaukolämpölaitostoiminta: kunnan jakeluverkosto ja varalämpökeskus sekä yhteistyö
- Taivalkosken Voima Oy:n kanssa.
- Taajaman vesi- ja viemärlaitostoiminta ja kunnan alueen vesihuollon kehittäminen.
- Jätehuollon järjestäminen ja kehittäminen.
- Kaavateiden ja yksityisteiden hoito; hoitosopimuksin.
- Kunnan asuntoviranomaisasiat.
- Puistojen, yleisten alueiden ja ympäristön hoito.
- Maankäytön suunnittelu/kaavoituksen valmistelut.
- Liikuntapaikat ja reitistöt mm. hiihtokeskus, melontakeskus, vaellusreitit.
- Väestönsuojelun osatehtävät, kuten valmiussuunnittelu/varautuminen häiriö- ja poikkeusolosuhteisiin sekä palo- ja pelastustoiminnan rahoitus.
- Kunnan investointitoiminnan koordinointi ja toteutus.
- Konsernitehtävät: toimintasektorinsa osalta konsernin osatehtävissä ja osassa hallintoja.
- Mukanaolo toimialaan liittyvissä elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien kehittämistehtävissä ja yhteistyöhankkeissa.

Lautakunta toimii myös rakennusvalvontaviranomaisena:

Rakennusvalvontaviranomainen hoitaa eri laeissa kunnalle tai sen toimielimille määrätty rakennusvalvontaan liittyvät tehtävät ja tuottaa kuntalaisille rakennus- ja maankäyttölainsäädännön vaatimat palvelut.

- Valvoo yleisen edun kannalta rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtii, että rakentamisessa noudatetaan, mitä laissa tai sen nojalla säädetään ja määrätään.
- Huolehtii kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta.
- Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu ml. maa-ainesten ottamistoiminta toteutetaan ostopalveluna Kuusamosta.
- Rakennusvalvontaa toteutetaan kuntayhteistyönä Pudasjärven kaupungin kanssa.

Tekninen toimiala tuottaa merkittävässä määrin kunnan sisäisiä tukipalveluja toisten hallintokuntien käyttöön esimerkkinä kiinteistöhoito- ja huolto sisältäen myös siivouspalvelut, joka sitoo toimialan henkilöstöresursseista yli puolet. Toisena selkeänä palvelukokonaisuutena ovat liikelaitostyyppiset palvelut (lämpö, vesi, jätehuolto), joiden kustannukset kokonaisuudessaan katetaan asiakasmaksuin. Kolmantena kokonaisuutena ovat pääosin verorahoituksella tuotetut/ostetut palvelut kuten kaavoitus, palo/pelastus, tienpito, puistot, yleiset alueet, liikuntapaikat ja reitistöt.

Aiemmin kunnan tuottamat sosiaali- ja terveystoiminta sekä Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen toteuttamat palvelutuotanto siirtyivät hyvinvointialueelle Pohteelle vuoden 2023 alussa. Teknisellä toimialalla muutokset näkyvät lähinnä siinä, että rakennukset, missä Pohde tuottaa Taivalkoskella palveluja, on vuokrattu hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen.

Teknisten palveluiden toimintaympäristön muutoksina ennakoidaan edelleen kunnan väkimäärän hienoista pienenemistä. Henkilöstön vaihtuvuus ikärakenteen takia lisääntyy vuosittain, kun osa henkilöstöstä eläköityy. Tärkeää onkin varmistaa ns. hiljaisen tiedon siirtymisestä uusille henkilöille. Osaamisen kehittäminen on tärkeää muuttuvissa tilanteissa. Myös organisaatiota on mahdollista uudistaa saranavaiheissa. Lisäksi mahdollisia toimintaympäristön muutoksia aiheuttavat kunnan myymien palveluiden yhtiöittämisarkastelut.

Kunnan teknistä toimialaa on kehitetty pitkäjänteisesti palvelukeskusajatuksella. Kuntasuunnitelmaan kirjatut toimialan painopisteet ja tavoitteet tukevat strategiassa linjattuja konsernin painopistealueita. Toiminnan kehittämisellä, kustannusten toimintayksikkölähtöisellä kohdentamisella ja seurannalla on kyetty ja pystytään palvelutuotanto sopeuttamaan kysyntään ja resursseihin. Tärkeää on myös ennakoita sektorin tulevaisuuteen vaikuttavat asiakkuudet ja niissä tapahtuvat muutokset. Kunnan kiinteistöomaisuuden kehittäminen kiinteistöstrategian mukaisesti on yksi keskeisistä toimienpiteistä.

Kunnan investointitarpeet suuntautuvat pääosin rakennetun kunnallistekniikan ja rakennuskannan saneeraus- ja uusinvestointien alueelle. Taivalkosken kunta on kuitenkin omarahoitteisestikin melko hyvin pystynyt hoitamaan investointitarpeet ja varsinkin kunnallisten laitosten osalta on huolehdittu, että korjausvelkaa ei syntyisi. Kunta on ottanut myös merkittävää vastuuta alempiasteisen tieverkon ylläpidon rahoituksesta.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen myöntämää rahoitusta on saatu lähinnä yleishyödyllisiin sekä elinkeinopoliittisiin perustein toteutettuihin hankkeisiin.

Toimialan henkilöstön ikärakenne on suppea ja keski-ikä korkea. Toimialalla on edelleen suoritettava ennakoivaa ja joustavaa rekrytointia ja käytännön työhyvinvointitoimenpiteitä työvoimaresurssin turvaamiseksi. Osaamisen kehittäminen ja varmistaminen muuttuvissa tilanteissa on tärkeää.

Rakennuslupien sähköinen asiointi (Lupapiste.fi) on käytössä. Lupapiste on sähköinen asiointipalvelu, jossa kansalaiset, yritykset ja yhteisöt hoitavat lupa- ja ilmoitusasiansa vuorovaikutuksessa viranomaisten ja muiden osapuolten kanssa. Lupapiste koostuu neuvontapalvelusta ja hakemuspalvelusta. Valtuuston päätöksellä rakennusvalvonnan yhteistyösopimus Pudasjärven kaupungin rakennusvalvonnan kanssa solmittiin vuoden 2020 lopussa. Yhteistyö Pudasjärven kaupungin rakennusvalvonnan kanssa on ollut toimivaa. Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävät on hoidettu Kuusamon kaupungin kanssa solmitun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Liikelaitostyyppisillä toiminnoilla (kaukolämpö- ja vesilaitos) toimintaperiaatteena on kustannusvastaavuus, toimintavarmuus ja kohtuullisen koron tuottaminen omistajan sijoittamalle pääomalle. Tuotteiden hintaan kohdennetaan kaikki kustannusten osatekijät tariffilaskennassa. Lisäksi tariffeissa otetaan huomioon laitosten investointitarpeet, joten laitosten investointiohjelmat katetaan kuluttajamaksuista, eivätkä laitokset näin ollen rasita kunnan taloutta. Liikelaitosten osalta yksi suunnittelukauden painopiste on valmiussuunnittelun pitäminen ajan tasalla ja tehokas varautuminen arjen poikkeustilanteisiin.

Kunnan lämpölaitos tekee tiivistä yhteistyötä yhtiöitetyn lämmöntuotannon (Taivalkosken Voima Oy) kanssa. Yhtiö on kasvanut ja kehittänyt toimintaansa.

Kiinteistöjen ja infran korjausvelan vähentäminen ovat merkittävässä asemassa kunnan tulevien vuosien investointiohjelmissa. Tärkeimpiä lähitulevaisuuden kehityskohteita ovat mm. taajaman varavedenottamo- ja päiväkotihanke.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Hallinto, kaavoitus, rakennusvalvonta

Rekrytointeja on toteutettu jo useamman vuoden kuluessa henkilöstön kapean/korkean ikähaitarin tilanteessa palveluiden jatkuvuuden turvaavalla tavalla. Vuoden 2023 aikana ei ole ollut tarvetta rekrytointeihin.

Kaavoituksessa Hirsikankaan kaava valmistui vuoden 2023 aikana. Metsäoppilaitoksen alueen sekä Leppätien kaavamuutokset on olleet käynnissä. Myös keskustan alueen yleiskaavan päivittäminen jatkuu.

Liikenne- ja yleiset alueet

Toiminnassa ei ole merkittäviä poikkeamia edelliseen vuoteen eikä vuoden 2023 käyttösuunnitelmaan. Kaikkien yksityistiekuntien kanssa saatiin solmittua uudet hoitosopimukset maaliskuun 2023 loppuun mennessä. Teiden talvikunnossapitourakat kilpailutettiin ja kaikille kunnan ylläpidossa oleville tieosuuksille saatiin urakoitsijat. Liikuntapaikkastrategiaa toteutettiin yhdessä sivistyslautakunnan kanssa. Liikuntapaikkastrategian päivittäminen on tavoitteena toteuttaa vuoden 2024 aikana. Taivalvaaran hiihtokeskuksen toiminta kilpailutettiin ja uusi yrittäjä aloitti marraskuussa 2023. Kaksivuotiselle Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen rahoittamalle reittihankkeelle haettiin ja saatiin jatkoa vuoden 2024 syksyyn asti.

Vesilaitos, kaukolämpölaite, jätehuolto, varasto ja konekeskus

Liikelaitostyyppisillä toiminnoilla (kaukolämpö- ja vesilaitos) toimintaperiaatteena on kustannusvastaavuus, toimintavarmuus ja kohtuullisen koron tuottaminen omistajan sijoittamalle pääomalle. Toiminnassa ei ole merkittäviä poikkeamia edelliseen vuoteen eikä nykyiseen käyttösuunnitelmaan. Vesilaitoksella taksoja on tarkistettu lähinnä tulevia investointeja silmällä pitäen. Lämpölaitoksen osalta on ennakoitu, että Taivalkosken Voima Oy:n tuottaman energian hinnan noustessa vuoden 2023 lopulla merkittävästi, kuluttajahintoja tullaan tarkistamaan vuoden 2024 alussa.

Kunnan rakennukset

Taivalkosken kunnan kiinteistöstrategia hyväksytty valtuustossa heinäkuussa 2022. Tavoitteena on päivittää kiinteistöstrategia vuoden 2024 alussa ja samalla muuttaa kunnan toimitilaohjelmaksi, jota päivitetään vuosittain. Sivistystoimen käytössä olevat rakennukset lukuun ottamatta varhaiskasvatuksen tiloja on pääosin peruskorjattu ja käyttötarkoituksen mukaisessa hyvässä kunnossa. Huomattavana haasteena voidaan pitää kunnan omistamia ikääntyneitä ja usein sisäilmaongelmaisia rakennuksia. Vuoden 2023 aikana on jouduttu selvittämään pikaisella aikataululla useiden toimintojen siirtämistä sisäilmaongelmallisista tiloista väistötiloihin. Kunnantalo jouduttiin tyhjentämään. Kunnantalon henkilökunnalle löytyi väistötilat OSAO Taivalkosken yksikön hallintorakennuksesta. Osa tiloista on myös OSAOn henkilökunnan kanssa yhteiskäyttötiloja. Myös kunnan kokoustilatoiminta siirrettiin OSAO:lle. Varhaiskasvatuksen ryhmäperhepäivähoidon tilat entisellä ammattikoululla on todettu monelta osin epäsoviksi varhaiskasvatuksen toimintaan. Kiireellisellä aikataululla käynnistettiin väistötilahanke. Valtuusto teki päätöksen, että kuntaan hankitaan väistötilat (65 lapselle) varhaiskasvatukseen. Samalla päätettiin käynnistää päiväkodin rakennushanke (n. 150 lapselle). Rakennuksen tulisi olla valmis kolmen vuoden sisällä. Suunnittelulle on varattu määrärahat vuodelle 2023. Esikoulutoiminta on siirtynyt Upanalan rakennuksesta alakoulun tiloihin. Upanalan rakennus on tyhjiillään.

Hyvinvointialueelle Pohteelle vuokrattujen tilojen osalta toiminta on pysynyt tavanomaisena. Määräaikaiset vuokrasopimukset ovat voimassa vuoden 2025 loppuun. Vuoden 2024 alkupuolella on tavoitteena selvittää Pohteen tilatarpeet Taivalkoskella sekä käynnistää tarvittavat selvitykset jatkotoimenpiteistä.

Rakennusten päivittäisestä kiinteistönhoidosta pääsääntöisesti vastaavat kunnan omat kiinteistönhoitajat.

Rakennusvalvonta

Rakennuslupahakemukset käsitellään 1–5 viikkoa hakemuksen jättämisestä. Lupamäärä vuonna 2023 oli 73 kpl sisältäen toimenpideilmoitukset.

Yhteistyösopimusta Pudasjärven kaupungin rakennusvalvonnan kanssa on toteutettu hyvässä yhteistyössä. Pudasjärven kaupungin rakennustarkastaja myöntää Taivalkosken kunnan alueen rakennus- ja toimenpideluvat sekä suorittaa tarvittavat lupaehtoiset katselmuksot ja antaa neuvontaa rakennushankkeissa. Muilta osin rakennusvalvonta hoiti samat tehtävät kuin aikaisempina vuosina.

Sitovat tavoitteet ja mittarit

Vuonna 2023 lautakunta kokoontui 13 kertaa ja käsitteli 174 asiaa.

Teknisen lautakunnan alaisuudessa toimi vakituisesti 25,15 kokoaikaista henkilöä. Teknisen henkilöstö toimintayksiköittäin:

Henkilöstö	Lkm
Hallinto, kaavoitus ja mittaus	2,75
Liikenne ja yleiset alueet	2,8
Liikelaitokset	6,6
Rakennukset	9
Määräaikaiset	4

Investoinnit

Taloussuunnitelman investointiohjelma:	Brutto	Netto
talousarvio	3 856 000	3 712 000
toteutuma	4 228 710	3 965 421

Investoinnit toteutuivat pääosin osin suunnitellusti. Muutamia pienempiä hankkeita jäi suunnitellusti toteutumatta tai siirtyi seuraavalle vuodelle.

TALONRAKENNUS

Sosiaali- ja terveystilojen hankkeet

Talousarviossa määrärahaa oli varattu 270 000 euroa. Maakuntien tilakeskuksen ohjauksen mukaan heidän vuokraamiin kiinteistöihin ei tule kohdistaa investointeja ilman heidän lupaansa.

Sivistystoimen hankkeet

Suurin hanke oli yläkoulun remontin loppuun saattaminen. Yläkoulun perusparannushankkeelle oli varattu vuoden 2023 talousarviossa 1 110 000 euroa. Hanke käynnistynyt syksyllä 2022. Vuodelle 2022 oli määrärahaa varattu 1 000 000 €, josta vuonna 2022 käytettiin vain 534 621 euroa. Hanke valmistui heinäkuussa 2023. Vuoden 2023 toteutuma oli yhteensä 2 016 668 euroa. Koska loppusumma ylitti talousarviossa varatun määrärahan, siirrettiin määrärahoja talonrakennuksen muilta toteutumattomilta kohteilta (mm. sote-kiinteistöt) 380 000 euroa. Lisäksi tehtiin lisätalousarvioesitys 527.000,00 euroa, minkä valtuusto hyväksyi joulukuussa.

Alakoulun 3. vaiheen perusparannushankkeen loppuun saattamiseen varattiin 70 000 euroa. Toteuma oli 80 000 euroa. Muina kohteina toteutettiin sivistystoimeen kohdistuvia pienempiä remontteja sekä hankittiin kalustoa. Sota-ajan perinnehuonehanke käynnistyi 2022 vuoden alusta. Hanke jatkuu vielä vuoden 2023 puolelle. Määrärahaa hankkeelle ja kalustamiselle oli varattu 25 000 + 20 000 euroa. Hanke ja kalustaminen toteuma oli 27 576 + 16 966 euroa.

Urheilutien päiväkotihankkeelle (väistötilat) ei varsinaisesti ollut varattu määrärahaa vuodelle 2023. Koska hanke oli kiireellinen ja pohjatyöt tuli saada nopeasti käyntiin hankkeelle siirrettiin 200 000 euron määräraha. Toteuma oli 149 546 euroa. Muilta osin väistötilahanke kilpailutettiin vuokratpäiväkotimallilla.

Talousarviossa määrärahaa oli varattu sivistystoimen investointeihin 2 215 000 euroa. Toteuma oli 2 464 125 euroa. Talousarvioylitys 249 125 euroa.

Muut kohteet

Talousarviossa oli määrärahaa varattu OSAOlle vuokrattujen kohteiden investointeihin 80 000 euroa. Toteuma oli 36 508 euroa. Toteuma jäi 43 492 euroa alle määrärahan.

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

Liikenneväylät

Talousarviossa määrärahaa varattiin yhteensä 320 000 euroa. Määrärahaa käytettiin yhteensä 216 842 euroa. Talousarviossa määrärahat alittuivat 104 000 euroa. Talousarvion määräraha-alitus johtui siitä, että tievalaistusurakka osoittautui ennakoitua edullisemmaksi ja vuodelle teollisuusalueen tonttien kuntoon laitolle ei ollut tarvetta vielä vuodelle 2023. Myös opastus ja viitoitus siirtyi vuodelle 2024.

Puistot ja yleiset alueet

Talousarviossa määrärahaa varattiin yhteensä 60 000 euroa, joka sisälsi mm. Putaanmutkan ja leikkikenttien perusparannukset. Määrärahaa käytettiin yhteensä 59 051 euroa. Alitusta 949 euroa.

Urheilu-, liikunta ja virkistyspaikat

Talousarviossa määrärahaa varattiin yhteensä 110 000 euroa ja toteuma oli 92 664 euroa. Alitusta 17 336 euroa.

Uimarannalle hankittiin uusi laituri Siikalammen rantaan. Frisbeegolfrata uusittiin. Paintball-puisto jäi toteutumatta. Määrärahat siirrettiin Taivalvaaran välinehankintoihin.

LIKELAITOKSET

Kaukolämpölaitos

Talousarviossa määrärahaa varattiin yhteensä 180 000 euroa verkoston saneeraukseen, uusiin liittymiin ja varautumiseen. Toteutuma oli 159 095 euroa. Investoinnit toteutuivat suunnitellusti. Toteutuma alittui 20 905 eurolla. Kaukolämpövuotoja korjattiin kolme kappaletta. Verkostoa saneerattiin Tynnyritiellä runkojohto sekä yhdeksän asunnon liittymäjohdot. Lisäksi saneerauksen yhteydessä uusittiin kaukolämpömittaukset etäluettaviksi. Uusia kaukolämpöliittymiä rakennettiin kaksi.

Vesihuoltolaitos

Talousarviossa määrärahaa varattiin yhteensä 530 000 euroa. Toteuma oli 564 019 euroa. Toteuma ylittyi 34 019 euroa. Tämä ylitys johtui Julmaharjun sähköliittymän ostosta ja Suoperän vesijohtosaneerauksen lisätöistä, joita ei osattu ennakoida.

IRTAIMISTON HANKINTA JA PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

Teknisten palveluiden irtaimiston hankinta

Määräraha 45 000 euroa varattiin traktorin renkasiin ja viemärinavauslaitteeseen. Molemmat hankinnat yhteensä 43 592 euroa, alitusta 1 408 euroa.

Muut pitkävaikutteiset menot

Talousarviossa varattiin määrärahaa yksityisteiden perusparannuksiin yhteensä 200 000 euroa. Perusparannusmenot olivat 322 570 euroa. Määrärahaa käytettiin mm. Väliperän yksityistien avustamiseen 3 715 euroa ja Partasentie-Lippamonniemen yksityistien perusparannukseen 318 855 euroa, johon saatiin ELY-keskuksen rahoitusta 223 198 euroa. Täten yksityisteiden perusparannusten nettomenot olivat 99 523 €.

Reitistöjen kunnostushankkeeseen talousarviossa varauduttiin 120 000 eurolla. ELY on myöntänyt 2-vuotisen rahoituksen reitistöjen kunnostukseen. Hanke käynnistyi vuoden 2022 aikana. Määrärahasta käytettiin 37 773 euroa. Hankkeelle haettiin jatkoa syksyyn 2024.

2.8 Tytäryhtiöt

Kiinteistö Oy Koillismaakeskus

Yhtiö omistaa monitoimirakennuksen, jossa sijaitsevat hotelli- ja ravintolatilat sekä alakerrassa uima-allastilat. Taivalkosken kunta on vuokrannut hotelli- ja ravintolatilat yksityiselle yrittäjälle. Uima-allastilat ovat Taivalkosken kunnan kanssa yhteiskäytössä yrittäjän kanssa. Uimahalli osasto toimii kunnan yleisenä uimahallina ja sen toimintaa toteuttaa Taivalkosken kunnan sivistyspalvelut.

Yhtiöjärjestyksen ja osakepääoman omistuksen nojalla tiloja hallitsee Taivalkosken kunta. Päätulonlähde on Taivalkosken kunnan kuukausittain maksama vastike yhtiölle. Yhtiön taloushallinnon on hoitanut paikallinen tilitoimisto, jonka kanssa on solmittu palvelusopimus.

Vuoden aikana on vesikaton korjauksen suunnitellut ins. tsto Ronkainen Oy Kuusamosta. Katon korjaamisesta on järjestetty tarjouskilpailu ja se odottaa rahoitusjärjestelyjä sekä omistajan päätöksiä. Uimahallin altaan vedenlämmitystä on saneerattu automaation osalta.

Kiinteistöhoito on kilpailutettu vuonna 2021. Kiinteistön hoidosta on sopimus Pyykkösen kiinteistöhuolto ja siivouspalvelun kanssa. Sopimus on voimassa 30.9.2024 asti. Lisäksi sopimuksessa on kahden vuoden optiomahdollisuus vuodeksi kerrallaan. Kiinteistössä sijaitsee pääsääntöisesti kunnan käytössä oleva uimahalli osasto. Kuntokartoituksessa on uimahalli todettu olevan elinkaarensa päässä. Uimahallin osalle on tehty normaalit vuosittaiset kunnostus ja huoltotoimenpiteet. Uimahallin saneeraus ja käyttö odottavat Taivalkosken kunnan päätöksiä tulevaisuuden osalta.

Talous

	2023	2022
Liikevaihto	258 034	193 548
Liikevoitto (-tappio)	6 053	382
Tilikauden tulos	-8 108	-5 570
Oma pääoma	2 148 441	2 156 549
Vieras pääoma	288 093	304 940

Kiinteistö Oy Siikataival

Yhtiö omistaa ja hallitsee kiinteistöjä sekä ylläpitää vuokra-asuntoja Taivalkoskella.

Vuonna 2023 tehtiin asukkaiden vaihtumisen yhteydessä huoneistojen pintakorjauksia. Lisäksi on uusittu jonkin verran jääkaappeja, helloja, kiukaita ja keittiön kaappeja sekä huippareita. Kiinteistöjen IV-kanavat nuohottiin ja säädettiin, muista paitsi Puistolasta. Taivalpuiston lämpökanaali uusittiin ja pihatie asfaltoitiin pihakanaalien uusimisen jäljiltä. Useammassa kohteessa uusittiin ränni- ja sadevesikaivoja. Metsäriviin laadittiin kuntoarvio ja PTS kustannusarvioineen. Vaaranrivin maalämpöön siirtymisen suunnitelmat laadittiin, Aravatalon lämmönvaihdin uusittiin ja Taivalniskan lämmönjakohuoneesta purettiin vanhat öljylämmitysaikaiset turhat lvi-varusteet pois vuotoriskien välttämiseksi. Koulukeskuksen D-talon lämmönvaihdin uusittiin ja lämpölinjoja muutettiin kellarikerroksessa.

Kuntoarvion mukaisia vuosittaisia korjauksia suoritetaan talousarvion puitteissa. Vaaranrivin maalämpöön siirtyminen ja Paananrivin vesikattojen uusimistyö on suunniteltu toteutettavaksi 2024. Metsärivin tulevien korjausten osalle ei ole päätöksiä mutta on visioitu, että vesikatto tulee uusia ja samassa yhteydessä tulee lisätä yläpohjaeristeitä. Samoin Metsärivin heikosti toimivan imeytyskentän osalle tulee tehdä suunnitelmat, uusitaanko kenttä vai lähdetäänkö suoraan investoimaan omaan puhdistamoon. Vuosittaiset korjaustarpeet lisääntyvät kiinteistöjen ikääntyessä.

Talous

	2023	2022
Liikevaihto	1 313 903	1 365 859
Liikevoitto/Hoitokate	291 951	406 984
Tilikauden tulos	-7 070	-2 420
Oma pääoma	1 274 932	1 282 002
Vieras pääoma	2 651 497	2 815 478

Taivalkosken Kyläverkot Oy

Yhtiö on perustettu vuonna 2013. Taivalkosken Kyläverkot Oy:n tarkoituksena on ollut rakentaa tilaajayhteysverkko Taivalkosken kunnan alueella sekä hallinnoida tätä verkkoa. Verkon rakentamiseen saatiin rahoitusta Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2007–2013 ja ohjelmasta 2014–2020.

Runkoverkon rakentamisesta on vastannut Kairan Kuitu Oy. Taivalkosken Kyläverkot Oy:n osalta rakentaminen painottui vuosiin 2014–2016. Vuonna 2017 rakennettiin enää yksittäisiä kesken jääneitä liittymiä. Taivalkosken Kyläverkot Oy:llä ja Kairan Kuitu Oy:llä on sopimus tilaajayhteysverkon käytöstä.

Talous

	2023	2022
Liikevaihto	166 516	103 000
Liikevoitto (-tappio)	116 294	51 583
Tilikauden tulos	29 362	19 780
Oma pääoma	-169 626	-198 989
Vieras pääoma	1 448 766	1 505 328

Kiinteistö Oy Taivalkosken Hallit

Yhtiö omistaa ja hallitsee kiinteistön rakennuksineen. Tilat on vuokrattu konepajatoimintaan ja sitä palvelemaan toimintaan. Kunnan omistusosuus on 84,02 %.

Talous

	2023	2022
Liikevaihto	390 000	360 000
Liikevoitto (-tappio)	101 055	60 578
Tilikauden tulos	37 193	36 620
Oma pääoma	1 963 040	1 925 847
Vieras pääoma	1 232 843	1 398 075

2.9 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Taivalkosken kunta TULOSLASKELMA ULK + SIS	Talousarvio + muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT ed.vuosi
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	2 592 416,00	3 195 946,08	-603 530,08	123,30	4 497 864,45
Maksutuotot	105 000,00	114 351,29	-9 351,29	108,90	1 566 533,16
Tuet ja avustukset	336 425,00	581 732,96	-245 307,96	172,90	1 090 514,81
Muut toimintatuotot	3 223 935,00	3 730 846,98	-506 911,98	115,70	3 465 075,36
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	6 257 776,00	7 622 877,31	-1 365 101,31	121,80	10 619 987,78
Valmistus omaan käyttöön	0,00	76 137,58	-76 137,58	0,00	45 172,39
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-6 811 465,00	-6 706 242,13	-105 222,87	98,50	-14 084 225,00
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 506 743,00	-1 449 890,93	-56 852,07	96,20	-3 188 966,56
Muut henkilösivukulut	-292 694,00	-248 590,12	-44 103,88	84,90	-639 278,18
Henkilösivukulut	-1 799 437,00	-1 698 481,05	-100 955,95	94,40	-3 828 244,74
Henkilöstökulut yht.	-8 610 902,00	-8 404 723,18	-206 178,82	97,60	-17 912 469,74
Palvelujen ostot	-7 486 700,00	-6 499 506,78	-987 193,22	86,80	-15 406 618,74
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 841 879,00	-3 070 747,22	228 868,22	108,10	-3 818 462,52
Avustukset	-617 700,00	-552 702,70	-64 997,30	89,50	-1 241 519,93
Muut toimintakulut	-1 857 427,00	-2 131 874,11	274 447,11	114,80	-2 803 542,05
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-21 414 608,00	-20 583 416,41	-831 191,59	96,10	-41 137 440,59
TOIMINTAKATE	-15 156 832,00	-12 960 539,10	-2 196 292,90	85,50	-30 517 452,81
Verotulot	7 078 000,00	7 108 218,40	-30 218,40	100,40	14 153 296,44
Valtionosuudet	8 724 446,00	8 657 203,00	67 243,00	99,20	20 453 204,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,00	9 322,26	-9 322,26	0,00	11 223,31
Muut rahoitustuotot	66 500,00	200 196,16	-133 696,16	301,00	122 641,19
Korkokulut	-110 000,00	-26 022,51	-83 977,49	23,70	-32 595,08
Muut rahoituskulut	-5 000,00	-63 697,91	58 697,91	1 274,00	-59 934,37
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-48 500,00	119 798,00	-168 298,00	-247,00	41 335,05
VUOSIKATE	597 114,00	2 924 680,30	-2 327 566,30	489,80	4 130 382,68
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	-2 413 051,00	-2 374 187,16	-38 863,84	98,40	-1 826 560,76
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS	-1 815 937,00	550 493,14	-2 366 430,14	-30,30	2 303 821,92
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	11 240,00	10 632,72	607,28	94,60	23 131,87
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 804 697,00	561 125,86	-2 365 822,86	-31,10	2 326 953,79

Taivalkosken kunta TULOSLASKELMA ULK	Talousarvio + muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT ed.vuosi
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	2 085 976,00	2 387 362,71	-301 386,71	114,40	2 879 657,11
Maksutuotot	105 000,00	114 351,29	-9 351,29	108,90	1 566 533,16
Tuet ja avustukset	336 425,00	581 732,96	-245 307,96	172,90	1 090 514,81
Muut toimintatuotot	2 125 365,00	2 221 350,45	-95 985,45	104,50	1 403 861,75
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	4 652 766,00	5 304 797,41	-652 031,41	114,00	6 940 566,83
Valmistus omaan käyttöön	0,00	76 137,58	-76 137,58	0,00	45 172,39
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-6 811 465,00	-6 706 242,13	-105 222,87	98,50	-14 084 225,00
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 506 743,00	-1 449 890,93	-56 852,07	96,20	-3 188 966,56
Muut henkilösivukulut	-292 694,00	-248 590,12	-44 103,88	84,90	-639 278,18
Henkilösivukulut	-1 799 437,00	-1 698 481,05	-100 955,95	94,40	-3 828 244,74
Henkilöstökulut yht.	-8 610 902,00	-8 404 723,18	-206 178,82	97,60	-17 912 469,74
Palvelujen ostot	-7 376 100,00	-6 172 395,23	-1 203 704,77	83,70	-14 170 503,68
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 449 809,00	-2 590 076,40	140 267,40	105,70	-3 391 768,77
Avustukset	-617 700,00	-552 702,70	-64 997,30	89,50	-1 241 519,93
Muut toimintakulut	-755 087,00	-621 576,58	-133 510,42	82,30	-786 929,91
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-19 809 598,00	-18 265 336,51	-1 544 261,49	92,20	-37 458 019,64
TOIMINTAKATE	-15 156 832,00	-12 960 539,10	-2 196 292,90	85,50	-30 517 452,81
Verotulot	7 078 000,00	7 108 218,40	-30 218,40	100,40	14 153 296,44
Valtionosuudet	8 724 446,00	8 657 203,00	67 243,00	99,20	20 453 204,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,00	9 322,26	-9 322,26	0,00	11 223,31
Muut rahoitustuotot	66 500,00	200 196,16	-133 696,16	301,00	122 641,19
Korkokulut	-110 000,00	-26 022,51	-83 977,49	23,70	-32 595,08
Muut rahoituskulut	-5 000,00	-63 697,91	58 697,91	1 274,00	-59 934,37
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-48 500,00	119 798,00	-168 298,00	-247,00	41 335,05
VUOSIKATE	597 114,00	2 924 680,30	-2 327 566,30	489,80	4 130 382,68
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	-2 413 051,00	-2 374 187,16	-38 863,84	98,40	-1 826 560,76
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS	-1 815 937,00	550 493,14	-2 366 430,14	-30,30	2 303 821,92
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	11 240,00	10 632,72	607,28	94,60	23 131,87
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 804 697,00	561 125,86	-2 365 822,86	-31,10	2 326 953,79

2.10 Investointiosan toteutuminen

	TA	TA muutos	TA + muutos	TOT	Jäljellä	TOT %
Kunnanhallituksen inv.proj.						
Osakkeiden hankinta						
Hankinnat yht.	0	-46 652	-46 652	-46 652	0	100
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	0	-46 652	-46 652	-46 652	0	100
Osakkeiden myynnit						
Myynnit yht.	4 000	0	4 000	3 891	109	97
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	4 000	0	4 000	3 891	109	97
Yksityisteiden perusparannukset						
Hankinnat yht.	-100 000	-100 000	-200 000	-48 624	-151 376	24
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-100 000	-100 000	-200 000	-48 624	-151 376	24
Monitoimireitistön kunnostamis						
Hankinnat yht.	-120 000	0	-120 000	-57 346	-62 654	48
Rahoitusosuudet yht.	140 000	0	140 000	17 144	122 856	12
Investointien netto	20 000	0	20 000	-40 203	60 203	-201
Maa-alueiden myynti ja osto						
Myynnit yht.	0	0	0	19 056	-19 056	0
Investointien netto	0	0	0	19 056	-19 056	0
KOY Yrittäjätalon perusparannus						
Hankinnat yht.	0	-25 000	-25 000	-23 175	-1 825	93
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	0	-25 000	-25 000	-23 175	-1 825	93
Kunnanhallituksen irtaimisto						
Hankinnat yht.	-106 000	0	-106 000	-48 572	-57 428	46
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-106 000	0	-106 000	-48 572	-57 428	46
Taloushallinnon ohjelmistot						
Hankinnat yht.	0	0	0	-18 583	18 583	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	0	0	0	-18 583	18 583	0
Keskushallinnon irtaimisto						
Hankinnat yht.	0	-34 490	-34 490	-21 591	-12 899	63
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	0	-34 490	-34 490	-21 591	-12 899	63
Kunnanhallituksen inv.proj. YHTEENSÄ						
Hankinnat yht.	-326 000	-206 142	-532 142	-264 543	-267 599	50
Rahoitusosuudet yht.	140 000	0	140 000	17 144	122 856	12
Myynnit yht.	4 000	0	4 000	22 947	-18 947	574
Investointien netto	-182 000	-206 142	-388 142	-224 452	-163 690	58
Terveyskeskuksen peruskorjaus						
Hankinnat yht.	-25 000	50 000	25 000	0	25 000	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-25 000	50 000	25 000	0	25 000	0
Palv. keskus Katajan saneeraus						
Hankinnat yht.	-100 000	100 000	0	14 239	-14 239	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-100 000	100 000	0	14 239	-14 239	0
Terveyskeskuksen varavoima						
Hankinnat yht.	-60 000	60 000	0	0	0	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-60 000	60 000	0	0	0	0
Sinikellon IV						
Hankinnat yht.	-60 000	60 000	0	0	0	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-60 000	60 000	0	0	0	0
Sote investointiproj YHTEENSÄ						
Hankinnat yht.	-245 000	270 000	25 000	14 239	10 761	57
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-245 000	270 000	25 000	14 239	10 761	57

Tilinpäätös 2023

	TA	TA muutos	TA + muutos	TOT	Jäljellä	TOT %
Sivistystoimen investointiproj						
Yläkoulun remontti						
Hankinnat yht.	-1 110 000	-380 000	-1 490 000	-2 016 668	526 668	135
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-1 110 000	-380 000	-1 490 000	-2 016 668	526 668	135
Alakoulun saneeraus						
Hankinnat yht.	-70 000	0	-70 000	-80 909	10 909	116
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-70 000	0	-70 000	-80 909	10 909	116
Koulut/pk katokset ja aidat						
Hankinnat yht.	-40 000	40 000	0	0	0	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-40 000	40 000	0	0	0	0
Hutun koulu pyöräkatos piharak						
Hankinnat yht.	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	0
Sota-ajan perinnehuone						
Hankinnat yht.	-25 000	0	-25 000	-27 576	2 576	110
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Investointien netto	-25 000	0	-25 000	-27 576	2 576	110
Sota-ajan perinneh. kalustamin						
Hankinnat yht.	-20 000	0	-20 000	-16 966	-3 034	85
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-20 000	0	-20 000	-16 966	-3 034	85
B-talon ilmastoinnin peruspar.						
Hankinnat yht.	-25 000	25 000	0	0	0	0
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Investointien netto	-25 000	25 000	0	0	0	0
Päättalokeskuksen ikkunat						
Hankinnat yht.	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	0
Yläkoulun aula ja toimistot						
Hankinnat yht.	-200 000	100 000	-100 000	-10 247	-89 753	10
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-200 000	100 000	-100 000	-10 247	-89 753	10
Älytaulut, kalusteet, mobiili						
Hankinnat yht.	-115 000	0	-115 000	-91 659	-23 341	80
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Investointien netto	-115 000	0	-115 000	-91 659	-23 341	80
Uimahallin peruskorj. suunn.						
Hankinnat yht.	-100 000	100 000	0	0	0	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-100 000	100 000	0	0	0	0
Liikuntatoimen ratojen kunn.						
Hankinnat yht.	-30 000	0	-30 000	-23 198	-6 802	77
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-30 000	0	-30 000	-23 198	-6 802	77
Päivähoidon kalusteet						
Hankinnat yht.	-30 000	-50 000	-80 000	-15 986	-64 014	20
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-30 000	-50 000	-80 000	-15 986	-64 014	20
Primus-arkistointi						
Hankinnat yht.	-15 000	0	-15 000	-5 750	-9 250	38
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-15 000	0	-15 000	-5 750	-9 250	38
Taivalvaaran välineistö						
Hankinnat yht.	0	-30 000	-30 000	-25 620	-4 380	85
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	0	-30 000	-30 000	-25 620	-4 380	85
Urheilutien päiväkot						
Hankinnat yht.	0	-200 000	-200 000	-149 546	-50 454	75
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	0	-200 000	-200 000	-149 546	-50 454	75
Sivistystoimen investointiproj YHTEENSÄ						
Hankinnat yht.	-1 820 000	-395 000	-2 215 000	-2 464 125	249 125	111
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-1 820 000	-395 000	-2 215 000	-2 464 125	249 125	111

Tilinpäätös 2023

	TA	TA muutos	TA + muutos	TOT	Jäljellä	TOT %
Teknisten palveluiden inv.proj						
Partasen ja Lippamonniementien						
Hankinnat yht.	0	0	0	-99 523	99 523	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	0	0	0	-99 523	99 523	0
Kiinteistöjen energiataloustoi						
Hankinnat yht.	-120 000	30 000	-90 000	-75 821	-14 180	84
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-120 000	30 000	-90 000	-75 821	-14 180	84
Keskuskeittiön peruserparannus						
Hankinnat yht.	-40 000	40 000	0	0	0	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-40 000	40 000	0	0	0	0
Rakentaminen ja päällystäminen						
Hankinnat yht.	-150 000	0	-150 000	-180 330	30 330	120
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-150 000	0	-150 000	-180 330	30 330	120
Tievalaistus						
Hankinnat yht.	-50 000	0	-50 000	-36 512	-13 488	73
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-50 000	0	-50 000	-36 512	-13 488	73
Opastus ja viitoitus						
Hankinnat yht.	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	0
Teollisuusal.tontit/saha						
Hankinnat yht.	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	0
Leikkikentät, kalusteiden uusi						
Hankinnat yht.	-30 000	0	-30 000	-30 832	832	103
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-30 000	0	-30 000	-30 832	832	103
Putaanmutka						
Hankinnat yht.	-30 000	0	-30 000	-28 259	-1 741	94
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-30 000	0	-30 000	-28 259	-1 741	94
Uimaranta,uimakopit,laituri						
Hankinnat yht.	-30 000	0	-30 000	-23 810	-6 190	79
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-30 000	0	-30 000	-23 810	-6 190	79
Uusi frisbeegolf-rata						
Hankinnat yht.	-20 000	0	-20 000	-20 036	36	100
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-20 000	0	-20 000	-20 036	36	100
Paintball-puisto						
Hankinnat yht.	-30 000	30 000	0	0	0	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-30 000	30 000	0	0	0	0
Teknisten palv. irtaimisto						
Hankinnat yht.	-45 000	0	-45 000	-43 592	-1 408	97
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-45 000	0	-45 000	-43 592	-1 408	97
Varavedenottamo Pitkälammenkan						
Hankinnat yht.	-300 000	45 000	-255 000	-263 764	8 764	103
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-300 000	45 000	-255 000	-263 764	8 764	103
Teknisten palveluiden inv.proj YHTEENSÄ						
Hankinnat yht.	-965 000	145 000	-820 000	-802 480	-17 520	98
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-965 000	145 000	-820 000	-802 480	-17 520	98

Tilinpäätös 2023

	TA	TA muutos	TA + muutos	TOT	Jäljellä	TOT %
Muut investointi projektit						
Osek:lle vuokratut kiinteistö						
Hankinnat yht.	-80 000	0	-80 000	-36 508	-43 492	46
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-80 000	0	-80 000	-36 508	-43 492	46
Suunnittelu, verkosto ja laito						
Hankinnat yht.	0	0	0	7 254	-7 254	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	0	0	0	7 254	-7 254	0
Vesihuollon rakent./saneeraus						
Hankinnat yht.	-150 000	-83 000	-233 000	-258 420	25 420	111
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-150 000	-83 000	-233 000	-258 420	25 420	111
JV-pumppaamosaneeraukset						
Hankinnat yht.	-60 000	18 000	-42 000	-41 835	-165	100
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-60 000	18 000	-42 000	-41 835	-165	100
Varautuminen vesilaitos						
Hankinnat yht.	-20 000	20 000	0	0	0	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-20 000	20 000	0	0	0	0
Verkostosaneeraus						
Hankinnat yht.	-150 000	0	-150 000	-144 218	-5 782	96
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-150 000	0	-150 000	-144 218	-5 782	96
Kaukolämpöverkoston laajennus						
Hankinnat yht.	-20 000	0	-20 000	-14 877	-5 123	74
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-20 000	0	-20 000	-14 877	-5 123	74
Varautuminen kaukolämpölaitos						
Hankinnat yht.	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0
Jätelavat						
Hankinnat yht.	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0
Muut investointi projektit YHTEENSÄ						
Hankinnat yht.	-500 000	-45 000	-545 000	-488 604	-56 396	90
Rahoitusosuudet						
Investointien netto	-500 000	-45 000	-545 000	-488 604	-56 396	90
KAIKKI YHTEENSÄ						
Hankinnat yht.	-3 856 000	-231 142	-4 087 142	-4 005 512	-81 630	98
Rahoitusosuudet yht.	140 000	0	140 000	17 144	122 856	12
Myyntit yht.	4 000	0	4 000	22 947	-18 947	574
Investointien netto	-3 712 000	-231 142	-3 943 142	-3 965 421	22 279	101

2.11 Rahoitusosan toteutuminen

	Talousarvio 2023	TA-muutokset 2023	TA+muutokset 2023	Toteuma	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	942 624	-345 510	597 114	2 924 680,30	2 327 566,30
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	-33 869,85	-33 869,85
TOIMINNAN RAHAVIRTA	942 624	-345 510	597 114	2 890 810,45	2 293 696,45
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-3 856 000	-231 142	-4 087 142	-4 005 512,02	81 629,98
Rah.osuudet investointimeno	140 000	0	140 000	28 052,77	-111 947,23
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	4 000	0	4 000	82 436,39	78 436,39
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 712 000	-231 142	-3 943 142	-3 895 022,86	48 119,14
Toiminnan ja invest. rahavirta	-2 769 376	-576 652	-3 346 028	-1 004 212,41	2 341 815,59
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaam.vähennykset	0	0	0	46 988,38	46 988,38
Antolainauksen muutokset	0	0	0	46 988,38	46 988,38
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik.lainojen lisäys	3 000 000	0	3 000 000	0,00	-3 000 000,00
Pitkäaik.lainojen vähennys	-816 274	0	-816 274	-816 274,00	0,00
Lainakannan muutokset	2 183 726	0	2 183 726	-816 274,00	-3 000 000,00
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant.var.ja po:n muut	0	0	0	-109 525,77	-109 525,77
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	-10 371,73	-10 371,73
Saamisten muutos	19 509	0	19 509	211 859,77	192 350,77
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	-1 734 047,37	-1 734 047,37
Muut maksuvalmiuden muutokset	19 509	0	19 509	-1 642 085,10	-1 661 594,10
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 203 235	0	2 203 235	-2 411 370,72	-4 614 605,72
RAHAVAROJEN MUUTOS	-566 141	-576 652	-1 142 793	-3 415 583,13	-2 272 790,13

2.12 Yhteenvedo sitovien erien toteutumisesta

	MÄÄRÄRAHAT 1 000 EUR						TULOARVIOT 1 000 EUR				
	Sitovuus 1) N	Alkup. TA	TA muutos	TA muu- tosten jälkeen	Toteu- ma	Poik- keama	Alkup. TA	TA muutos	TA muu- tosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaillautakunta	N	-29	0	-29	-18	-10	0	0	0	7	7
Tarkastuslautakunta	N	-40	0	-40	-27	-13	0	0	0	0	0
Valtuusto	N	-43	0	-43	-31	-12	0	0	0	0	0
Kunnanhallitus	N	-4 120	34	-4 086	-3 077	-1 009	73	0	73	332	260
Sivistyslautakunta	N	-9 081	-347	-9 428	-9 276	-153	416	-33	383	474	90
Tekininen lautakunta	N	-6 184	0	-6 184	-5 913	-271	4 197	0	4 197	4 491	295
Yhteensä		-19 497	-313	-19 810	-18 341	-1 468	4 686	-33	4 653	5 305	652
TULOSLAKELMAOSA											
Verotulot	N						7 078	0	7 078	7 108	30
Valtionosuudet	N						8 724	0	8 724	8 657	-67
Korkotulot	N						0	0	0	9	9
Muut rahoitustulot	N						67	0	67	142	75
Korkomenot	N	-110	0	-110	-26	-84					0
Muut rahoitusmenot	N	-5	0	-5	-5	0					0
Satunnaiset kulut	N	0	0	0	0	0					0
Yhteensä		-115	0	-115	-31	-84	15 869	0	15 869	15 916	48
INVESTOINTIOSA											
Investoinnit	B	-3 712	-231	-3 943	-3 915	-28	144	0	144	21	-123
Yhteensä		-3 712	-231	-3 943	-3 915	-28	144	0	144	21	-123
RAHOITUSOSA											
Tulorahoituksen korjauserät											
Antolainasaamisten muutos		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	N						3 000	0	3 000	0	3 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	N	-816	0	-816	-816	0					
Muut maksuvalmiuden muutokset	N	0	0	0	0	0					
Yhteensä		-816	0	-816	-816	0	3 000	0	3 000	0	3 000
Kaikki yhteensä		-24 140	-544	-24 684	-23 104	-1 580	23 699	-33	23 666	21 243	3 577

1) N=nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja -tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja noudatetaan kirjanpitolautakunnan yleisohjeita.

3.2 Tuloslaskelma

Ulkoiset tulot ja menot	1.1-31.12.2023		1.1.-31.12.2022	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 387 362,71		2 879 657,11	
Maksutuotot	114 351,29		1 566 533,16	
Tuet ja avustukset	581 732,96		1 090 514,81	
Muut toimintatuotot	2 221 350,45	5 304 797,41	1 403 861,75	6 940 566,83
Valm.om.käyttöön	76 137,58	76 137,58	45 172,39	45 172,39
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	- 8 404 723,18		- 17 912 469,74	
Palkat ja palkkiot	- 6 706 242,13		- 14 084 225,00	
Henkilösivukulut	- 1 698 481,05		- 3 828 244,74	
Eläkekulut	- 1 449 890,93		- 3 188 966,56	
Muut henkilösivukulut	- 248 590,12		- 639 278,18	
Palvelujen ostot	- 6 172 395,23		- 14 170 503,68	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 590 076,40		- 3 391 768,77	
Avustukset	- 552 702,70		- 1 241 519,93	
Muut toimintakulut	- 621 576,58	- 18 341 474,09	- 786 929,91	- 37 503 192,03
Toimintakate		- 12 960 539,10		- 30 517 452,81
Verotulot		7 108 218,40		14 153 296,44
Valtionosuudet		8 657 203,00		20 453 204,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	9 322,26		11 223,31	
Muut rahoitustuotot	200 196,16		122 641,19	
Korkokulut	- 26 022,51		- 32 595,08	
Muut rahoituskulut	- 63 697,91	119 798,00	- 59 934,37	41 335,05
Vuosikate		2 924 680,30		4 130 382,68
Poistot ja arvonalennukset				
Suunnitelmanmukaiset poistot	- 2 374 187,16		- 1 826 560,76	
Arvonalentumiset	- -	2 374 187,16	- -	1 826 560,76
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot		0,00		0,00
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Tilikauden tulos		550 493,14		2 303 821,92
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)		10 632,72		23 131,87
Varausten lis.(-) tai väh.(+)		-		-
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)		-		-
Tilikauden + yli/-alijäämä		561 125,86		2 326 953,79

3.3 Rahoituslaskelma

	TP 2023		TP 2022	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 924 680,30		4 130 382,68	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>-33 869,85</u>	2 890 810,45	<u>-211 145,43</u>	3 919 237,25
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-4 005 512,02		-1 699 943,71	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	28 052,77		74 905,19	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>82 436,39</u>	-3 895 022,86	<u>219 198,61</u>	-1 405 839,91
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 004 212,41		2 513 397,34
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0,00		-46 652,00	
Antolainasaamisten vähennykset	46 988,38	46 988,38	336,38	-46 315,62
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-816 274,00		-816 274,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>0,00</u>	-816 274,00	<u>0,00</u>	-816 274,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-109 525,77		25 503,09	
Vaihto-omaisuuden muutos	-10 371,73		-4 837,07	
Saamisten muutos	211 859,77		76 335,49	
Korottomien velkojen muutos	-1 734 047,37	-1 642 085,10	47 682,11	144 683,62
Rahoituksen rahavirta		-2 411 370,72		-717 906,00
Rahavarojen muutos		-3 415 583,13		1 795 491,34
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	1 144 460,14		4 560 043,27	
Rahavarat 1.1.	-4 560 043,27	-3 415 583,13	-2 764 551,93	1 795 491,34

3.4 Tase

VASTAAVAA	2023		2022	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Tietokoneohjelmistot	28 499,62		277 442,17	
Muut pitkävaikutteiset menot	160 517,08		6 111,00	
		189 016,70		283 553,17
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	3 681 679,97		3 660 623,85	
Rakennukset	19 047 911,23		17 813 283,19	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 630 832,93		4 554 306,69	
Muut pitkävaikutteiset menot				
Koneet ja kalusto	567 235,58		488 667,46	
Muut aineelliset hyödykkeet	65 849,40		65 849,40	
Ennakkomaksut ja kesk.eräiset	619 017,67	28 612 526,78	697 116,36	27 279 846,95
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	3 136 804,08		4 967 996,79	
Muut lainasaamiset	716 598,37		716 934,75	
Muut saamiset	21 260,06	3 874 662,51	67 912,06	5 752 843,60
Pysyvät vastaavat yhteensä		32 676 205,99		33 316 243,72
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
Toimeksiantojen varat				
Valtion toimeksiannot	7 969,69		41 372,30	
Muut toimeksiantojen varat	28 084,85	36 054,54	29 574,07	70 946,37
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	28 203,58		17 831,85	
Muu vaihto-omaisuus	-	28 203,58	-	17 831,85
Pitkäaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	586 058,95		638 251,63	
Lainasaamiset	-		30 000,00	
Muut saamiset	80 600,00	666 658,95	80 551,14	748 802,77
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	960 102,63		933 964,88	
Lainasaamiset	-		37 850,41	
Muut saamiset	99 522,80		286 876,73	
Siirtosaamiset	585 954,06	1 645 579,49	516 603,42	1 775 295,44
Rahat ja pankkisaamiset				
Pankkisaamiset	1 143 012,64		4 559 359,35	
Käteisvarat	1 447,50	1 144 460,14	683,92	4 560 043,27
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		3 484 902,16		7 101 973,33
VASTAAVAA		36 197 162,69		40 489 163,42

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	10 364 429,16		11 252 197,19	
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	16 064 131,44		13 737 177,65	
Tilikauden yli/alijäämä	<u>561 125,86</u>	26 989 686,46	<u>2 326 953,79</u>	27 316 328,63

Oma pääoma yhteensä**26 989 686,46****27 316 328,63****POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET**

Poistoero	127 592,20		138 224,92	
Vapaaehtoiset varaukset	<u>1 179 362,68</u>	1 306 954,88	<u>1 179 362,68</u>	1 317 587,60

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	<u>-</u>	-	<u>-</u>	-
---------------------------	----------	---	----------	---

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	7 969,69		86 332,96	
Lahjoitusrahastojen pääomat	35 661,80		37 142,21	
Muut toimeksiantojen pääomat	<u>-</u>	43 631,49	<u>64 573,92</u>	188 049,09

VIERASPÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 359 159,00		5 175 433,00	
Muut pitkäaikaiset velat	<u>37 719,91</u>	4 396 878,91	<u>37 719,91</u>	5 213 152,91

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	816 274,00		816 274,00	
Saadut ennakot	36 172,90		132 297,04	
Ostovelat	909 531,02		1 820 798,86	
Muut velat	184 727,53		320 953,44	
Siirtovelat	<u>1 513 305,50</u>	3 460 010,95	<u>3 363 721,85</u>	6 454 045,19

Vieras pääoma yhteensä**7 856 889,86****11 667 198,10****VASTATTAVAA****36 197 162,69****40 489 163,42**

3.5 Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	6 920 554,40	17 792 531,64
Toimintakulut	-19 026 060,83	-47 341 236,11
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	-132 175,31	249 842,59
Toimintakate	-12 237 681,74	-29 298 861,89
Verotulot	7 018 787,50	14 071 118,18
Valtionosuudet	8 657 203,00	20 453 204,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 149,24	12 489,84
Muut rahoitustuotot	160 517,84	89 651,70
Korkokulut	-192 348,74	-118 768,18
Muut rahoituskulut	-79 224,99	-86 755,04
Vuosikate	3 337 402,11	5 122 078,59
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 934 761,91	-2 880 209,79
Omistuksen eliminointierot	0,00	22,55
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	402 640,20	2 241 891,36
Tilinpäätössiirrot	2 513,79	-9 041,38
Tilikauden verot	-2 145,33	-3 119,31
Laskennalliset verot	-9 808,23	-32 568,76
Vähemmistöosuudet	-5 233,96	-6 332,08
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	387 966,48	2 190 829,82

Konsernin rahoituslaskelma

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 337 402,11	5 122 078,60
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-2 145,33	-3 119,31
Tulorahoituksen korjauserät	98 305,46	-488 989,99
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 048 845,13	-5 004 917,86
Rahoitusosuudet investointimenoihin	28 052,77	79 482,58
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	82 436,40	177 354,80
Toiminnan ja investointien rahavirta	-504 793,72	-118 111,16
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-46 652,00
Antolainasaamisten vähennykset	46 988,38	336,38
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	0,00	2 663 559,48
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 041 738,00	-420 665,69
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-269 314,36	-912 516,00
Oman pääoman muutokset	0,00	188 485,30
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-109 525,77	24 936,50
Vaihto-omaisuuden muutos	-10 371,73	23 802,24
Saamisten muutos	247 469,56	26 181,23
Korottomien velkojen muutos	-1 684 091,24	138 406,24
Rahoituksen rahavirta	-2 820 583,16	1 685 873,67
Rahavarojen muutos	-3 325 376,88	1 567 762,51
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 903 764,79	5 928 820,66
Rahavarat 1.1.	5 229 141,67	4 361 058,15
	-3 325 376,88	1 567 762,51

Konsernitase

VASTAAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	40 440 988,58	50 557 810,81
Aineettomat hyödykkeet	189 016,70	575 000,89
Aineettomat oikeudet	28 499,62	332 940,58
Muut pitkävaikutteiset menot	160 517,08	82 415,58
Ennakkomaksut	0,00	159 644,74
Aineelliset hyödykkeet	38 210 874,38	47 603 281,78
Maa- ja vesialueet	4 218 688,28	4 473 338,90
Rakennukset	26 351 695,87	28 423 701,79
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 369 516,02	6 109 386,22
Koneet ja kalusto	553 632,26	1 043 550,04
Muut aineelliset hyödykkeet	98 324,28	109 031,80
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	619 017,67	7 444 273,03
Sijoitukset	2 041 097,50	2 379 528,15
Osakkuusyhteisöosuudet	1 707 666,39	1 940 727,27
Muut osakkeet ja osuudet	311 162,01	360 148,89
Muut lainasaamiset	1 009,04	1 663,30
Muut saamiset	21 260,06	76 988,69
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	353 145,58	298 410,24
Valtion toimeksiannot	211 641,30	128 116,22
Muut toimeksiantojen varat	141 504,28	170 294,02
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 287 073,61	10 019 975,86
Vaihto-omaisuus	28 203,58	175 886,21
Aineet ja tarvikkeet	28 203,58	175 886,21
Saamiset	2 355 105,24	3 915 268,99
Pitkäaikaiset saamiset	666 658,95	749 167,26
Myyntisaamiset	586 058,95	638 251,63
Lainasaamiset	0,00	30 000,00
Muut saamiset	80 600,00	80 915,63
Lyhytaikaiset saamiset	1 688 446,29	3 166 101,72
Myyntisaamiset	943 257,93	1 826 099,32
Lainasaamiset	0,00	37 850,41
Muut saamiset	110 491,79	552 195,79
Siirtosaamiset	634 696,57	749 956,20
Rahoitusarvopaperit	0,00	117 412,09
Osakkeet ja osuudet	0,00	131,86
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	0,00	117 280,23
Rahat ja pankkisaamiset	1 903 764,79	5 811 408,57
VASTAAVAA YHTEENSÄ	45 081 207,78	60 876 196,92

VASTATTAVAA	2023	2022
OMA PÄÄOMA	30 741 996,83	31 488 940,92
Peruspääoma	10 364 429,16	11 252 197,19
Yhdistysten ja säätiöiden pääoma	0,00	2 119,17
Muut omat rahastot	1 459 377,36	1 592 674,43
Ed. tilikausien yli/alijäämä	18 530 223,83	16 451 120,30
Tilikauden yli/alijäämä	387 966,48	2 190 829,83
VÄHEMMISTÖOSUUDET	331 483,20	361 642,34
Vähemmistöosuudet	331 483,20	361 642,34
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	358 753,29
Muut pakolliset varaukset	0,00	358 753,29
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	360 731,31	415 604,34
Valtion toimeksiannot	211 641,30	173 076,88
Lahjoitusrahastojen pääomat	35 661,80	37 224,81
Muut toimeksiantojen pääomat	113 428,21	205 302,65
VIERAS PÄÄOMA	13 646 996,43	28 251 256,03
Pitkäaikainen	9 481 621,13	18 762 133,32
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 163 186,04	18 424 747,77
Saadut ennakot	37 719,91	37 719,91
Siirtovelat	0,00	20 637,50
Laskennalliset verovelat	280 715,18	279 028,14
Lyhytaikainen	4 165 375,31	9 489 122,71
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 240 863,33	1 603 000,20
Saadut ennakot	53 047,55	145 042,12
Ostovelat	979 379,91	2 656 006,36
Muut velat	289 986,83	563 438,70
Siirtovelat	1 602 097,68	4 521 635,33
Laskennallinen verovelka	0,00	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	45 081 207,78	60 876 196,92

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen liitetiedoista on säädetty kuntalaissa sekä kirjanpitolaissa ja -asetuksessa. Kirjanpitolain 3.2 §:n mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat periaatteet

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätökset 31.12.2023 ja 31.12.2022 eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun ja tehtävien siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tulot ja menot siirtyivät hyvinvointialueille. Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tehtävien siirtyessä myös tehtäviä vastaava verorahoitus siirtyi hyvinvointialueille.

Hyvinvointialueen ja Taivalkosken kunnan väliset omaisuusjärjestelyt on toteutettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 128/2022 mukaisesti. Sosiaali- ja terveystoimea ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon annettua lain (voimaantulolain) 42 §:n mukaisesti lain 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenosuuksien ja 23 §:ssä tarkoitettujen irtaimen omaisuuden siirto hyvinvointialueille on kirjattu Taivalkosken kunnassa kirjanpidossa peruspääomaa vastaan. Samoin hyvinvointialueelle siirtyvä lomapalkkavelka on kirjattu peruspääomaan. Siirrot on kirjattu Taivalkosken kunnan tilinpäätöksen 31.12.2022 mukaisilla kirjanpitoarvoilla.

Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023, eikä peruspääomaa vastaan kirjattuja omaisuus- ja pääomien siirtoja esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutumisvertailussa tai rahoituslaskelmassa.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämistä vastuun siirtymiseen liittyvistä syistä Taivalkosken kunnan tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma eivät ole vertailukelpoisia edellisen tilinpäätöksen nähden.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty seuraavat tytäryhteisöt: Kiinteistö Oy Siikataival, Kiinteistö Oy Koillismaakeskus, Taivalkosken Kyläverkot Oy ja Kiinteistö Oy Taivalkosken Hallit sekä kuntayhtymät; Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja Pohjois-Pohjanmaan liitto omistusosuuksien suhteessa. Osakkuusyhteisöistä on yhdistelty omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisön voitosta ja tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoerot on siirretty omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja laskennalliseen verovelkaan.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenon mukaisesti.

Suunnitelmapoistojen oikaisut

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi ja ero on kirjattu oman pääoman eriä Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämää ja Tilikauden ylijäämä/alijäämää vastaan.

Konsernin tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Konsernitilinpäätökset 31.12.2023 ja 31.12.2022 eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämistä vastuun ja tehtävien siirron myötä konsernin emoyhteisön tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma 31.12.2023 eivät ole vertailukelpoisia edellisen tilinpäätöksen kanssa. Emoyhteisön tilikausien vertailukelpoisuudesta on kerrottu tarkemmin emoyhteisön esittämistapaa koskevissa liitetiedoissa.

Hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023 aiemmin sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tehtäviä hoitaneet kuntayhtymät ovat purkautuneet. Muutoksen myötä kunnan omistus Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä on päättynyt ja näin ollen sitä ei ole yhdistelty vuoden 2023 tilinpäätökseen.

Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on emoyhteisössä kirjattu alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023, eikä peruspääomaa vastaan kirjattuja omaisuus- ja pääomaerien siirtoja esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutumisvertailussa, eikä rahoituslaskelmassa. Samoin vuoden 2023 konsernin tulokseen vaikuttavat ainoastaan vuoden 2023 liiketapahtumat ja eliminointi- ja yhdistelykirjausten muutokset. Sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyistä johtuvat muutokset vaikuttavat konsernitaseen edellisten tilikausien yli- tai alijäämään.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtymiseen liittyvistä syistä konsernin tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma eivät ole vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen nähden.

Omaisuusjärjestelyt vaikuttavat myös siihen, mitkä yhteisöt yhdistellään kuntakonsernien konsernitilinpäätöksiin, ja siten konsernitilinpäätöksen oikaisu- ja eliminointikirjauksiin.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	422 993,95	488 841,99	339 822,85	410 489,92
Sosiaali- ja terveyspalvelut	0,00	12 018 318,08	0,00	2 775 355,56
Opetus- ja kulttuuripalvelut	473 897,73	729 721,46	473 897,73	729 721,46
Tekniset palvelut	6 023 663,00	4 555 650,11	4 491 076,83	3 024 999,89
Yhteensä	6 920 554,68	17 792 531,64	5 304 797,41	6 940 566,83

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämistä vastuu siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen tulot siirtyivät hyvinvointialueille, minkä vuoksi sosiaali- ja terveystoimen toimintatuotot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

Verotulojen erittely	2023	2022
Kunnan tulovero	4 808 042,27	10 932 146,46
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 281 884,28	2 284 483,08
Kiinteistövero	1 018 291,85	936 666,90
Verotulot yhteensä	7 108 218,40	14 153 296,44

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämistä vastuu siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvä osuus verorahoituksesta siirtyi hyvinvointialueille. Verotulorahoituksen siirron toteuttamiseksi kuntien ja kaupunkien verotuloprosentteja pienennettiin vuoden 2022 tasosta 12,64 prosenttiyksikköä, minkä vuoksi kunnan verotulot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	8 039 901,00	18 068 151,00
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1 421 922,00	3 603 740,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-148 045,00	-162 958,00
Verotulomenetysten korvaus	765 347,00	2 548 011,00
Yhteensä	8 657 203,00	20 453 204,00

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämistä vastuu siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvä osuus verorahoituksesta siirtyi hyvinvointialueille. Verorahoituksen siirron toteuttamiseksi kuntien ja kaupunkien valtionosuuksia leikattiin vuodelle 2023 sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia vastaavasti, minkä vuoksi valtionosuudet eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

Palvelujen ostojen erittely	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	449 119,98	6 945 195,54
Muiden palvelujen ostot	5 723 275,25	7 225 308,14
kunnan palvelujen ostot yhteensä	6 172 395,23	14 170 503,68

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämistä vastuu siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen järjestämiseen liittyvät menot siirtyivät hyvinvointialueille, minkä vuoksi palvelujen ostot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioitun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	3 - 5 v
Maa-alueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat	tasapoisto	20-50 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet	menojäännöspoisto	10-25 %
Koneet ja kalusto	tasapoisto	5-10 v
Luonnonvarat	käytön mukaan	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Poistosuunnitelmaan tehdyt muutokset;

Valt.12.12.1996	Käyttöomaisuuden suunnitelmapoistojen perusteet
Khall.5.3.2011	Käyttöomaisuuden suunnitelmapoistot vuonna 2000
Khall 29.3.2005	Käyttöomaisuuden poistoaikojen muutoksia
Khall 3.12.2007	Käyttöomaisuuteen kuuluvan yläasteen kiinteistön poistoajan muutos
Valt.28.10.2009	Taivalkosken kunnan poistosuunnitelman muuttaminen Koillis-Pohjanmaan ammatillisen koulutuksen kuntayhtymältä kunnalle siirtyneen omaisuuden johdosta

Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	0,00	386 519,00		
Lisäykset tilikaudella	0,00	13 346,07		
Vähennykset tilikaudella	0,00	-41 111,78		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	0,00	358 753,29		
Muut pakolliset varaukset 1.1.				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0,00	0,00		
Pakolliset varaukset yhteensä	0,00	358 753,29		

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on purkautunut hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023, eikä sitä ole yhdistelty kunnan konsernitilinpäätökseen vuonna 2023. Tästä johtuen potilasvahinkovakuutusmaksu varausta ei ole kunnan konsernitilinpäätöksessä 31.12.2023.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	33 989,91	2 392,58	33 989,91	2 392,58
Rakennusten luovutusvoitot				
Muut luovutusvoitot	36,94	208 989,11	36,94	208 752,95
Luovutusvoitot yhteensä	34 026,85	211 381,69	34 026,85	211 145,53

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	2908	1738
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Yhteensä	2908	1738

Erittely poistoeron muutoksista

	2023	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	10 632,72	23 131,87
Suunnitelman mukaisten ja verotuspoistojen erotus (- tai +)		
Poistoeron muutokset yhteensä	10 632,72	23 131,87

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik.menot	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	277 442,17	6 111,00	283 553,17
Tilinavaus/siirto hyvinvointialueelle	-266 840,17		-266 840,17
Poistamaton hankintameno 1.1.	10 602,00	6 111,00	16 713,00
Lisäykset tilikauden aikana			
Rah.osuudet tilikaudella			
Vähennykset tilik. aikana			
Siirrot erien välillä	20 439,34	171 322,43	191 761,77
Tilikauden poisto	-2 541,72	-16 916,35	-19 458,07
Arvonlennukset ja niiden pal.			
Aktivoidut korkomenot			
Poistamaton hankintameno 31.12.	28 499,62	160 517,08	189 016,70
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	28 499,62	160 517,08	189 016,70

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvä omaisuus siirtyi hyvinvointialueille vastikkeetta. Siirrot on kirjattu Taivalkosken kunnan tilinpäätöksen 31.12.2022 mukaisilla kirjanpitoarvoilla. Hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuuserät on kirjattu alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023.

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Taide ja arvoesineet	Liittymismaksut	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	3 559 662,60	17 813 283,19	4 554 306,69	488 667,46	65 849,40	100 961,25	697 116,36	27 279 846,95
Tilinavaus/siirto hyvinvointialueelle				-6 960,54				-6 960,54
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 559 662,60	17 813 283,19	4 554 306,69	481 706,92	65 849,40	100 961,25	697 116,36	27 272 886,41
Lisäykset tilikauden aikana				69 211,48		40 112,46	3 857 829,25	3 967 153,19
Rahoitusosuudet tilikaudella								0,00
Vähennykset tilik. aikana	-19 056,34			-25 619,68				-44 676,02
Siirrot erien välillä		2 746 502,06	782 112,22	179 205,96		-3 935 927,94		-228 107,70
Tilikauden poisto		-1 511 874,02	-705 585,98	-137 269,10				-2 354 729,10
Arvonl. ja niiden palautukset								
Aktivoidut korkomenot								
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 540 606,26	19 047 911,23	4 630 832,93	567 235,58	65 849,40	141 073,71	619 017,67	28 612 526,78
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	3 540 606,26	19 047 911,23	4 630 832,93	567 235,58	65 849,40	141 073,71	619 017,67	28 612 526,78

Olennaiset lisäpoistot

Erittely olennaisista lisäpoistoista								
AOL, omakotitalo, Urheilutie 6		-6 915,00						-6 915,00
AOL, päärakennuksen vanha osa, Opintie 3		-235 834,00						-235 834,00
AOL, sähkösiipi ja liikuntasali, Opintie 3		-7 739,47						-7 739,47
B-talo sivistyksen hallinto, Urheilutie 4 B		-86 819,20						-86 819,20
Esikoulu Upanala, Suksitie 3		-50 542,55						-50 542,55
Kunnanvirasto, Kirkkotie 6		-200 946,17						-200 946,17
Lääkäritalo I, Sairaalanatie 8 E		-9 218,22						-9 218,22
Pitkälammen eräleirikeskus, Ouluntie 80		-50 763,54						-50 763,54
Sosiaalitoimisto, Sairaalanatie 8 B		-13 558,44						-13 558,44
Vanha paloasema, Kauppatie 8		-39 851,18						-39 851,18

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvä irtain omaisuus siirtyi hyvinvointialueille vastikkeetta. Siirrot on kirjattu Taivalkosken kunnan tilinpäätökseen 31.12.2022 mukaisilla kirjanpitoarvoilla. Hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuuserät on kirjattu alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023.

Sijoitukset	Osakkeet ja osuudet			Muut laina- ja muut saamiset				Yhteensä
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Osakkuus-yhteisö-osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saamiset muut yhteensä	Muut saamiset	
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	2 577 644,06	1 879 877,26	242 242,59	268 232,88	715 589,33	1 345,42	46 652,00	5 731 583,54
Tilinavaus/ kuntayhtymän lakkaaminen		-1 873 954,19						-1 873 954,19
Hankintameno 1.1.	2 577 644,06	5 923,07	242 242,59	268 232,88	715 589,33	1 345,42	46 652,00	3 857 629,35
Lisäykset								0,00
Vähennykset							-336,00	-336,00
Siirrot erien välillä							-46 652,00	-46 652,00
Hankintameno 31.12.	2 577 644,06	5 923,07	242 242,59	310 994,36	715 589,33	1 009,42	21 260,06	3 874 662,89
Anonlennukset ja niiden palautukset								0,00
Anonkorotukset								0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	2 577 644,06	5 923,07	242 242,59	310 994,36	715 589,33	1 009,42	21 260,06	3 874 662,89

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvät kuntayhtymät lakkasivat ja näin ollen Taivalkosken kunnan omistus Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä päättyi.

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Kotipaikka	Y-tunnus	Kunnan omist.osuus (1000 euroa)				Tilikauden voitosta/tappiosta
			Kunnan omist.osuus %	Konsernin omist.osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa) Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	
Tytäryhteisöt							
Kiint.Oy Koillismaakeskus	Taivalkoski	0905709-7	100,00	100,00	1 948 441	488 094	-8 108
Kiint.Oy Siikataival	Taivalkoski	0574521-2	100,00	100,00	759 343	3 167 087	-7 070
Kiint.Oy Taivalkosken Hallit	Taivalkoski	0800553-5	84,02	84,02	1 649 346	1 035 835	31 250
Taivalkosken Kyläverkot Oy	Taivalkoski	2543015-4	100,00	100,00	-51 333	1 448 766	29 362
				Yhteensä	4 305 796	6 139 781	45 434
Kuntayhtymät							
Pohjois-Pohjanmaan Liitto	Oulu	0922484-4	1,36	1,36	24 832	13 030	615
				Yhteensä	24 832	13 030	615
Osakkuusyhteisöt							
Taivalkosken Voima Oy	Taivalkoski	0932668-0	50,00	50,00	0	0	0
Kiint.Oy Taivalkosken Yrittäjäatalo	Taivalkoski	0485462-8	26,83	26,83	0	0	0
Kairan Kuitu Oy	Taivalkoski	2476943-9	35,00	35,00	0	0	0
K-S Kehitt.yhtiö Naturpolis Oy	Kuusamo	1940705-4	20,90	20,90	0	0	0
				Yhteensä	0	0	0

Saamisten erittely

	2023	2022
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Lainasaamiset	0,00	0,00
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	586 058,95	638 251,63
Lainasaamiset	0,00	30 000,00
Muut saamiset	80 600,00	80 600,00
Yhteensä	666 658,95	748 851,63
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	124 839,45	87 467,17
Saamiset osakkuusyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	225 677,73	3 708,67
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	609 585,45	842 789,04
Muut saamiset	99 522,80	286 876,73
Siirtosaamiset	585 954,06	516 603,42
Lainasaamiset	0,00	0,00
Yhteensä	1 645 579,49	1 737 445,03
Saamiset yhteensä	2 312 238,44	2 486 296,66

Saamiset kuntayhtymiltä eivät ole vertailukelpoiset edellisen tilinpäätöksen kanssa, sillä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on lakannut 1.1.2023.

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	53 935,20	130 336,44	53 935,20	108 142,80
EU-tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut tulojäämät	580 761,37	619 619,76	532 018,86	408 460,62
Tulojäämät yhteensä				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	634 696,57	749 956,20	585 954,06	516 603,42

Siirtosaamiset eivät ole vertailukelpoiset edellisen tilinpäätöksen kanssa työterveyshuollon korvauksen osalta, sillä Taivalkosken kunnan henkilöstöstä 51 % on siirtynyt Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle ja in-house-yhtiö PPP-Köökki Oy:lle ja työterveyshuollon kustannukset ja korvaus ovat sen johdosta edellisvuotta pienemmät.

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 31.12.	11252197,19		11252197,19	
Tilinavaus	-887768,03		-887768,03	
Peruspääoma 1.1.	10 364 429,16	11 252 197,19	10 364 429,16	11 252 197,19
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	10 364 429,16	11 252 197,19	10 364 429,16	11 252 197,19
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	0,00	2 119,17		
Muut omat rahastot 1.1.	1 592 674,43	1 576 833,05		
Tilinavaus	-134 863,28			
Siirrot rahastoon	4 266,51	17 187,92		
Siirrot rahastosta	-2 700,30	-1 346,54		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	1 459 377,36	1 592 674,43	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	16 451 120,30			
Tilinavaus	-107 646,30			
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	16 343 474,00	13 924 493,52	13 737 177,65	11 637 709,34
Siirto edell. tilikauden yli-/alijäämä	2 190 830,00	2 533 426,77	2 326 954,00	2 099 468,31
Siirrot	-4 080,00	-6 800,00		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	18 530 223,83	16 451 120,30	16 064 131,44	13 737 177,65
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	387 966,48	2 190 829,83	561 125,86	2 326 953,79
Oma pääoma yhteensä	30 741 996,83	31 488 940,92	26 989 686,46	27 316 328,63

Hyvinvointialueen ja Taivalkosken kunnan väliset omaisuusjärjestelyt on toteutettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 128/2022 mukaisesti. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon annettua lain (voimaantulolain) 42 §:n mukaisesti lain 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenosuuksien ja 23 §:ssä tarkoitettujen irtaimen omaisuuden siirto hyvinvointialueille on kirjattu Taivalkosken kunnan kirjanpidossa peruspääomaa vastaan. Samoin hyvinvointialueelle siirtyvä lomapalkkavelka on kirjattu peruspääomaan. Siirrot on kirjattu Taivalkosken kunnan tilinpäätöksen 31.12.2022 mukaisilla kirjanpitoarvoilla.

Erittely poistoerosta	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	127 592,20	138 224,92		
Pitkäaikaiset velat				
Pitkäaikaiset velat (yli viiden vuoden päästä erääntyvät)				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 843 029,00	2 400 202,00		
Yhteensä	1 843 029,00	2 400 202,00		
Pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)		358 753,29		
Muut pakolliset varaukset		0,00		
Yhteensä	0,00	358 753,29	0,00	0,00

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on purkautunut hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023, eikä sitä ole yhdistelty kunnan konsernitilinpäätökseen vuonna 2023. Tästä johtuen potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu varausta ei ole kunnan konsernitilinpäätöksessä 31.12.2023.

Vieras pääoma	2023		2022	
	Pitkä aikainen	Lyhyt aikainen	Pitkä aikainen	Lyhyt aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot		16 874,65		
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	337 616,75
Siirtovelat	0,00	252 158,87	0,00	0,00
Velat osakkuusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	301 524,62	0,00	7 189,90
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	42 119,58
Velat muille				
Saadut ennakot	37 719,91	19 298,25	37 719,91	132 297,04
Ostovelat		608 006,40		1 475 992,21
Muut velat		184 727,53		320 953,44
Siirtovelat		1 261 096,13		3 321 602,27
Yhteensä	37 719,91	2 643 686,45	37 719,91	5 637 771,19

Velat kuntayhtymille eivät ole vertailukelpoiset edellisen tilinpäätöksen kanssa, sillä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri kuntayhtymä on lakannut 1.1.2023.

Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat				
Liittymismaksuvelat				
Muut velat	289 986,83	563 438,70	184 727,53	320 953,44
Yhteensä	289 986,83	563 438,70	184 727,53	320 953,44

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	955 475,04	2 922 410,90	947 245,21	2 095 615,65
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 000,00	585 720,74	76 524,57	153 060,36
Korkojaksotukset	18 444,31	38 534,53	6 361,05	7 747,48
Muut menojäämät	626 178,00	976 379,54	483 174,67	1 107 298,36
Yhteensä	1 602 097,35	4 523 045,71	1 513 305,50	3 363 721,85

Siirtovelat eivät ole vertailukelpoiset edellisen tilinpäätöksen kanssa, sillä sosiaali- ja terveystoimen järjestämisvastuu sekä sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö ja siirtyneeseen henkilöstöön liittyvä lomapalkkavelka siirtyi hyvinvointialueelle 1.1.2023.

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	55 263,70	147 018,00	0,00	0,00
Shekkitililimiitti, käytössä	0,00	0,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	812 103,58	903 857,68	0,00	0,00

Konsernin vakuustiedot eivät ole vertailukelpoiset tilinpäätöksen 2022 kanssa, sillä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri kuntayhtymä on lakannut 1.1.2023.

Vakuudet	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Metsähallitus/maanvuokrasopimus	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00
Yrityskiinnitykset		50 400,00		
Talletusvakuus/Matovaaran kaatopaikka	80 600,00	80 600,00	80 600,00	80 600,00
Muut vakuudet	0,00	267 120,00		

Konsernin vakuustiedot eivät ole vertailukelpoiset tilinpäätöksen 2022 kanssa, sillä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri kuntayhtymä on lakannut 1.1.2023.

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	63 834,52	88 219,67	63 834,52	14 211,00
Myöhemmin maksettavat	252 829,00	444 419,43	252 829,00	286 212,52
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	84 232,97	143 624,53	84 232,97	105 099,12
Myöhemmin maksettavat	103 809,27	163 712,74	103 809,27	109 523,77
Yhteensä	504 705,76	839 976,37	504 705,76	515 046,41

Konsernin vastuutiedot eivät ole vertailukelpoiset tilinpäätöksen 2022 kanssa, sillä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri kuntayhtymä on lakannut 1.1.2023. Sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen järjestämiseen liittyvät vuokra- ja leasingsopimukset ovat siirtyneet hyvinvointialueelle.

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			18 169 271,00	10 558 521,00
Jäljellä oleva pääoma			7 833 605,72	7 945 046,73
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 167 274,00	2 205 074,00	2 167 274,00	2 167 274,00
Jäljellä oleva pääoma	1 119 023,32	1 172 360,02	1 119 023,32	1 147 594,48

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista			2023	2022
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			31 731 547,00	29 623 829,00
Kunnan mahd. vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.			25 259,00	17 131,00

Konsernin vakuustiedot eivät ole vertailukelpoiset tilinpäätöksen 2022 kanssa, sillä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri kuntayhtymä on lakannut 1.1.2023.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 102 994,04	1 911 406,57	1 760 953,57	1 433 842,58

4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2023	2022
Yleishallinto	9	6
Sosiaali- ja terveystoimi	0	173
Opetus- ja kulttuuritoimi	165	183
Tekniset palvelut	24	45
Yhteensä	198	407

Henkilöstön lukumäärä ei ole vertailukelpoinen sosiaali- ja terveystoimen sekä teknisen toimen kokonaismäärän osalta, sillä sosiaali- ja terveystoimen sekä osa teknisten palvelujen henkilöstöstä on siirtynyt hyvinvointialueella ja in-house-yhtiö PPP-Köökki Oy:lle 1.1.2023.

Henkilöstökulut	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	8 404 723,18	17 912 469,74
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	69 433,83	42 434,97
Henkilöstökulut yhteensä	8 474 157,01	17 954 904,71

Henkilöstökulut eivät ole vertailukelpoiset, sillä sosiaali- ja terveystoimen sekä osa teknisten palveluiden henkilöstöä on siirtynyt hyvinvointialueelle ja in-house-yhtiö PPP-Köökki Oy:lle 1.1.2023.

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Puolue	2023	2022
Perussuomalaiset Taivalkoski	753,75	591,76
Keskustan Taivalkosken paikallisjärjestö ry	2 239,76	2 919,03
Taivalkosken Sos.dem työväenyhdistys ry	1 480,50	1 835,15
Vasemmistoliiton Taivalkosken yhdistys ry	0,00	0,00
Pohjois-Pohjanmaan vasemmisto ry	356,26	516,56
Yhteensä	4 830,27	5 862,50

Tilintarkastajan palkkiot	2023	2022
Tilintarkastuspalkkiot	10 252,00	11 367,78
Tarkastuslautakunnan avustaminen	6 605,00	6 716,72
Muut palkkiot	5 000,00	0,00
Yhteensä	21 857,00	18 084,50

Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Va. Kunnanjohtajan kanssa on 26.6.2023 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden kuukauden palkkaa vastaavan suuruisesta erokorvauksesta, mikäli virkasuhde on kestänyt alle kolme (3) vuotta ja virkasuhteen kestänyt kolme (3) vuotta kahdeksan kuukauden palkkaa vastaavan suuruisesta erokorvauksesta.

5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

5.1 Vesihuoltolaitoksen erillistilinpäätös

Taivalkosken kunnan vesihuoltolaitos on kirjanpidossa laskennallisesti eriytetty yksikkö.

Tuloslaskelma

ulkoinen ja sisäinen	2023	2022
Liikevaihto	557 442,12	508 861,80
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet	-103 786,48	-77 433,82
Palvelujen ostot	-115 748,71	-104 614,75
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-84 834,74	-66 098,84
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-17 186,50	-13 119,62
Muut henkilösivukulut	-2 719,42	-2 778,23
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-164 027,66	-149 707,14
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-1 776,67	-6 351,18
Liikelylijäämä (-alijäämä)	67 361,94	88 758,22
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00
Korkokulut	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	-58 492,44	-53 130,66
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä	8 869,50	35 627,56
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	8 869,50	35 627,56
Poistoeron lisäys ja vähennys		
Vapaaehtoisten varausten lisäys tai vähennys		
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	8 869,50	35 627,56

Rahoituslaskelma

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä	67 361,94	88 758,22
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-556 765,46	-292 400,06
Toiminnan ja investointien rahavirta	-489 403,52	-203 641,84
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-10 771,90	197 274,48
Korottomien velkojen muutos	30 811,88	-66 523,01
Rahoituksen rahavirta	20 039,98	130 751,47
Vaikutus kunnan kassavaroihin	-469 363,54	-72 890,37

Tase

	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmistot	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6959,68	0,00
Rakennukset	38 742,31	40 218,43
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 378 257,27	1 240 553,42
Keskeneräiset hankkeet	291 509,77	41 959,37
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	20 009,97	9 238,07
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 735 479,00	1 331 969,29
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	1 551 416,19	1 169 848,86
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	145 315,50	109 687,94
Tilikauden yli-/alijäämä	-8 869,50	35 627,56
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	0,00	0,00
Lyhytaikainen		
Ostovelat	10 838,14	0,00
Muut velat	21 795,64	9 580,50
Lomapalkkajaksotus	12 709,22	4 948,01
Muut siirtovelat	2 273,81	2 276,42
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 735 479,00	1 331 969,29

5.2 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

TAIVALKOSKEN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOS 2023

Vuosi 2023 oli Taivalkosken kunnan vesihuoltolaitoksen 56. toimintavuosi ja 22. vuosi kunnan kirjanpidossa erillisenä laskennallisena taseyksikkönä toimiva laitos. Taivalkosken kunnan vesihuoltolaitos vastaa Taivalkosken taajaman vedenjakelusta ja jätevesien johtamisesta ja käsittelystä. Kunnan alueella toimii lisäksi yksitoista itsenäistä vesihuoltolaitosta, jotka huolehtivat alueillaan käyttöveden hankinnasta ja jakelusta asiakkailleen.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Talousarviossa investointeihin määrärahaa varattiin yhteensä 530 000,00 euroa. Vesihuoltoinvestointien toteutuneet kustannukset olivat 556 765,46 euroa, joten toteutuma ylittyi 26 765,46 eurolla. Investointisuunnitelmaa tarkennettiin elokuun tekniseen lautakuntaan. Toteutuman ylitystä tuli Julmaharjun vedenottamon osalta 8 764,00 euroa ja vesijohtojen saneerauksen osalta 18 166,46 euroa.

Investointeja toteutettiin seuraavasti:

- Julmaharjun varavedenottamon rakentaminen 263 764,00 euroa (talousarvio 255 000,00 euroa).
- JVP 7 kuulampi ja JVP 4 Suoperä ja JVP 9 Kurkiniemi ohjauskeskukset uusittiin 41 835,00 euroa (talousarvio 42 000,00 euroa).
- Otsonkujan- ja Rauhalantien vesijohtosaneeraus sekä Suoperän alueen vesijohtojen saneeraus aloitettiin 251 166,46 euroa (talousarvio 233 000,00 euroa)

Vesijohtovuotoja todettiin ja korjattiin kaksi.

Liiketoiminta

Taivalkosken valtuusto hyväksyi kokouksessaan 28.11.2002 § 59 laitokselle vesihuoltomaksujen maksuperusteet. Samassa yhteydessä se päätti, että laitoksen tulee maksaa kunnalle kohtuullinen tuotto, jonka suuruus on keskimäärin 5 %. Tuottoprosentti lasketaan jäännöspääomalle kymmenen vuoden keskiarvona. Kertomusvuoden aikana vesihuoltotaksioihin tehtiin tarkistus 1.6.2023 alkaen. Hinnat nousivat keskimäärin 12 %. Kustannusten nousujen takia ja tulevien korjausinvestointien vuoksi vesihuoltomaksuja joudutaan tarkistamaan mahdollisesti jo vuoden 2024 aikana uudestaan.

Henkilöstö

Taivalkosken kunnan vesihuoltolaitoksen kertomusvuoden henkilöstökulut (palkat, palkkiot ja henkilöstösivukulut) olivat 104 741,00 euroa, joka on noin 22 % laitoksen käyttömenoista. Henkilöstökulut vastaavat noin 1,5 htv. Laitoksella on yksi päätoiminen vesi- ja viemärlaitoksen hoitaja, joka toimii jätevedenpuhdistamon hoitajana ja vastaa puhdistamonhoidon ohessa myös muusta vesihuoltolaitoksen ylläpidosta ja valvonnasta. Tarvittaessa käytetään teknisten palveluiden muuta omaa henkilöstöä laitoksen kunnossapitotehtävissä ja hallinnollisissa tehtävissä (mm. vedenlaskutus ja laitoksen työnjohtotehtävät), joiden henkilöstökulut sisältyvät edellä mainittuihin henkilöstökuluihin.

Laitosta kuvaavat tunnusluvut

<i>Tunnusluvut</i>	TP 2023	<i>TP 2022</i>	<i>TP 2021</i>
Pumpattu vesi (1.000 m ³ /a)	181,4	164,5	181,9
Myyty vesi (1.000 m ³ /a)	106,0	118,9	121,7
Laskutettu jätevesi (1.000 m ³ /a)	99,7	109,5	109,0
Puhdistettu jätevesi (1.000 m ³ /a)	158,8	162,6	188,7
Vesijohtoverkosto (km)	49,34	49,23	49,23
Viemäriverkosto (km)	56,14	56,14	56,14
Verkostoon liitetyt kiinteistöt, kpl	679	679	679
Laitoksen asukasmäärä	2300	2390	2390
Ominaiskulutus (l/as/d)	n. 126	n. 136	n. 140
Kotitalouksien om. kulutus (l/as/d)	n. 120	n. 120	n. 120
Vesimaksu (€/m ³ ; sis. alv 24 %)	1,45	1,26	1,26
Jätevesimaksu (€/m ³ ; sis. alv 24 %)	3,55	3,38	3,38
Perusmaksu omakotitalo (€/vuosi; sis. alv 24 %)	150,00	136,40	136,40
Vesihuoltolaitoksen liikevaihto (1.000 €)	557,442	508,862	534,897
Nettovaikutus talouteen (1.000 €)	+8,869	+35,6	+112,6
Talousveden valvontanäytteiden määrä kpl	6	6	6
STM:n raja-arvot täyttävien näytteiden määrä kpl	6	6	6

Puhdistamolta lähtevän jäteveden laatu:

BOD7 mg/l, vuosikeskiarvo	4,1	6,6	6,0
BOD7:n puhdistusteho -%	99	97	96
Fosfori mg/l, vuosikeskiarvo	0,49	1,1	0,27
Fosforin puhdistusteho -%	94	84	96

Puhdistamon lupaehtojen (VHO 04/0353/3 5.11.2004) mukaiset raja-arvot: BOD7 mg/l, puolivuosiskeskiarvo < 15 mg/l, puhdistusteho > 90 %

Fosfori mg/l, puolivuosiskeskiarvo < 0,5 mg/l, puhdistusteho > 90 %

Fosforin osalta raja-arvot ylittyivät yhden mittauksen osalta syyskuussa. Viemärlaitokselle oli tullut näytteen oton aikoihin uusi fosforin saostukseen tarkoitettu kemikaalierä. Saostuskemikaalin syötössä oli tuolloin muutaman päivän häiriö, josta ylitys johtui. Häiriöt viemärlaitoksen toiminnassa ovat olleet hyvin lyhytaikaisia.

6. LUETTELOT JA SELVITYKSET

Kirjanpitokirjat

Tasekirja	sidottu
Päiväkirja	sähköinen
Pääkirja	sähköinen
Ostoreskontra	sähköinen
Myyntireskontra	sähköinen
Käyttöomaisuuskirjanpito	sähköinen
Palkkakortisto	tuloste

Tositelajit

Tlaji	Nimi	Tlaji	Nimi
10	Kassatositteet	5T	Vuokrasaatavat
20	Effica-toimeentulotuki	5X	Vesilaskut
30	Pankkitositteet	5Y	Kaukolämpö
31	Salaiset ostolaskut P2P	63	eMemo Payments
32	Ostolaskut P2P	6A	Jätehuolto/Jätehuollon perusma
34	Hyvitysten kohdistus OSRE	77	SIS Web-muistiotositteet
35	Ostolaskujen maksut	80	Web-muistiotosite
40	Myren viitesuoritukset	81	Käsinkirjatut muistiotositteet
41	Myre käsintallennetut suorituk	82	Matkalaskut M2
42	Intime yleislaskutus	84	Palkkatositteet
46	Viitesuoritukset/Perintätsto	85	Luottotappiot
47	Myre enn.ja maksumäär.kohdistu	86	Hyvitysten kohdistus MYRE
49	Korkolaskut	87	Sumu-poistot
51	Hammashoito	88	Käyttöomaisuuden luovutukset
52	Kuntalaskut	89	Poistoeron muutokset
5H	Sivistyspalvelut	90	Vyörytykset
5I	Päivähoito	93	Sisäisen laskennan lask
5L	Kansalaisopisto	98	Sisäisen laskennan tulo
5Q	Hallinto-ja talouspalvelut	99	Sisäisen laskennan tulo
5R	Teknisten palveluiden laskut	TI	Tilinpäätösarvio
5S	Tontinvuokrat	T2	Avaustaseen muutos

7. TILINTARKASTUSMERKINTÄ

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Taivalkoskella 20. maaliskuuta 2024

TAIVALKOSKEN KUNNANHALLITUS

Heli Hietala
puheenjohtaja

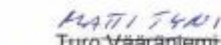

Joonas Keskitalo
jäsen

Jaana Kivela
jäsen

Pekka Käsmä
2. varapuheenjohtaja

Risto Tyni
jäsen

Anna Leena Vääräniemi
1. varapuheenjohtaja

Turo Vääräniemi
jäsen

Mirva Haataja
va. kunnanjohtaja

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus

Paikka ja aika

Taivalkoski 28.3.2024

KPMG Oy Ab

Juha Väärälä
JHT, KHT